

Англо-український СЛОВНИК освітньої лексики

Близько 4 000 слів і словосполучень

ТЕРНОПІЛЬ
«ПІДРУЧНИКИ & ПОСІБНИКИ»
2002

ББК 81.4 Анг.

А 64

Рецензенти: *Олег Кривошеєв* — кандидат філологічних наук, доцент Київського національного лінгвістичного університету
Лада Коломієць — кандидат філологічних наук, доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Художнє оформлення *Світлани Демчак*
Відповідальний за випуск *Ярослав Гринчишин*

Укладання *Лариси Вергун*

За редакцією доктора філологічних наук, професора *В. І. Карабана*

А 64 Англо-український словник освітньої лексики. Близько 4 000 слів і словосполучень / Уклад. *Лариси Вергун*. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. — 184 с.

ISBN 966-562-540-3

Англо-український словник освітньої лексики містить близько 4 000 тисяч англійських слів і словосполучень, що забезпечують спілкування у сфері освіти. Словник охоплює основну термінологію головних галузей освіти англomовних країн. Поряд із перекладними еквівалентами термінологічної та розмовної лексики сфери освіти, подаються переклади назв освітніх організацій, вищих навчальних закладів, освітніх програм, навчальних дисциплін Великобританії, США, Канади, Австралії та Нової Зеландії. Словник також містить інформацію довідкового та лінгвокраїнознавчого характеру.

Для учнів, студентів, викладачів англійської мови, перекладачів-початківців.

ББК 81.4 Анг.

ISBN 966-562-540-3

© Вергун Л., укладання, 2002

Передмова

Зараз уже можна констатувати, що українська перекладна лексикографія, особливо та, що пов'язана з мовами країн Заходу, виходить зі стану застою і починає розвиватися. Виходить друком все більше перекладних словників як загальних, так і спеціальних.

Особливий інтерес для спеціальної перекладної лексикографії становлять ті галузі, де розбіжності між терміносистемами мов доволі істотні. До таких сфер належить, зокрема, і сфера освіти. Відмінності у концептуальній структурі терміносистем освіти України і США чи Великобританії та, відповідно, між освітньою лексикою української та англійської мов спостерігаються в усіх аспектах, і це потребує точного перекладного прирівнення термінів та знаходження точних відповідників. Оскільки контакти між Україною та англомовним світом у сфері освіти постійно поглиблюються, зростає потреба в англо-українському словнику освітньої лексики. Таке видання покликане полегшити професійне спілкування та читання освітньої літератури.

Можна вітати задум упорядниці словника Лариси Вергун. Спеціальне дослідження проблеми перекладу англійської освітньої лексики українською мовою допомогло їй укласти англо-український словник освітньої лексики, вдало реалізувавши свій задум. Адже існує чимало труднощів із підбором українських перекладних еквівалентів англійських освітніх термінів через те, що американська, британська та українська системи освіти все ще значно різняться між собою.

Перекладний словник освітньої лексики такого обсягу вперше видається не лише в нашій країні, а й у світі. Він може слугувати надійною основою для укладання інших перекладних освітніх словників (англо-російського, англо-французького, англо-німецького тощо).

Словник містить близько 4 тисяч заголовних слів і словосполучень, розташованих за алфавітом, і охоплює всі основні терміни головних галузей освіти. Список заголовних слів створено на основі сучасної англомовної освітньої літератури та глосаріїв освітньої термінології. Зрозуміло, що англійської освітньої лексики більше, ніж представлено у словнику, проте у подальших виданнях, слід сподіватися, словник міститиме більше заголовних слів.

Складною проблемою при укладанні словника було відокремлення освітньої лексики та термінології від компонентів суміжних терміносистем. На нашу думку, упорядниці словника в цілому вдалося окреслити межі тієї групи слів і термінів, що називаються освітньою лексикою. Словник містить також переклади назв освітніх організацій, вищих навчальних закладів, освітніх програм, навчальних дисциплін тощо.

Заголовні слова і словосполучення ретельно дібрані з лексикографічних джерел та наукової і методичної літератури про освіту у США, Великобританії та інших англомовних країн. Словник містить відповідні позначки про те, до якого національного варіанту англійської мови належить той чи інший термін. В абсолютній більшості випадків у словнику подано точні українські відповідники англійської етноспецифічної освітньої лексики.

Цінним у словнику в плані вивчення термінів є те, що подано транскрипцію заголовних слів та словосполучень. Словник містить також значну кількість перекладів скорочень та абревіатур, передача яких українською мовою викликає чималі труднощі. У ньому подано як літературну, так і розмовну освітню лексику, що значно посилює його можливість як довідкового видання. Докладні пояснення та додаткова інформація, що наводиться в українській частині словника, роблять словник особливо корисним і у деяких аспектах наближають його до тлумачного словника освітньої лексики англійської мови.

Упорядниці вдалося знайти або створити адекватні українські відповідники англійських освітніх термінів, які ще не перекладалися українською мовою. Слід зазначити, що словник частково апробовано у кількох вищих навчальних закладах.

Пропонований користувачам словник може слугувати надійним і повним довідковим виданням при перекладі українською мовою текстів з освітньої тематики.

Цей словник безперечно буде корисним у першу чергу для викладачів англійської мови, для освітян, які читають англійську освітню літературу та для тих, хто вивчає англійську мову у середніх та вищих навчальних закладах, а також для перекладачів з англійської мови на українську.

Хочеться побажати упорядниці словника підготувати ще більше за обсягом друге видання словника, упорядковане вже за тематичним принципом. Такий словник буде особливо корисним у навчанні освітньої лексики.

Доктор філологічних наук, професор В. І. Карaban

Як користуватися словником

Словник побудований за алфавітним принципом. Заголовні слова виділені напівжирним шрифтом, орфографічні варіанти заголовних слів подаються через кому. Якщо в одному зі значень слово слід писати із заголовної літери, на це вказує заголовна літера із крапкою у круглих дужках біля відповідного значення.

Після заголовного слова розміщена транскрипція. У разі існування двох чи більше варіантів вимови, спочатку подається британський варіант, а далі, після позначки US, розміщується американський варіант. Якщо вимова одного зі слів реєстрового словосполучення збігається в американському та британському варіантах, то у транскрипції на це вказує тире.

Після транскрипції відповідними позначками вказується частина мови, належність до національного варіанту, стилістичне забарвлення (див. список скорочень).

Синонімічні переклади розділені комою, а далекі синоніми чи варіанти значень — крапкою з комою. Різні значення слів виділяються арабськими цифрами з дужкою.

В українській частині словника курсивом у дужках подається пояснення та додаткова інформація.

Предметний покажчик полегшить пошук англійської освітньої лексики.

How to Use the Dictionary

The dictionary is compiled according to alphabetic principle. Head-words are printed in boldface type and orthographical variants of the head-words are given after commas. If in one of the meanings the entry is spelled with a capital letter this is indicated by the capital letter and a full stop in brackets.

The head-word is followed by transcription. If there are some variants of pronunciation first is British variant, and the next is American with the label US before it. In case the pronunciation of one member of the entry coincides, this is marked by means of a dash.

Labels, used after transcription, indicate parts of speech, national variant and stylistic status of the entry (see the list of abbreviations below).

Synonymous translations are divided by commas, while more distant synonyms or variants of meanings appear after semi-colons. Different senses of the English words are set out after Arabic numerals with a bracket.

The Ukrainian part of the dictionary includes brief definitions italicised in brackets

The word index will facilitate your search for English educational lexicon.

Умовні скорочення

Англійські

adj — *adjective* — прикметник
adv — *adverb* — прислівник
int — *interjection* — вигук
n — *noun* — іменник

pl — *plural* — множина
sing — *singular* — однина
v — *verb* — дієслово

Українські

австрал. — австралійський
амер. — американський
брит. — британський
букв. — буквально
вжив. — вживається
див. — дивіться
діал. — діалектний
досл. — дослівно
жарг. — жаргон
жарт. — жартівливий
жін. — жіночий
заст. — застарілий
збірн. — збірний
звич. — звичайно
знев. — зневажливий
ірон. — іронічний
ісп. — іспанський
іст. — історичний
канад. — канадський
книж. — книжний
комп. — комп'ютерний
лат. — латинський
мн. — множина
муз. — музичний
напр. — наприклад

несхв. — несхвальний
нім. — німецький
новозел. — новозеландський
особл. — особливо
офіц. — офіційний
перев. — переважно
перен. — переносний
поет. — поетичний
полігр. — поліграфічний
презирл. — презирливо
психол. — психологічний
розм. — розмовний
скор. — скорочений
спец. — спеціальний
спорт. — спортивний
студ. — студентський
таж — також
унів. — університетський
філос. — філософський
фр. — французький
шк. — шкільний
шотл. — шотландський
юр. — юридичний

Алфавіти

Англійський алфавіт

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm

Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww Xx Yy Zz

Український алфавіт

Аа Бб Вв Гг Ґґ Дд Ее Єе Жж Зз Ии Іі Її Йй Кк Лл Мм Нн

Оо Пп Рр Сс Тт Уу Фф Хх Цц Чч Шш Щщ Ъь Юю Яя

A

- A [eɪ] найвища оцінка, «відмінно»
 A скор. від 1) **academician** 2) **academy**
 AAAAL скор. від **American Academy of Arts and Letters**
 AAAS скор. від **American Academy of Arts and Sciences**
 AAS скор. від **Associate in Applied Sciences**
 AAUP скор. від **American Association of University Professors**
 AB *амер. скор.* від **Bachelor of Arts**
 ABC [eɪ bi: 'si:] *n* 1) азбука, абетка, алфавіт 2) буквар
 ABC-book [eɪ bi: 'si: buk] *n* буквар
 abecedaria [eɪbi(:)si(:)'de(ə)ri(ə)] *pl* від **abecedarium**
 abecedarian I [eɪbi(:)si(:)'de(ə)riən] *n* 1) той, хто вивчає грамоту 2) новачок
 abecedarian II [eɪbi(:)si(:)'de(ə)riən] *adj* 1) що стосується алфавіту 2) розташований за алфавітом 2 азбучний, елементарний
 abecedarium [eɪbi(:)si(:)'de(ə)riəm] *n* (*pl* abecederia) підручник для початківців, буквар
 ability [ə'biləti] *n* здібність
 absent ['æbs(ə)nt] *adj* відсутній; to be ~ from school пропускати заняття у школі
 absentee [eɪbs(ə)n'ti:] *n* 1) відсутній 2) прогульник
 abstract ['æbstrækt] *n* анотація, реферат, конспект, короткий огляд, резюме
 Academe ['ækædi:m] *n* 1) Академі (*сад поблизу Афін, де Платон навчав своїх учнів*) 2) *поет.* школа 3) життя вищого закладу освіти 4) наукові кола
 academese [ə,kædə'mi:z] *n* *несхв.* 1) науковий жаргон 2) педантський стиль
 academia [eɪkə'di:mɪə] *n* *див.* **Academe** 3)

academic I [eɪkə'demɪk] *n* 1) викладач (*професор, науковий працівник*) вищого закладу освіти 2) *pl* суто теоретичні (академічні) аргументи 3) *pl* *див.* **academicals** 4) *pl* *розм.* заняття (*у^з закладі освіти*)

academic II [eɪkə'demɪk] *adj* 1) академічний, університетський 2) фундаментальний (*про науки, протилежні прикладним*) 3) гуманітарний 4) навчальний 5) теоретичний, відірваний від практики

Academic (Advanced) Diploma in Action [eɪkə'demɪk (əd'vɑ:nst) dip'ləʊməɪn 'ækʃ(ə)n; US (əd'vænst)-] *див.* **Diploma in Education**

academic adviser

[eɪkə'demɪk əd'vaɪzə(r)] 1) науковий керівник (*аспіранта*) 2) *амер.* куратор, консультант (*із професорсько-викладацького складу, який допомагає студенту скласти індивідуальний план т. ін.*)

academic [eɪkə'demɪk(ə)l] *adj* академічний, університетський

academicals [eɪkə'demɪk(ə)lɪz] *n pl* 1) плац та берет (університетська форма) 2) парадна університетська форма студентів та викладачів (*мантія з капюшоном, капелюшок із плескатию верхом*)

academic board [eɪkə'demɪk 'bɔ:d] академічна рада (*має ті ж функції, що й Academic Senate*)

academic costume

[eɪkə'demɪk 'kɒstju:m; US 'kɒstu:m] академічний костюм (*амер. гуманітарні дисципліни — білий; комерція, бухгалтерія, бізнес — блідо-коричневий; економіка — мідно-рудий; інженерні спеціальності — помаранчевий; журналістика — малиновий; право — фіолетовий; медицина — зелений; ораторське мистецтво — сріблястий; філософія — синій;*

фізвиховання — хаки; державне управління та міжнародні відносини — електрик (неоново-голубий); точні науки — золотистий; теологія — яскраво-червоний; ветеринарія — сірий тощо)

academic credibility

[,ækə'demik ,kredə'bɪlətɪ] академічна достовірність

academic curriculum

[,ækə'demik kə'rikjələm] курс навчання, навчальний план

academic degree [,ækə'demik dɪ'ɡri:] науковий (учений) ступінь

academic dress [,ækə'demik 'dres] *див. academics* 2)

academic engaged time

[,ækə'demik ɪn'geɪdʒd 'taɪm] *амер.* академічна зайнятість студента

academic excellence

[,ækə'demik 'eks(ə)lənʃ] *амер.* висока академічна успішність

academic failure [,ækə'demik 'feɪljə(r)] незадовільна успішність

academic freedom

[,ækə'demik 'fri:dəm] *амер.* академічна свобода

academic hour [,ækə'demik 'aʊə(r)] академічна година

academician

[ə,kæde'mɪʃ(ə)n; US ,ækə de'mɪʃ(ə)n] *n* 1) академік, член академії 2) студент, викладач, професор чи науковий співробітник вищого закладу освіти

academic learning skills

[,ækə'demik 'lɜ:nɪŋ 'skɪlz] *амер.* академічні вміння (знання з англійської, математики, природничих та суспільних наук)

academic learning time

[,ækə'demik 'lɜ:nɪŋ 'taɪm] час академічної зайнятості

academic progress

[,ækə'demik 'prɒgrɛs; US -'prɒgrɛs] успіхи у навчанні, академічні успіхи

academic rank [,ækə'demik 'ræŋk] *амер., канад.* учене звання, посада у вищому закладі освіти

academic robe [,ækə'demik 'rəʊb] професорська мантія

Academic Senate [,ækə'demik 'senət] вчена рада (*є керівним органом у деяких університетах, вирішує науково-методичні питання*)

academic staff

[,ækə'demik 'stɑ:f; US -'stæf] професорсько-викладацький склад

academic support [,ækə'demik sə'pɔ:t] *амер.* витрати на академічні цілі

academic tenure

[,ækə'demik 'tenj(ə)ʊ(r)] *див. tenure*

academic year

[,ækə'demik 'jɜ:(r); -'jə:(r)] навчальний рік

academy [ə'kædəmɪ] *n* 1) академія 2) вищий заклад освіти 3) приватний привілейований середній навчальний заклад 4) *амер.* приватна середня школа-інтернат (*що займається підготовкою до вищого закладу освіти*) 5) спеціалізований навчальний заклад, школа, училище 6) академія (*військове училище-інтернат із початковою військовою підготовкою*)

academy of music

[ə'kædəmɪ əv 'mju:zɪk] музична школа (училище)

Academy of Sciences

[ə'kædəmɪ əv 'saɪənsɪz] Академія наук

accelerated program

[ək'seləreɪtɪd 'prɒvgræm] *амер.* прискорена програма навчання; індивідуальна прискорена програма навчання

accelerated vocational training

[ək'seləreɪtɪd vəʊ'keɪʃ(ə)nəl 'treɪnɪŋ] прискорена професійна (пере-) підготовка

accept [ək'sept] *v* приймати (*до клубу, школи т. ін.*)

access ['ækses] *n* доступ

Access Certificate [ˈæksɛs səˈtʃɪkət]

брит. Сертифікат на право доступу до вищої освіти (*видається «зрілим студентам» див. mature students*)

access course [ˈæksɛs ˈkɔ:s] *див. foundation course*

accessing skill [ˈæksɛsɪŋ ˈskɪl] *уміння вчитися, вміння здобувати інформацію*

accountability [ə,kaʊntəˈbɪlɪtɪ] *підзвітність (відповідальність учителів і дирекції школи за успішність учнів)*

accreditation [ə,kredɪˈteɪʃ(ə)n] *п акредитація*

accrediting agency [əˈkredɪtɪŋ ˈeɪdʒənsɪ] *амер. акредитаційна агенція (комісія з акредитації; державна або недержавна)*

accrediting association

[əˈkredɪtɪŋ ə,səʊsɪˈeɪʃ(ə)n] *амер. акредитаційна асоціація (недержавна агенція, що призначає комітети з акредитації професійних шкіл (див. professional school))*

accrediting body [əˈkredɪtɪŋ ˈbɒdɪ] *орган акредитації*

accrediting commission

[əˈkredɪtɪŋ kəˈmɪʃ(ə)n] *амер. акредитаційна (сертифікаційна)*

ACE *скор. від American Council on Education*

ACH *амер. див. achievement test*

achievement test [əˈtʃi:vmənt ˈtest] *амер. тест-перевірка набутих знань та навичок (із 1994 року перейменованій на SAT)*

A.C.L.S. *скор. від American Council of Learned Societies*

ACT *скор. від American College Test(ing) Program*

action zone [ˈæktʃ(ə)n ˈzəʊn] *зона активної діяльності класу, активна зона класу (частина класної кімнати, куди найчастіше викликають учнів для відповіді, там відбувається більша частина вербального спілкування)*

active teaching [ˈæktɪv ˈti:tʃɪŋ] *див. direct instruction*

additional language

[əˈdɪʃ(ə)nəl ˈlæŋɡwɪdʒ] *додаткова мова*

additional material

[əˈdɪʃ(ə)nəl məˈtɪ(ə)rɪəl] *додатковий матеріал*

ad eundem degree [ˈæd iˈlʌndəm dɪˈɡri:]

лат. з тим самим ученим ступенем (збереження вченого ступеня під час переходу з одного університету в інший)

administrative officer

[ədˈmɪnɪstrətɪv ˈɒfɪsə(r); US ədˈmɪnɪstrətɪv ˈɔ:fɪsə(r)] *амер. адміністратор, службовець університету, представник адміністрації*

adjunct [ˈædʒʌŋkt] *п амер. ад'юнкт 1) тимчасовий викладач 2) викладач, який працює за сумісництвом*

adjunct faculty [ˈædʒʌŋkt ˈfæk(ə)lti] *тимчасові викладачі коледжу чи університету (працюють за контрактом, що не передбачає отримання постійного контракту)*

adjunct professor [ˈædʒʌŋkt prəˈfesə(r)] *ад'юнкт-професор, запрошений професор (викладач вищого закладу освіти, проводить дослідження або читає курс лекцій за тимчасовим контрактом)*

adjustment training

[əˈdʒʌstment ˈtreɪnɪŋ] *додаткова підготовка (з метою набуття додаткових умінь, яких вимагають зміни поставлених завдань)*

Administrative Board

[ədˈmɪnɪstrətɪv ˈbɔ:d; US ədˈmɪnɪstrətɪv-] *амер. адміністративна рада 1) рада факультету 2) вчена рада вищого закладу освіти див. Academic Senate*

Administrative Council [ədˈmɪnɪstrətɪv ˈkʌvns(ə)l; US ədˈmɪnɪstrətɪv-] *амер. див. Administrative Board*

admission [ədˈmɪʃ(ə)n] *п прийом до закладу освіти*

admission criteria

[əd'mɪʃ(ə)n kraɪ'tɪəriə] *амер.* умови вступу

admission fee [əd'mɪʃ(ə)n 'fi:] *амер.* вступний внесок (*сплачується при вступі до коледжу за розгляд документів та екзамен чи спібесіду*)

admission requirements

[əd'mɪʃ(ə)n rɪ'kwaɪəmənts] вступні вимоги

admit [əd'mɪt] *v* прийняти (~ to, into college (school, club) прийняти до коледжу (школи, клубу))

adult education

[ˈædʌlt ,edʒu'keɪʃ(ə)n; ə'dʌlt-] *n* навчання дорослих, безперервна освіта

adult education centre

[ˈædʌlt ,edʒu'keɪʃ(ə)n 'sentə(r); ə'dʌlt-] центр безперервної освіти (*освіти дорослих*)

adult vocational training

[ˈædʌlt vəʊ'keɪʃ(ə)nəl 'treɪnɪŋ; ə'dʌlt-] професійна освіта дорослих (*навчання, що надається у центрах професійної підготовки, училищах дорослим для здобуття знань та вмінь із метою їх працевлаштування; не потребує серйозної теоретичної підготовки*)

advanced [əd'vɑ:nst; US əd'vænst] *adj*

1) що встигає (*про учня*), встигаючий 2) підвищеної складності 3) удосконалений, прогресивний, перспективний

advanced course

[əd'vɑ:nst 'kɔ:s; US əd'vænst-] курс підвищеної складності

advanced degree

[əd'vɑ:nst dɪ'ɡri:; US əd'vænst-] *амер.* 1) вищий науковий ступінь, будь-який із наступних ступенів після бакалавра (*master's degree, doctoral degree, professional degree*) 2) диплом про отримання вищого наукового ступеня

advanced education

[əd'vɑ:nst- ,edʒu'keɪʃ(ə)n; US əd'vænst-] *австрал.* післясередня освіта

Advanced level (*скор. A-Level*)

[əd'vɑ:nst 'lev(ə)l; US əd'vænst-] *брит.* 1) шкільний екзамен підвищеного рівня складності (*складається на останньому році навчання у середній школі*) 2) атестат про загальну середню освіту підвищеного рівня (*надає право доступу до вищої освіти*)

Advanced Placement (*скор. AP*) **Program**

[əd'vɑ:nst 'pleɪsmənt 'prɒɡræm; US əd'vænst-] *амер.* програма поглибленого навчання (*програма спеціалізації у старших класах середньої школи для підготовки до вступу у коледж*)

advanced standing

[əd'vɑ:nst 'stændɪŋ; US əd'vænst-] *амер.* звільнення від вивчення певного курсу чи предмета (*на підставі документа про його проходження в іншому закладі*)

advanced standing admission

[əd'vɑ:nst 'stændɪŋ əd'mɪʃ(ə)n; US əd'vænst-] *амер.* зарахування на основі успішності (*зарахування студента на певний курс під час переходу до іншого вищого закладу освіти на основі кількості отриманих кредитів*)

advanced student

[əd'vɑ:nst 'stju:d(ə)nt; US əd'vænst 'stu:d(ə)nt] 1) студент університету 2) аспірант 3) підготовлений учень; учень, що володіє основами предмета

advanced studies

[əd'vɑ:nst 'stʌdɪz; US əd'vænst-] *амер.* 1) курси підвищеної складності (*для студентів, що мають достатню для цього підготовку*) 2) післядипломна освіта (*у вищій заклад освіти після 4-річного курсу навчання та отримання ступеня бакалавра*)

Advanced Supplementary Level

[əd'vɑ:nst ,sʌplɪ'ment(ə)rɪ 'lev(ə)l] (*the ~*) *брит.* додатковий іспит підвищеного рівня складності (*складається учнями, котрі неспроможні чи не бажають скласти повний іспит на*

отримання сертифіката про середню освіту підвищеного рівня складності (A-Level); може бути складений як окремих предмет після однорічного курсу навчання. Для вступу до вищого закладу освіти студент може скласти два предмети з A-Level та два предмети з AS-level)

advance organizer

[əd'vɑ:nɪs 'ɔ:gənəɪzə(r); US əd'væns-] вступне ознайомлення (пропедевтичне ознайомлення учнів із новими поняттями чи термінами перед вивченням нового матеріалу)

advantaged urban

[əd'vɑ:ntɪdʒd 'z:bən; US əd'væntɪdʒd-] «забезпечені урбанізовані» (категорія урбанізованих шкіл, учні яких мешкають у метрополіях, більшість їх батьків займає високі керівні посади; власне учні цих шкіл)

advisee [ædvaɪ'zi:] *n* унів. підопічний куратора

adviser (US **advisor**) [əd'vaɪzə(r)] *n* наставник, куратор; науковий керівник

agrotat ['egrətæt; i(:)'grəutæt] *n* унів.

1) довідка про звільнення студента за хворобою від екзаменів з окремих дисциплін 2) список студентів, яким зараховується складання випускних іспитів, пропущених через хворобу

affiliated student

[ə'fɪliətɪd 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] афілійований студент (студент з іншого закладу освіти зі ступенем, що визнається Кембриджським університетом, такому студенту дозволено здобувати ступінь бакалавра мистецтв два роки замість трьох)

Afro-American Studies

[æfrəvə'merɪkən 'stɑ:dɪz] афро-американські студії (спеціальні навчальні програми у закладах освіти США, з вивчення історії, культури та сучасного життя афро-американців)

AFT *скор.* від **American Federation of Teachers**

after-school activities

['ɑ:ftə'sku:l æk'tɪvətɪz; US 'æftə-] *розм.* позааудиторна діяльність, поза-класна робота; суспільна діяльність

aggie ['æɡɪ] *n* 1) *амер. жарг.* студ. аграрій (зневажливе прізвисько студента сільсько-господарського закладу освіти) 2) (Aggies) *pl* група, команда студентів сільськогосподарського коледжу

agreed syllabus [ə'ɡri:d 'sɪləbəs] узгоджена програма релігійного виховання (у державних школах; узгоджується церковною владою та місцевими органами управління освітою)

agricultural college

[.æɡrɪ'kʌltʃ(ə)rəl 'kɒlɪdʒ] *брит.* сільськогосподарський коледж (спеціалізований заклад освіти з терміном навчання один-два роки)

aided school ['eɪdɪd sku:l] *брит.* школа на дотації (половину витрат таких шкіл покривають місцеві органи народної освіти)

Air Scouts [eə(r) 'skauts] *амер.* «Авіаскаути» («Спостерігачі за повітрям») (одне з підрозділів організації «Бойскаути Америки»)

A level ['eɪ ,lev(ə)l] *скор.* від **Advanced level**

Alg *скор.* від 1) **algebra** 2) **algebraic(al)**

algebra ['ældʒɪbrə] *n* алгебра

algebraic(al) [ældʒɪ'breɪk(ə)l] *adj* алгебраїчний

all-age school ['ɔ:l'eɪdʒ sku:l] *брит.* заст. школа для всіх вікових категорій (назва загальноосвітніх шкіл, що існували до 1970 р.)

All But Degree (*скор.* **A. B. D.**)

['ɔ:l bət dɪ'ɡri:] *амер. розм.* «Усе, окрім ступеня» (про докторанта, який виконав усі вимоги для отримання ступеня доктора філософії, окрім захисту докторської дисертації)

All But Dissertation

['ɔ:l bət ,dɪsə'teɪʃ(ə)n] *амер. див.* **All But Degree**

allowance [q'laʊəns] *n* амер. матеріальна допомога

all-round education

[,ɔ:l'raʊnd ,edʒu'keɪʃ(ə)n] всебічна освіта

Alma Mater, alma mater

[,ælmə'mɑ:tə(r), -'meɪtə(r)] *n* 1) альма-матер, мати-годувальниця (традиційна образна назва навчальних закладів (особл. вищих) відносно їх вихованців) 2) шкільний чи університетський гімн

alpha plus ['ælfə 'plʌs] відмінно, п'ять із плюсом

alphabet I ['ælfəbet] *n* 1) алфавіт, азбука, абетка 2) покажчик

alphabet II ['ælfəbet] *v* амер. див. **alphabetize**

alphabetarian [,ælfəbe'te(ə)rɪən] *n* рідко учень-початківець; той, що вивчає абетку

alphabetic(al) [,ælfə'betɪk(ə)l] *adj* алфавітний, азбучний, абетковий

alphabetize ['ælfəbetaɪz] *v* розташувати в алфавітному порядку

alternating training

[ˈɔ:l'teɪnɪŋ 'treɪnɪŋ] підготовка з почерговою зміною періодів навчання та роботи на підприємстві (студент може вчитися стаціонарно чи працювати; тривалість таких періодів різна: від кількох тижнів до кількох місяців чи довше)

alternative assessment

[ɔ:l'tə:nətɪv ə'sesmənt] амер. альтернативне (нетрадиційне) оцінювання (будь-який вид оцінювання, при якому учні відповідають на питання, створюючи відповідь самостійно (есеї, короткі відповіді, усне представлення, демонстрація практичних навичок тощо), а не вибираючи її з варіантів відповідей тесту множинного вибору чи інших тестів)

alternative certification

[ɔ:l'tə:nətɪv ,sə:tɪfɪ'keɪʃ(ə)n] амер.

альтернативна сертифікація (державна сертифікація вчителя, отримана ним без проходження державної програми для вчителів у коледжі чи університеті)

alternative school [ɔ:l'tə:nətɪv 'sku:l] амер. альтернативна школа (приватна чи державна експериментальна школа з різносторонніми формами навчання т. ін.)

alumna [ə'lʌmnə] *n* (pl alumnae) лат. колишня вихованка, колишня студентка, випускниця (коледжу, університету)

alumnae [ə'lʌmni:] *pl* від **alumna**

alumnae reunion [ə'lʌmni: ri:'ju:niən] традиційна зустріч колишніх студенток

alumni [ə'lʌmnaɪ] *pl* від **alumnus**

alumni association

[ə'lʌmnaɪ ə,səʊsi'eɪʃ(ə)n] амер. асоціація випускників

alumnus [ə'lʌmnəs] (pl alumni) *n* лат. колишній вихованець, колишній студент, випускник (коледжу, університету)

AM [eɪ 'em] скор. від 1) **Associate Member** 2) амер. **Master of Arts** (від лат. **Artium Magister**)

American Academy of Arts and Letters [ə'merɪkən ə'kædəmi əv 'ɑ:tɪz ənd 'letə(r)z] Американська академія мистецтв та літератури

American Assembly of Collegiate Schools of Business

[ə'merɪkən ə'sembli əv kə'li:dʒɪət 'sku:lz əv 'bɪznəs] Американська асамблея шкіл бізнесу при коледжах (громадська організація, що об'єднує 650 коледжів)

American Association for the Advancement of Science (скор. AAAS) [ə'merɪkən ə,səʊsi'eɪʃ(ə)n fə ðɪ əd'vɑ:nsmənt əv 'saɪəns; US - əd'vænsmənt-]

Американська асоціація сприяння розвитку науки (професійне організація, що об'єднує індивідуальних та колективних членів, включаючи наукові товариства та про-

фесійні організації; створена для боротьби за покращення соціально-економічного становища працівників науки, розвитку науки і поширення наукових знань)

American Association for the Advancement of Slavic Studies [ə'merikən ə,səʊsi'eɪf(ə)n fə ði əd'vɑ:nsmənt əv 'slɑ:vɪk 'stɑ:dɪz; US - əd'vɑ:nsmənt-] Американська асоціація сприяння слов'янознавству (професійна дослідницька організація вчених та викладачів, що спеціалізуються у дослідженні країн ареалу колишнього Радянського Союзу та країн Східної Європи)

American Association of University Professors (скор. AAUP)

[ə'merikən ə,səʊsi'eɪf(ə)n əv ,ju:nɪ'vɜ:sɪtɪ prə'fesə(r)z] Американська асоціація університетських професорів (об'єднує професорсько-викладацький склад вищої школи, наукових працівників, співробітників академічних бібліотек; виступає на захист прав науковців проти дискримінації їх прав)

American Association of University Women

[ə'merikən ə,səʊsi'eɪf(ə)n əv ,ju:nɪ'vɜ:sɪtɪ 'wɪmɪn] Американська асоціація жінок з університетською освітою (громадська організація, метою якої є заохочення отримання жінками вищої освіти)

American College Test(ing) Program (скор. ACT)

[ə'merikən 'kɒlɪdʒ 'test(ɪŋ) 'prəʊgræm] амер. тест американського коледжу (один із тестів у системі тестування (оцінювання) студентів при вступі до університету чи переході з одного вищого закладу освіти до іншого)

American Council on Education (скор. ACE)

[ə'merikən 'kaʊns(ə)l ən ,ed-ʒu'keɪf(ə)n] рада з освіти (громадська організація, що об'єднує 1600 шкіл)

American Council of Learned Societies [ə'merikən 'kaʊns(ə)l əv 'lɜ:nɪd sə'saɪətɪz] Американська рада наукових товариств (сприяє проведенню науково-дослідної діяльності, встановлює стипендії та гранти, є спонсором Ради з міжнародних досліджень)

American Federation of Teachers (скор. AFT)

[ə'merikən ,fedə'reɪf(ə)n əv 'ti:tʃəz] амер. Американська федерація вчителів (друга за розміром асоціація у США, що ставить за мету сприяння вчителям та іншим працівникам сфери освіти на федеральному рівні та рівні штату в укладанні колективних договорів та проведенні наукових досліджень; веде науково-дослідну роботу з питань реформ у сфері освіти)

American Philological Association

[ə'merikən ,fɪlə'lɒdʒɪk(ə)l ə,səʊsi'eɪf(ə)n] Американська філологічна асоціація

americanologist [ə'merɪkə'nɒlədʒɪst] *n* американолог

Americans with Disabilities Act (скор. ADA)

[ə'merɪkənz wɪð ,dɪsə'bɪlɪtɪz 'ækt] *n* амер. Закон про заборону дискримінації американців з обмеженою дієздатністю

americologue [ə'merɪ'kɒləg] *n* учений-американознавець

analytical trait scoring

[,ænə'lɪtɪk(ə)l 'treɪt 'skɔ:ɪŋ; Brit. also -'treɪ-] *n* амер. комплексне оцінювання, оцінювання за кількома параметрами

anchor papers ['æŋkə(r) 'peɪpəz] *тж*

benchmark *n* амер. зразкові роботи (роботи-зразки, що слугують взірцем для оцінювання інших робіт)

anchored instruction ['æŋkəd ɪn'strʌktʃ(ə)n] *n* див. **problem-based instruction**

andrology [æn'drɒlədʒɪ] *n* андрологія, педагогіка дорослого віку

animation [ˌæniˈmeɪʃ(ə)n] *n* метод наближення до реальних потреб (*підхід до професійного навчання, з акцентом на організації та навчанні групи*)

annual examination [ˌænjvəl ɪgˌzæmiˈneɪʃ(ə)n] *n* амер. див. **final examination** 2)

answer I [ˈɑːnsə(r); US ˈænsə(r)] *n* відповідь

answer II [ˈɑːnsə(r); US ˈænsə(r)] *v* відповідати

anticipatory set [ænˈtɪsɪˈpeɪt(ə)rɪ ˈset] передбачення, прогнозування (*методика, що використовується вчителем на початку уроку, щоб полегшити учням пошук зв'язків між їхніми попередніми знаннями та новим матеріалом*)

APA скор. від **American Philological Association**

applicant [ˈæplɪkənt] *n* той, хто подає заяву (*про прийом на роботу, до закладу освіти*), аплікант

application [ˌæplɪˈkeɪʃ(ə)n] *n* заява, заявка, аплікація

Application Blank for Admission [ˌæplɪˈkeɪʃ(ə)n ˈblæŋk fə(r) ədˈmɪʃ(ə)n] амер. заява про вступ до вищого закладу освіти

application fee [ˌæplɪˈkeɪʃ(ə)n ˈfiː] амер. реєстраційний внесок (*сплачується за внесення до списку абітурієнтів та додаткові інформаційні послуги*)

application form [ˌæplɪˈkeɪʃ(ə)n ˈfɔːm] бланк заяви, аплікації

applied music [əˈplaɪd ˈmjuːzɪk] практичні заняття з музики (*у навчальних закладах*)

applied science [əˈplaɪd ˈsaɪəns] *n* прикладна наука

apply [əˈplaɪ] *v* подавати заяву (*про прийом на роботу, до закладу освіти т. ін.*)

appointments board [əˈpɔɪntmənts ˈbɔːd] *n* комісія з розподілу випускників (*при університетах та коледжах Великобританії*)

appointments committee

[əˈpɔɪntmənts kəˈmɪti] *n* 1) див. **appointments board** 2) комітет із призначень на університетські посади (*проводить призначення на всі університетські посади, окрім доцентських (readership) та професорських (professorship)*) (у Кембриджському університеті)

apposition [ˌæpəˈzɪʃ(ə)n] *n* усний екзамен, співбесіда

appraisal [əˈpreɪz(ə)l] *n* оцінювання

appreciation training

[əˈpriːʃiˈeɪʃ(ə)n ˈtreɪnɪŋ] короткотермінові інформаційні заняття (*надають загальну інформацію щодо інновацій у певній галузі*)

apprentice I [əˈprentɪs] *n* 1) учень, підмайстер 2) новачок, початківець 3) учнівство

apprentice II [əˈprentɪs] *v* віддавати у навчання (*до майстра*)

apprentice course [əˈprentɪs ˈkɔːs] *n* курс практичного навчання (спеціальності)

apprenticement [əˈprentɪsmənt] *n* 1) навчання ремесла 2) термін перебування в учнях

apprenticeship [əˈprentɪʃɪp] *n* 1) навчання (ремесла); учнівство 2) період навчання; роки навчання

apprenticeship contract

[əˈprentɪʃɪp ˈkɒntrækt] угода про учнівство (*контракт про умови базового (початкового професійного навчання)*)

apprentice training [əˈprentɪs ˈtreɪnɪŋ] професійне (виробниче) навчання

approach [əˈprəʊtʃ] *n* підхід

approval [əˈpruːv(ə)l] *n* санкціонування (*дозвіл з боку державних органів*)

approved school [əˈpruːvd skuːl] брит. заст. виправна школа (колонія) для малолітніх злочинців (*тепер називається community school*)

apt [æpt] *adj* здібний, тямущий, сприйнятливий

aptitude ['æptitju:d; US 'æptitʊ:d] *n* 1) придатність, відповідність 2) схильність 3) здібність, хист

aptitude test

['æptitju:d 'test; US 'æptitʊ:d-] *амер.* тест на здібності (стандартизовані тести, що проводяться для виявлення здібностей до навчання у певній сфері або на професійну придатність)

ARA *брит. скор.* від Associate of the Royal Academy

area of the curriculum

['e(ə)riə əv ðə kə'rikjuləm] *брит.* предмет програми

area school ['e(ə)riə sku:l] 1) *амер.* об'єднана районна школа (школа, яку відвідують діти кількох мікрорайонів) 2) *австрал.* державна зональна школа (об'єднує кілька шкіл меншого розміру у сільській місцевості; надає початкову та середню освіту)

area study ['e(ə)riə 'stʌdi] 1) країнознавство 2) країнознавчі дослідження

ARELS ['ɑ:relz] *скор.* від Association of Recognized English Language Schools

arithmetic [e'riθmətik] *n* 1) арифметика, лічба 2) підручник з арифметики

arts [ɑ:ts] *n pl* гуманітарні дисципліни (мови, література, історія тощо)

arts college ['ɑ:ts 'kɒlɪdʒ] *n* гуманітарний коледж

arts faculty ['ɑ:ts 'fæk(ə)lti] *n* факультет гуманітарних наук

arts student

['ɑ:ts 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] 1) молодий художник; учень художньої школи 2) студент відділення гуманітарних наук

AS-level ['eɪ es 'lev(ə)l] *скор.* від Advanced Supplementary Level

aspect ['æspekt] *n* аспект, сторона; точка зору

Assembly [ə'sembli] *n* *брит.* збори учнів та вчителів (напр. із приводу релігійної служби на початку дня чи ін.)

assembly hall [ə'sembli hɔ:l] актовa зала (у школі)

assertive discipline [ə'sə:tiv 'disəplɪn] *амер.* «примусова дисципліна» (управління класом зі встановленням чітких вимог до учнів та їх поведінки, а також ознайомлення учнів із наслідками щодо порушення правил)

assess [ə'ses] *v* оцінювати

assessment [ə'sesmənt] *n* оцінювання

assessment centre (US **center**) [ə'sesmənt 'sentə(r)] розподільник (для малолітніх порушників)

assessment of training effectiveness [ə'sesmənt əv 'treɪnɪŋ ɪ'fektɪvnis] метод оцінки ефективності навчання (підготовки) (порівняння цілей та результатів)

assessor [ə'sesə(r)] *n* екзаменатор

assignment [ə'saɪnmənt] *n* *амер.* завдання (шкільне)

assistant I [ə'sɪst(ə)nt] *n* асистент, помічник

assistant II [ə'sɪst(ə)nt] *adj* молодший, рядовий

assistant lecturer [ə'sɪst(ə)nt 'lektʃərə(r)] асистент, молодший викладач

assistant master

[ə'sɪst(ə)nt 'mɑ:stə(r); US -'mæstə(r)] *брит.* учитель (у приватній школі)

assistant mistress [ə'sɪst(ə)nt 'mɪstrəs] *n* *брит.* учителька (у приватній школі)

assistant professor [ə'sɪst(ə)nt prə'fesə(r)] *амер.* старший викладач (викладач із дипломом бакалавра чи магістра, у великих університетах — доктора, веде вступні курси, практичні заняття тощо; термін перебування на такій посаді обмежений, після його закінчення відбувається підвищення чи звільнення)

assistant staff [ə'sɪst(ə)nt sta:f; US -stæf] штат асистентів (зокрема, у Кембриджі)

assistant teacher [ə'sɪst(ə)nt 'ti:tʃə(r)] *n* *брит.* учитель чи вчителька (у державній школі)

assistantship [ə'sist(ə)ntʃɪp] *n* *амер. унів.* посада асистента на неповній ставці (*надається аспірантам*)

Assisted Places Scheme

[ə'sistɪd 'pleɪsɪz 'ski:m] *брит.* План адресної допомоги обдарованим дітям із малозабезпечених сімей (*запропонований консервативною партією у 1980 р., залежно від доходу батьків таким дітям держава оплачує навчання у приватній школі*)

associate I [ə'səʊʃiət, ə'səʊsiət] *n* 1) молодший член університетської корпорації; член-кореспондент (*наукового товариства*) 2) *амер.* кандидат у бакалаври, молодший спеціаліст

associate II [ə'səʊʃiət, ə'səʊsiət] *adj* що не користується всією повнотою прав; що є помічником (молодшим членом)

Associate in Applied Sciences

[ə'səʊʃiət in ə'plaɪd 'saɪənsɪz; ə'səʊsiət-] *амер.* молодший спеціаліст сфери прикладних наук

Associate Member

[ə'səʊʃiət 'membə(r); ə'səʊsiət-] член-кореспондент

Associate of the Academy of Sciences

[ə'səʊʃiət əv ðɪ ə'kædəmɪ əv 'saɪənsɪz; ə'səʊsiət-] член-кореспондент Академії наук

associate professor

[ə'səʊʃiət prə'fesə(r); ə'səʊsiət-] асоційований професор, ад'юнкт-професор (*викладач зі ступенем магістра, що працює над докторською дисертацією*)

associate's degree

[ə'səʊʃiənts dɪ'ɡriː; ə'səʊsiənts-] *амер.* ступінь чи диплом молодшого спеціаліста

Association of American Colleges

[ə'səʊsɪ'eɪʃ(ə)n əv ə'merɪkən 'kɒlɪdʒɪz] Асоціація американських коледжів (*громадська організація, що об'єднує близько 600 коледжів*)

Association of Recognized English Language Schools

[ə'səʊsɪ'eɪʃ(ə)n əv 'rekəɡnaɪzd 'ɪŋɡlɪʃ 'læŋɡwɪdʒ 'sku:lz] *брит.* Асоціація акредитованих шкіл чи курсів англійської мови (*професійна організація, що сприяє навчанню англійській мові іноземних студентів, опікується також добробутом студентів під час їхнього перебування у Великобританії. Офіційно визнає близько 200 навчальних закладів (мовних шкіл) та встановлює власні екзамени трьох рівнів: Preliminary, Higher, Diploma*)

Associate of the Royal Academy

[ə'səʊʃiət əv ðə 'rɔɪəl ə'kædəmɪ] член-кореспондент Королівської Академії наук

Aston University ['æstən 'ju:nɪ'və:sɪtɪ]

брит. університет Астон (*університет у Бірмінгемі, заснований у 1966 р.*)

Athenaeum [ˌæθə'ni:əm] *n* 1) школа

ораторського мистецтва (*у стародавньому Римі*) 2) Атенейум (*назва літературних і наукових товариств*) 3) а. клуб, бібліотека, читальня 4) а. журнал із питань літератури і мистецтва

athletic fee [æθ'letɪk 'fiː] *амер.* спортивний внесок (*вноситься студентом за користування спортивним залом т. ін. спортивними спорудами та інвентарем*)

at-risk students

[ət'rɪsk 'stju:d(ə)nts; US -'stu:d(ə)nts] *амер.* учні «групи ризику» (*невстигаючі учні та такі, яких виключають зі школи*)

attainment appraisal

[ə'teɪnmənt ə'preɪz(ə)l] підсумкове оцінювання (оцінювання рівня набутих знань та вмінь; відбувається під час або після завершення курсу навчання; звичайно включає тест чи іспит)

attainment test [ə'teɪnmənt 'test] підсумковий тест (*тест-перевірка набутих знань та навичок*)

attend [ə'tend] *v* бути присутнім, на ~ at; відвідувати (*лекції т. ін.*)

attendance [ə'tendəns] *n* 1) присутність 2) відвідування 3) день занять у школі 4) аудиторія, публіка

attendance register

[ə'tendəns 'redʒɪstə(r)] журнал відвідування (*журнал щоденної реєстрації присутності учнів у англійських школах, куди внесені дані про їх місце проживання, дата народження тощо*)

attendance teacher [ə'tendəns 'ti:tʃə(r)] *амер.* працівник школи, що відповідає за відвідування та за повернення прогульників до школи

attend time [ə'tend 'taɪm] час відвідування (*загальний час занять, відвіданих учнями*)

attention-deficit disorder (*скор. ADD*)

[ə'ten](ə)n 'defɪsɪt dɪs'ɔ:də(r)] увагодефіцит (*психічний розлад, що проявляється у неспроможності сконцентрувати увагу*)

attitude ['ætɪtju:d; US 'ætɪtu:d] *n* позиція, ставлення

audio-visual aids, audiovisual aids

[,ɔ:diəu'vɪʒuəl 'eɪdz] аудіовізуальні засоби навчання, технічні засоби навчання (ТЗН)

audio-visual method

[,ɔ:diəu'vɪʒuəl 'meθəd] аудіовізуальний метод навчання

audiovisuals [,ɔ:diəu'vɪʒuəlz] *n pl* аудіовізуальні засоби навчання, технічні засоби навчання (ТЗН)

audit ['ɔ:dɪt] *v* відвідувати курс у вищому закладі освіти як вільний слухач

auditor ['ɔ:dɪtə(r)] *n амер.* вільний слухач

aula ['ɔ:lə] *n (pl aulae ['ɔ:lɪ:])* зала університету (*у Німеччині*)

aularian [ɔ:'le(ə)rɪən] *n* студент, що живе у гуртожитку (*в Оксфордї та Кембриджї*)

Australian National University [ɒ'streɪlɪən 'næʃ(ə)nəl ,ju:nɪ'və:sɪtɪ] Австралійський національний університет

authentic assessment [ɔ:'θentɪk ə'sesmənt]

амер. «автентичне оцінювання», оцінювання за поточними оцінками (*на протигагу тестуванню*)

authentic investigation

[ɔ:'θentɪk ɪn'vestɪ'geɪʃ(ə)n] автентичне дослідження (*проведене учнями дослідження, метою якого є розв'язання проблем, близьких до тих, що існують у реальному житті*)

authentic learning [ɔ:'θentɪk 'lɜ:nɪŋ] автентичне навчання *див. problem-based instruction*

auto-instructional aid

[,ɔ:tə ɪn'strʌkʃ(ə)nəl 'eɪd] засіб для самоосвіти

autonomous learner [ɔ:'tɒnəməs 'lə:nə(r)]

самостійний учень (учень, що має мотивацію та навички самостійного навчання)

available time [ə'veɪləb(ə)l 'taɪm] корисний час (*кількість часу, реально використаного на навчання*)

average daily attendance (*скор. ADA*)

[æv(ə)rɪdʒ 'deɪlɪ ə'tendəns] *амер.* середній рівень відвідування школи (*сума реально відвіданих учнями навчальних днів, поділена на кількість навчальних днів*)

award I [ə'wɔ:d] *n* 1) присуджена винагорода чи покарання 2) *брит.* грант

award II [ə'wɔ:d] *v* присуджувати, нагороджувати

award mark [ə'wɔ:d 'mɑ:k] *v* виставляти оцінку

away [ə'weɪ] *adj* відсутній

axiology [æksɪ'ɒlədʒɪ] *n* аксіологія (*філософське вчення про цінності*)

B

B [bi:] оцінка «добре»

BA, B.A. [bi:'eɪ] *скор.* 1) від Bachelor of Arts (та від *лат.* Baccalaureus Artium)

2) від British Academy

baby tender ['beɪbɪ 'tendə(r)] няня, доглядальниця

В.С. скор. від 1) **Bachelor of Chemistry**

2) **Bachelor of Commerce**

baccalaureate [ˌbækəˈlə:riət] *n* 1) *див.*

baccalaureate degree 2) богослужіння у закладі освіти (*звичайно перед при-судженням ступенів*)

baccalaureate degree [ˌbækəˈlə:riət dɪˈɡri:] *амер.* ступінь бакалавра

baccalaureate sermon

[ˌbækəˈlə:riət ˈsə:mən] *амер. див.*

baccalaureate speech

baccalaureate speech [ˌbækəˈlə:riət ˈspi:tʃ]

амер. напутня промова до бакалаврів (*промова перед випускниками вищого закладу освіти*)

BAE, B.Ac.E. скор. від **Bachelor of Aeronautical Engineering**

bachelor [ˈbætʃ(ə)lə(r)] *n* бакалавр

Bachelor of Aeronautical Engineering (*скор.* **BAE, B.Ac.E.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv e(ə)rənɔ:tɪk(ə)l ˌendʒɪˈnɪərɪŋ] бакалавр авіаційного машинобудування

Bachelor of Agriculture

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈægrɪˌkʌltʃərə(r)] бакалавр сільськогосподарських наук

Bachelor of Agricultural Engineering

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈægrɪˌkʌltʃərəl ˌendʒɪˈnɪərɪŋ] *n* бакалавр сільськогосподарського машинобудування

Bachelor of Agricultural Sciences (*скор.*

BAS, B.A.Sc.) [ˈbætʃ(ə)lə əv ˈægrɪˌkʌltʃərəl ˈsaɪənsɪz] бакалавр сільськогосподарських наук

Bachelor of Applied Arts (*скор.* **BAS, B.A.Sc.**) [ˈbætʃ(ə)lə əv əˈplaid ˈɑ:ts]

бакалавр прикладних наук

Bachelor of Applied Mathematics (**B.A.M.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv əˈplaid ˌmæθəˈmætɪks] бакалавр прикладної математики

Bachelor of Architecture (*скор.* **B.Arch.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈɑ:kɪtektʃərə(r)] бакалавр архітектури

Bachelor of Art Education (*скор.* **BAE**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈɑ:t ˌedʒuˈkeɪf(ə)n]

бакалавр гуманітарних наук з образотворчого мистецтва

Bachelor of Arts (*скор.* **BA, B.A.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈɑ:ts] бакалавр гуманітарних наук

Bachelor of Arts in Education (*скор.* **B.A.E., B.A.Ed.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈɑ:ts ɪn ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] бакалавр гуманітарних наук із педагогіки (*ступінь, що дає право викладати гуманітарні дисципліни у школі*)

Bachelor of Arts in Music (*скор.* **BAM**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈɑ:ts ɪn ˈmju:zɪk] бакалавр мистецтв із музики

Bachelor of Business Administration

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈbɪznəs ədˌmɪnɪˈstreɪf(ə)n] бакалавр управління бізнесом

Bachelor of Business Education

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈbɪznəs ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] бакалавр педагогіки бізнесу

Bachelor of Chemistry (*скор.* **B.C.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈkemɪstri] бакалавр хімічних наук

Bachelor of Chemical Engineering (*скор.*

B.Ch.E.) [ˈbætʃ(ə)lə əv ˈkemɪk(ə)l ˌendʒɪˈnɪərɪŋ] бакалавр хімічного машинобудування

Bachelor of Civil Engineering

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈsɪv(ə)l ˌendʒɪˈnɪərɪŋ] бакалавр цивільного будівництва

Bachelor of Commerce (*скор.* **B.C.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˈkɒmɔ:s] бакалавр комерційних наук

Bachelor of Divinity (*скор.* **BD, B.D.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv dɪˈvɪnətɪ] бакалавр богослов'я

Bachelor of Education (*скор.* **B.Ed, BE**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] бакалавр педагогіки

Bachelor of Engineering (*скор.* **BE, B.E.**)

[ˈbætʃ(ə)lə əv ˌendʒɪˈnɪərɪŋ] бакалавр технічних наук

Bachelor of Electrical Engineering

[ˈbætʃ(ə)lə əv ɪˈlektrɪk(ə)l ˌendʒɪˈnɪərɪŋ] бакалавр електротехніки

Bachelor of Fine Arts

['bætʃ(ə)lə əv 'faɪn 'ɑ:ts] бакалавр образотворчого мистецтва

Bachelor of Forestry

['bætʃ(ə)lə əv 'fɔ:ɪstri; US -'fɔ:rɪstri] бакалавр лісництва

Bachelor of Journalism

['bætʃ(ə)lə əv 'dʒə:nəlɪz(ə)m] *амер.* бакалавр журналістики

Bachelor of Law (скор. **BL, B.L.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'lɔ:] бакалавр права

Bachelor of Letters (скор. **BL, B.L.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'letə(r)z] бакалавр словесності

Bachelor of Liberal Studies (скор. **BLS, B.L.S.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'lɪbərəl 'stʌdɪz] бакалавр гуманітарних наук

Bachelor of Library Science (скор. **BLS, B.L.S.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'laɪbrəri 'saɪəns] бакалавр бібліотечної справи

Bachelor of Literature

['bætʃ(ə)lə əv 'lɪt(ə)rətʃə(r); -'lɪtrətʃvər] бакалавр літератури

Bachelor of Medicine (скор. **BM**)

['bætʃ(ə)lə əv 'meds(ə)n] бакалавр медицини

Bachelor of Music (скор. **BM, BMus**)

['bætʃ(ə)lə əv 'mju:zɪk] бакалавр музики

Bachelor of Nursing (скор. **BN, B.N.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'nə:sɪŋ] бакалавр медицини з догляду за хворими

Bachelor of Pedagogy (скор. **Pd.B., B.Pd.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'pedəgɒdʒi] бакалавр педагогіки

Bachelor of Pharmacy

['bætʃ(ə)lə əv 'fɑ:məsi] бакалавр фармацевтики

Bachelor of Religious Education

['bætʃ(ə)lə əv n'ɪdʒəs 'edʒu'keɪʃ(ə)n] бакалавр теологічної освіти

Bachelor of Science

['bætʃ(ə)lə əv 'saɪəns] бакалавр наук (точних, природничих)

Bachelor of Sciences in Education (скор. **B.S.Ed.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'saɪənsɪz ɪn 'edʒu'keɪʃ(ə)n] *амер.* бакалавр наук із педагогіки (ступінь, що дає право викладати точні та природничі науки у школі)

Bachelor of Surgery (скор. **BS, B.S.**)

['bætʃ(ə)lə əv 'sə:dʒ(ə)rɪ] бакалавр хірургії

bachelorhood ['bætʃ(ə)ləhʊd] *n* рідко ступінь бакалавра

background ['bækgraʊnd] *n* підготовка, освіта; кваліфікація

backpack ['bækpræk] *n* ранець, рюкзак

back-room [ˌbæk'ru:m] *n* розм. секретна лабораторія; секретне конструкторське бюро, тасмна науково-дослідна установа

back-room boys [ˌbæk'ru:m 'bɔɪz] *розм.* наукові працівники секретних лабораторій, конструкторських бюро *т. ін.*

Backs [bæks] (the ~) *брит. n* «Внутрішні сади» (сади у Кембриджі між кількома коледжами та річкою Кембридж; кожен сад належить певному коледжу і розташований позад нього)

back-to-basics [ˌbæk tə 'beɪsɪks] *амер.* «до основ» (акцент на читанні, письмі та математиці у початковій школі та на академічних предметах (англійська, математика, природничі науки, суспільні науки) у середній школі)

B.A.E., B.A.Ed. скор. від **Bachelor of Arts in Education**

BAE скор. від 1) **Bachelor of Arts in Education** 2) **Bachelor of Art Education** 3) **Bachelor of Aeronautical Engineering** 4) **Bachelor of Agricultural Engineering**

BAEd div. BAE 1)

bag [bæg] *n* портфель, сумка, ранець

B.Ag, B.Ag. скор. від **Bachelor of Agriculture**

Baker day ['beɪkə ,deɪ] *n* *брит.* день Бейкера (бібліотечний день для вчителів і вихідний день для школярів)

Baker Scale ['beɪkə ,skeɪl] (the ~) *брит.* шкала Бейкера (шкала для вчителів зі

зміненими умовами працевлаштування, була рекомендована з 1986 р.)

ballet school ['bæleɪ ,sku:l] хореографічне училище

ball-point pen ['bɔ:l'pɔɪnt 'pen] кулькова ручка

BAM скор. 1) від Bachelor of Applied Mathematics 2) від Bachelor of Arts in Music

band I [bænd] *n* група; загін

band II [bænd] *v* розподіляти школярів у класи за здібностями

banding ['bændɪŋ] *n* шк. розподіл школярів на три групи за здібностями (з метою подальшого формування класу; відбувається в останньому класі початкової школи Англії)

banking theory of schooling
['bæŋkɪŋ 'θiəri əv 'sku:lɪŋ] теорія накопичення інтелектуального капіталу через навчання

B.Arch. скор. від Bachelor of Architecture

BAS, BASc скор. від 1) Bachelor of Agricultural Sciences 2) Bachelor of Applied Arts (B.A.S., B.A.Sc.)

basal reader approach
['beɪs(ə)l 'ri:də(r) ə'grəʊtʃ] *n* амер. «метод використання єдиної хрестоматії» (метод навчання на початковому та молодшому середньому рівнях із використанням єдиної хрестоматії (basal reader), яка містить різні за жанром тексти (оповідання, поезії, уривки із преси, допоміжні тексти та письмові завдання))

basic ['beɪsɪk] *adj* елементарний; початковий; спрощений

basic education ['beɪsɪk ,edʒu'keɪʃ(ə)n] початкова освіта

basic skills ['beɪsɪk 'skɪlz] базові вміння

basic training ['beɪsɪk 'treɪnɪŋ] базова професійна освіта

bastardization [,bæstədəɪ'zeɪʃ(ə)n] *n* австрал. розм. церемонія посвячення у студенти (коледжу чи університету)

battels ['bætɪlz] *n* *pl* 1) казенні кошти (студентів Оксфорда) 2) звіт про суми, витрачені на утримання студентів

BBA, B.B.A. скор. від Bachelor of Business Administration

BBEEd, B.B.Ed. скор. від Bachelor of Business Education

BCE, B.C.E. скор. від Bachelor of Civil Engineering

BChE скор. від Bachelor of Chemical Engineering

BD, B.D. скор. від Bachelor of Divinity

BE скор. від 1) Bachelor of Education 2) Bachelor of Engineering

B Ed [bi: 'ed] скор. від Bachelor of Education

beadle ['bi:dɪl] *n* університетський педель

beak [bi:k] *n* жарг. учитель (зокрема, в Ітонському коледжі, Великобританія)

BEE скор. від Bachelor of Electrical Engineering

behaviour (US behavior) [bi'heɪvjə(r)] *n* поведінка

bejan ['bi:dʒ(ə)n] *n* шотл. жовторотий (про першокурника)

benchmark ['bentʃmɑ:k] *n* амер. див. anchor papers

best book ['best bʊk] *n* чистовик, чистовий зошит

best practice ['best 'præktɪs] *n* дієва практика (учительська практика, ефективність якої підтверджена теоретичними та практичними дослідженнями)

BF скор. від Bachelor of Forestry

BFA скор. від Bachelor of Fine Arts

bible-clerk ['baɪb(ə)kɪk] *n* студент, який читає Біблію перед прийняттям їжі (у коледжах Оксфордського університету)

bilingual education
[baɪ'lɪŋgwəl ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* двомовна освіта (навчання неангломовних учнів рідною мовою)

bilingualism [ˌbaɪˈlɪŋgwəlɪz(ə)m] *n* дво-
мовність

bill I [bɪl] *n* 1) список порушників дис-
ципліни (в Ітонському коледжі, Вели-
кобританія) 2) зустріч (бесіда) із
причини порушення поведінки (в
Ітонському коледжі, Великобританія)

bill II [bɪl] *v* занести учня до списку дис-
циплінарних покарань (порушників
дисципліни) (в Ітонському коледжі,
Великобританія)

Billy Bunter [ˈbɪlɪ ˈbʌntə] *брит.* Біллі
Бантер (товстий та жадібний хло-
пець, персонаж з оповідок про Грейф-
раск (див. **Greyfriars**))

Birkbeck (College) [ˈbɜːkbeɪk ˈkɒlɪdʒ]
брит. коледж Беркбек (коледж Лон-
донського університету, заснований у
1921 р. Джорджем Берком як інсти-
тут механіки)

biro [ˈbaɪrəʊ] *n* кулькова ручка

BJ *скор.* від **Bachelor of Journalism**

BL, B.L. *скор.* від 1) **Bachelor of Law** 2)
Bachelor of Letters 3) **Bachelor of Lit-
erature**

black university [ˈblæk ˌjuːnɪˈvɜːsɪti]
амер. див. black college

blackboard [ˈblækbɔːd] *n* дошка

blackboard jungle [ˈblækbɔːd ˈdʒʌŋɡl]
амер. шкільні джунглі (міські школи з
низьким рівнем учнівської дисципліни,
розташовані у районах із високим рів-
нем злочинності т. ін.)

blank [blæŋk] *n* пропуск, прогалина

B.Lit. [ˌbiː ˈlɪt] *скор.* від **Bachelor of Lit-
erature**

block [blɒk] *n* блок (один із шести під-
розділів, на які розділені учні, зокрема,
Ітонського коледжу (Великобрита-
нія), за віковим цензом)

block grants [ˌblɒk ˈgrɑːnts; US -ˈgrænts]
амер. «блок-гранти», цільові федера-
льні гранти (гранти федерального
уряду, що надаються штатам для
спеціальних потреб; у свою чергу,
штати вибирають програми для фі-

нансування, що базуються на наста-
новах федерального уряду щодо
грошових витрат)

block release [ˌblɒk ˈrɪliːs] офіційне звільнення практиканта від роботи на навчання (оплачуване або ні)

BLS, B.L.S. *скор.* від 1) **Bachelor of Lib-
eral Studies** 2) **Bachelor of Library
Science**

blue I [bluː] *n* член університетської
спортивної команди

blue II [bluː] *adj* ірон. учений (про жін-
ку)

blue book [ˈbluː bʊk] *n* розм. амер. 1)
зошит у синій обкладинці для письмо-
вих екзаменаційних робіт 2) екзамен
(в університеті)

BM *скор.* від 1) **Bachelor of Medicine** 2)
Bachelor of Music (B.M.)

BMus *скор.* від **Bachelor of Music**

BN, B.N. *скор.* від **Bachelor of Nursing**

board [bɔːd] *n* 1) шкільна дошка 2) дош-
ка оголошень

Board [bɔːd] *n* правління; рада; колегія;
департамент; управління; міністерство

boarder [ˈbɔːdə(r)] *n* школяр інтернату
(учень, що живе при школі)

boarder-land [ˈbɔːdə lænd] *n* проміжна
галузь (у науці)

Board of Education

[ˈbɔːd əv ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)n] *n* 1) заст.
Міністерство освіти 2) амер. Рада з
питань освіти, місцевий відділ народ-
ної освіти (громадське об'єднання,
здійснює керівництво освітою шта-
ту. Складається з 5–9 осіб, яких оби-
рають жителі штату прямим
голосуванням на період від 3 до 5 ро-
ків; має усі повноваження у сфері
освіти на підпорядкованій йому те-
риторії)

board of governors [ˈbɔːd əv ˈgʌvənəz]
n правління (закладу освіти)

Board of Scrutiny [ˈbɔːd əv ˈskruːtəni] *n*
наглядацько-інспекторська рада у
Кембриджському університеті (до її

складу входять два проктори, два помічника проктора, вісім обраних членів)

board of studies ['bɔ:d əv 'stʌdɪz] *n* рада факультету

board of trustees ['bɔ:d əv trə'sti:z] *n* амер. опікунська рада (колегіальний орган управління вищого закладу освіти, що вирішує важливі фінансові та суспільні питання; 10–60 членів (звичайно відомі та заможні громадяни) у державних університетах призначаються губернатором штату чи обираються голосуванням законодавчого органа або всенародно, у приватних — обираються попередніми членами)

boarding school ['bɔ:diŋ sku:l] *брит.* школа-інтернат, пансіон, закритий навчальний заклад (звич. приватний; останнім часом кількість таких шкіл зменшилась)

boarding-out ['bɔ:diŋaʊt] *n* передання сиріт на виховання (у сім'ї)

board-school ['bɔ:dsku:l] *n* *брит.* 1) заст. від **boarding school** 2) іст. школа, керована міською радою

Bodleian [bɒd'liən] *n* *див.* **Bodleian library**

Bodleian library
[bɒd'liən 'laɪbrəri; 'bɒdliən] *n* бібліотека імені Бодлея (Бодлі) (Thomas Bodley) (бібліотека Оксфордського університету)

boffin ['bɒfɪn] *n* *розм.* учений; спеціаліст-консультант

book [bʊk] *n* 1) книга, книжка 2) том; глава; розділ, книга 3) *pl* заняття; to be at one's ~s сидіти за книжками, вчитися; to hit the ~s амер. жарг. зубрити

book-ends ['bʊkɛndz] *n* *pl* книготримач; підставка для книг

book-holder ['bʊk,həʊldə(r)] *n* підставка для книг

book learning ['bʊk ,lə:nɪŋ] книжні (теоретичні) знання

bookmobile ['bʊkməʊ.bi:l] *n* пересувна бібліотека (тж **travelling library**)

boomerang baby (kid)

['bu:məraŋ 'beɪbi (kɪd)] «дитина-бумеранг» (дитина, що повертається жити додому після закінчення школи)

Borstal ['bɔ:stl] *n* *заст.* борсталь (виправний заклад); виправна колонія

borstal institution ['bɔ:stl ,ɪnstɪ'tju:ʃ(ə)n] *n* борстальська установа (для молодих злочинців)

boult [baʊlt] *v* амер. тікати з лекції

boy [bɔɪ] *n* учень (зокрема, в Ітонському коледжі, Великобританія)

boy scout [,bɔɪ 'skaʊt] *n* амер. бойскаут

Boy Scouts (of America)

[,bɔɪ 'skaʊts (əv ə'mɛrɪkə)] амер. 1) «Бойскаути Америки» 2) бойскаути

Boys Town ['bɔɪz 'taʊn] амер. «Бойз-таун» (притулок для хлопчиків-сиріт у передмісті м. Амахи, штат Небраска)

B.Pd., Pd.B. *скор.* від **Bachelor of Pedagogy**

B.Pharm. *скор.* від **Bachelor of Pharmacy**

Braille [breɪl] *n* метод Брайля (методика навчання читання сліпих)

brain drain ['breɪn dreɪn] *n* відтік людей з інтелектуальним потенціалом, кваліфікованих спеціалістів

BRE, B.R.E. *скор.* від **Bachelor of Religious Education**

break [breɪk] *n* перерва

break up [,breɪk'ʌp] *v* зачинятися (на канікули)

breeding ['bri:diŋ] *n* виховання; освіта

bridging program ['brɪdʒɪŋ 'prɔ:græm] програма додаткового професійного навчання

bridging training ['brɪdʒɪŋ 'treɪnɪŋ] додаткове професійне навчання (підвищення кваліфікації)

briefcase ['bri:fkɛɪs] *n* портфель

British Academy ['brɪtɪʃ ə'kædəmɪ] Британська Академія

British Council ['brɪtɪʃ 'kaʊns(ə)] *брит.* Британська Рада (урядова організація, заснована у 1934 р., з метою

- поширення англійської мови та знань про Великобританію за кордоном, а також для розширення культурних зв'язків з іншими країнами)
- Britannia Royal Naval College** (скор. **BRNC**) [brɪ'tænjə 'rɔ:əl 'neɪvl 'kɒlɪdʒ] *брит.* Британський королівський військово-морський коледж (військово-морське училище у м. Дартмуті (Dartmouth))
- BRNC** скор. від **Britannia Royal Naval College**
- Broad** [brɔ:d] (the ~) *п розм.* оxfordські студенти
- BS, B.S.** [bi:'es] 1) *амер. скор.* від **Bachelor of Science** 2) скор. від **Bachelor of Surgery**
- BSc, B.Sc.** [bi:es 'si:] скор. від **Bachelor of Science**
- BSA** *амер. скор.* від **Boy Scouts of America**
- B.S.Ed.** скор. від **Bachelor of Sciences in Education**
- B-school** ['bi: sku:l] *п амер.* школа бізнесу (коледж чи факультет підготовки спеціалістів з управління бізнесом, особл. на рівні магістратури)
- BTEC** скор. від **Business and Technical Educational Council**
- bull-dog** ['bʊldɒg] *п розм.* педель (у Оксфордському та Кембриджському університетах)
- bumper** ['bʌmpə(r)] *п розм.* перегони на човнах (в Оксфордському та Кембриджському університетах)
- bump-supper** ['bʌmp'sʌpə(r)] *п бенкет, свято під час перегонів на човнах (в Оксфорді та Кембриджі)*
- bureau of research** ['bjʊərəʊ əv rɪ'sə:tʃ; -'ri:sə:tʃ] *п амер.* науково-дослідна частина
- burgess** ['bɜ:dʒɪs] *п член парламенту від міста із самоврядуванням (від університету)*
- bursa** ['bɜ:sə] (*pl* bursae) *п приміщення, де живуть студенти (у нім. навчальних закладах)*
- bursae** ['bɜ:si] *п pl* від **bursa**
- bursar** ['bɜ:sə(r)] *п 1) скарбник (в коледжах та університетах) 2) стипендіат*
- bursarial** [bɜ:'seəriəl] *adj 1) скарбницький (у коледжах) 2) стипендіальний*
- bursary** ['bɜ:səri] *п 1) канцелярія скарбника (у коледжах та університетах) 2) брит. стипендія*
- burse** [bɜ:s] *п 1) фонд для стипендій і дотацій (в університетах) 2) стипендія*
- business administration** ['bɪznəs əd,mɪnɪ'streɪf(ə)n] *див.*
- business studies**
- Business and Technical Educational Council** (скор. **BTEC**) ['bɪznəs ənd 'teknɪk(ə)l ,edʒu'keɪf(ə)nəl 'kaʊns(ə)l] *брит.* Рада з технічної та бізнесової освіти (її підпорядкована низка технічних та інших коледжів; до повноважень Ради входить присудження ступенів неуніверситетського рівня — **BTEC Diploma**)
- business college** ['bɪznəs 'kɒlɪdʒ] *бізнес-коледж (середній освітній заклад, де навчають машинопису, стенографії, бухгалтерської справи тощо)*
- business education** ['bɪznəs ,edʒu'keɪf(ə)n] *бізнес-освіта (навчання машинопису, стенографії, бухгалтерської справи тощо)*
- business studies** ['bɪznəs 'stʌdɪz] *бізнес-студії*
- business-education partnerships** ['bɪznəs ,edʒu'keɪf(ə)n 'pɑ:tnəʃɪps] *партнерство (партнери) «бізнес-освіта» (об'єднання, що сприяють впровадженню принципів менеджменту в управління державними школами та розширенню діапазону шкільної реформи)*
- busing, bussing** ['bʌsɪŋ] *п амер.* перевезення учнів автобусами

buttery ['bʌt(ə)rɪ] *n* комора для зберігання харчів (у коледжах)

buttery-book ['bʌt(ə)rɪbʊk] *n* книга розрахунків за взяті продукти (у коледжах)

by-term ['baɪtə:m] *n* 1) навчальний семестр (у Кембриджському університеті) 2) прізвисько

C

C [si:] *амер.* оцінка «задовільно»

C and B div. college boards

campus school ['kæmpəs sku:l] *див.* laboratory school

Central bodies ['sentrəl 'bɒdɪz] *n* центральні органи (напр. Кембриджського університету)

cabbage I ['kæbɪdʒ] *n* 1) шк. шпаргалка 2) *амер.* плагіат

cabbage II ['kæbɪdʒ] *v* користуватися шпаргалкою, списувати

cadet [kə'det] *n* кадет; курсант військового училища

calendar ['kælɪndə(r)] *n* щорічник університету чи коледжу (з розкладом лекцій, розпорядком дня т. ін.)

California Institute of Technology ['kælə'fɔ:njə 'ɪnstɪtju:t əv tek'nɒlədʒi; US -'ɪnstɪtu:t-] Каліфорнійський технологічний інститут

CalTech *скор.* від California Institute of Technology

Cambridge ['keɪmbrɪdʒ] *n* 1) Кембридж 2) Кембриджський університет

Cambridge Certificate

['keɪmbrɪdʒ sə'tɪfɪkət] (the ~) *брит.* іспит на отримання Кембриджського Сертифіката (Кембриджський сертифікат) (*скорочена назва одного з двох екзаменів з англійської мови як іноземної, що проводиться екзаменаційною радою Кембриджського університету. Назва першого – First Certificate in English, другий (вищий за рівнем) – Certificate of Proficiency; обидва екза-*

мени складаються з п'яти екзаменаційних робіт (частин), їх мета – перевірка різних аспектів читання, письма, розуміння та розмовних навичок англійської мови)

Cambridge University

['keɪmbrɪdʒ ,ju:nɪ vɜ:səti] *брит.* Кембриджський університет (заснований у XIII ст., складається з 28 коледжів, два з яких є жіночими)

camp [kæmp] *n* табір

camp school ['kæmp sku:l] школа-табір; трудовий табір

Campfire ['kæmpfaɪə(r)] *n* *амер.* «Вогнище» (підрозділ дитячої організації «Campfire Boys and Girls» для підлітків)

Campfire Boys & Girls

['kæmpfaɪə 'bɔɪz ənd 'gɜ:lz] *амер.* «Стражі вогнища» (дитяча та юнацька організація, метою якої є виховання здорової тілом і духом та патріотично налаштованої молоді)

Campfire Girls, Inc.

['kæmpfaɪə 'gɜ:lz] *амер.* «Стражі вогнища» (*див. тж* Campfire)

camporee [kæmpə'ri:] *n* *амер.* зліт бойскаутів (округу, штату)

campus ['kæmpəs] *n* (pl campuses) 1) студентське містечко, кампус 2) регіональна філія (про філію великого університету штату) 3) розм. університет, коледж 4) будівля середньої школи та прилегла територія

campus English ['kæmpəs 'ɪŋɡlɪʃ] *амер.* студентський жаргон

campus life ['kæmpəs 'laɪf] студентське життя

campus paper ['kæmpəs 'peɪpə(r)] *амер.* університетська газета

campus unrest ['kæmpəs ʌn'rest] *амер.* студентські заворушення (виступи проти війни у В'єтнамі та на захист економічних свобод у 60-х рр.)

candidate [kændɪdət; 'kændɪdeɪt] *див.* examination candidate

candidate for a degree

['kændidət fə(r) ə dɪ'grɪː; 'kændidɛɪt-]
пошукувач на вчений ступінь

Cannon Yard [ˌkænən 'jɑːd] *n* Кенон-
ярд (головний (фасадний) двір у Ітон-
ському коледжі, Великобританія) *New*
School)

Cantab. ['kæntæb] *скор.* від **Can-**
tabrigian

Cantabrigian I [ˌkæntæ'brɪdʒɪən] *n*
студент чи випускник Кембриджсько-
го університету

Cantabrigian II [ˌkæntæ'brɪdʒɪən] *adj*
кембриджський

canteen [kæn'tiːn] *брит.* *n* їдальня, бу-
фет (на заводі, у навчальному закладі)

cap I [kæp] *n* 1) академічний головний
убір з квадратним верхом та китицею
2) максимальна межа бюджету шкіль-
ного району, яку дозволено перевищи-
ти порівняно з минулим роком

cap II [kæp] *v шотл.* надавати вчений
ступінь (у шотландських університе-
тах)

cap and gown ['kæp ənd 'gaʊn] *n* 1) фо-
рма англійських професорів та студе-
нтів 2) студент

capability [ˌkeɪpə'bɪləti] *n* 1) здібність 2)
обдарованість

capable ['keɪpəbl] *adj* 1) здібний 2) умі-
лий, знаючий

Cap and Gown ['keɪp ənd 'gaʊn] *амер.*
див. **academic costume**

capping ceremony

['keɪpɪŋ 'serəməni; US -'serəməʊni] *n*
новозел. церемонія вручення універси-
тетських дипломів чи присудження
вчених ступенів

capping day ['keɪpɪŋ 'deɪ] *n* *новозел.*
день святкувань з нагоди вручення
університетських дипломів чи прису-
дження вчених ступенів

captain ['keptɪn] *n* староста (у деяких
школах)

captain of the oppidans

['keptɪn əv dɪ 'ɒpɪdənz] найкращий

учень-нестипендіат Ітонського коле-
джу (Великобританія)

captain of the school

['keptɪn əv də 'skuːl] *n* найкращий
учень-стипендіат Ітонського коледжу
(Великобританія)

career [kə'gɪə(r)] *n* професія, заняття
career education [kə'gɪə ,edʒu'keɪf(ə)n]
трудове навчання (у школі); професій-
на орієнтація (школярів)

career profile [kə'gɪə 'prəʊfaɪl] інфор-
мація про професію

career training [kə'gɪə 'treɪnɪŋ] профе-
сійне навчання (надання вищої квалі-
фікації для працевлаштування на
вищому рівні)

careless mistake ['keələs mɪ'steɪk] по-
милка через неуважність

**Carnegie Foundation for the Advance-
ment of Teaching**

['kɑːrnə'giː faʊn'deɪʃ(ə)n fə dɪ
əd'vɑːnsmənt əv 'tiːtʃɪŋ; US -
əd'vænsmənt-] Фонд піднесення рівня
викладання імені Карнегі (благодійна
організація, що виділяла кошти спочат-
ку на підвищення пенсії учителя, а піз-
ніше на дослідження у галузі педагогіки)

Carnegie unit ['kɑːrnə'giː 'juːnɪt] *амер.*
одиниця Карнегі, кредит (норма вимі-
ру, що використовується у середній
освіті для показника завершеності
курсу тривалістю 1 рік та заняттями
1 раз на день)

carrel(l) ['kærəl] *n* кабіна для наукової
праці (у книгосховищі)

case study method ['keɪs 'stʌdi 'meθəd]
n метод проблемного навчання

catalogue (US catalog)

['kætəlɒg; US-'kætəlɔːg] *n* *амер.* про-
грама, навчальний план

catchment ['kætʃmənt] *див.* **catchment**
area

catchment area ['kætʃmənt 'eəriə] *n* мі-
крорайон, що обслуговується школою,
лікарнею *т. ін.*, шкільний мікрорайон

catechetical [ˌkætiˈketɪk(ə)l] *adj* у формі запитань та відповідей, у формі опитування (*про викладання*)

catechetics [ˌkætiˈketɪks] *n pl* метод викладання переважно у формі запитань і відповідей

catechist [ˈkætəkɪst] *n* 1) учитель, що веде заняття переважно у формі запитань і відповідей 2) учитель-туземець у місіонерській школі

categorical grant

[ˌkætəˈɡɔːrɪkl ˈɡrɑːnt; US ˌkætəˈɡɔːrɪkl ˈɡrænt] *n* «категоріальний грант», федеральний грант для спеціальних цілей

cathedral school [kəˈθiːdrəl ˈskuːl] *брит.* школа в кафедральному місті (*звич. початкова, деколи закритий привілейований середній навчальний заклад, деякі учні якої співають у кафедральному хорі*)

catholic school [ˈkæθlɪk ˈskuːl] *n* амер. римо-католицька школа (*звич. приватна*)

caution money [ˈkɔːʃn ˈmʌni] грошова застава (*вноситься студентами Оксфорда та Кембриджа як забезпечення можливих боргів*)

save [keɪv] *int. шк. жарг.* Бережись! Гвалт!

save [keɪv] *n шк. жарг.* караул, гвалт to keep ~ караулити, чатувати

CCF *скор.* від Combined Cadet Force

CCW *скор.* від Curriculum Council for Wales

CEEВ *скор.* від College Entry Examination Board

censor [ˈsensə(r)] *n* 1) цензор 2) наглядач у коледжі

century schoolbook [ˈsentʃəri ˈskuːlbʊk] шкільний сентчері (*шрифт для шкільних підручників*)

cert. *скор.* від 1) certificate 2) certification 3) certified

certif. *скор.* від certification

certificate I [səˈtɪfɪkət] *n* свідоцтво про закінчення школи (курсів); атестат; доку-

мент про післясередню освіту (*про присвоєння ступеня, нижчого за бакалавра; вимагає менш ніж 2-річного курсу навчання після середньої школи*)

certificate II [səˈtɪfɪkeɪt] *v* видавати посвідчення, свідоцтво, атестат

Certificate of Pre-vocational Education (*скор.* CPVE)

[səˈtɪfɪkət əv ˈpri:vəʊˈkeɪf(ə)nəl ˌedzʊˈkeɪf(ə)n] *брит.* Сертифікат (диплом) про попередню професійну підготовку (*проміжний шкільний екзамен, уведений у 1986 р. для учнів Англії та Уельсу, що після складання іспиту на «Загальний сертифікат про середню освіту» (у 16 років) продовжують шкільне навчання; передбачає професійний курс і є на ранг нижчим від екзамену на отримання сертифіката про середню освіту підвищеного рівня складності (A-level чи AS-level)*)

certificated [səˈtɪfɪkeɪtɪd] *adj* дипломований; атестований

certificated teacher [səˈtɪfɪkeɪt ˈtiːtʃə(r)] *n* 1) учитель, що має диплом; дипломований учитель 2) учитель, що отримав право викладати

certification [ˌsəːtɪfɪˈkeɪʃ(ə)n] *n* 1) видання свідоцтва, посвідчення 2) свідоцтво; посвідчення

CFE *скор.* від college of further education

Ch.B., ChB [ˌsiː eɪtʃ ˈbiː] *скор.* від *лат.* Chirurgiae Baccalaureus (Bachelor of Surgery)

chair [tʃeə(r)] *n* 1) кафедра 2) професура; посада професора

chaired professorship [ˈtʃeəd prəˈfesəʃɪp] *амер.* посада професора з кафедрою

Chairman of the National Curriculum Council (*скор.* NCC)

[ˈtʃeəmən əv ðə ˈnæʃ(ə)nəl kəˈrɪkjuləm ˈkaʊns(ə)l] *брит.* Голова Ради з питань Державного Навчального Плану

chalk board, chalkboard ['tʃɔ:kbɔ:d] *n*
перев. амер. класна дошка (звич. світло-зеленого чи жовтого кольору)

chalkie ['tʃɔ:ki] *n* австрал. розм. шкільний учитель

chalk talk ['tʃɔ:ktɔ:k] *n* амер. лекція з використанням дошки та крейди

chalkface ['tʃɔ:kfeis] *n* клас або класна кімната як місце роботи та спілкування вчителя та учнів

challenge process

['tʃælɪndʒ 'prəʊses; US -'prəʊses] *n*
метод предметного оцінювання у системі коледжів

chamber ['tʃeɪmbə(r)] *n* 1) зала (кімната, кабінет), де відбувається співбесіда (в Ітонському коледжі, Великобританія) 2) п'ятихвилинка, коротка нарада (щоденна двадцятихвилинна вчительська нарада в Ітонському коледжі, Великобританія) 3) сніданки під час проведення співбесід (див. **chamber** 1))

chamber-deacon ['tʃeɪmbə,di:kən] *n* іст. вільний слухач (університету)

chancellor ['tʃɑ:nsələ(r); US 'tʃænsələ(r)] *n* амер. ректор університету (в Англії — почесний, у США — дійсний)

chancellor's office

['tʃɑ:nsələz 'ɒfɪs; US 'tʃænsələz 'ɔ:fɪs] амер. ректорат

Channel One ['tʃænl 'wʌn] амер. «Перший канал» (програма кабельного телебачення для показу у державних школах)

chaplain ['tʃæplɪn] *n* новозел. університетський священик

chapter ['tʃæptə(r)] *n* амер. студентське товариство (земляцтво)

chapter house ['tʃæptəhaʊs] *n* амер. будівля студентського братства

character ['kærəktə(r)] *n* 1) характер 2) літера, буква; ієрогліф 3) цифра; знак; умовна позначка 4) почерк 5) *pl* алфавіт; письмо, графіка

character education

['kærəktə(r) ,edʒu'keɪʃ(ə)n] амер. виховання морально-етичних цінностей

charge tuition fees

['tʃɑ:dʒ tju'ɪʃ(ə)n 'fi:z; US -tu'ɪʃ(ə)n-] *v* брати платню за навчання

charity-boy ['tʃærɪtɪbɔɪ] *n* вихованець притулку; хлопчик із притулку

charity-girl ['tʃærɪtɪgɜ:l] *n* вихованка притулку; дівчинка із притулку

charity school, charity-school

['tʃærɪtɪsku:l] *n* 1) притулок 2) благодійна школа (для бідних дітей)

charter school ['tʃɑ:təsku:l] *n* амер. школа, орієнтована на місцеві потреби (державна школа, що має дозвіл надавати альтернативні освітні програми для задоволення місцевих потреб)

Chaterhouse (School) ['tʃɑ:təhaʊsku:l] брит. школа Четерхауз (провідна приватна школа (див. **public school**), одна з дев'яти найпрестижніших, що входять до Кларендонської дев'ятки (Clarendon Nine))

ChB, Ch.B. [ˌsi: ɪtʃ 'bi:] див. **Bachelor of Surgery** (скор. від лат. **Chirurgiae Baccalaureus**)

cheat [tʃi:t] *v* обманувати, обдурювати; to ~ at examinations користуватися шпаргалками на іспиті, підказувати

check [tʃek] *v* 1) перевіряти, контролювати 2) позначати відміткою, мітити позначкою

check up ['tʃek 'ʌp] *v* перевіряти

checkbook ['tʃekbʊk] *n* самовчитель (із ключами для самоперевірки)

chem. скор. від **chemistry**

chemistry ['kemɪstri] *n* хімія

chiddler ['tʃɪdlə(r)] *n* дитина

chief educational officer

['tʃi:f ,edʒu'keɪʃ(ə)nəl 'ɒfɪsə(r)] брит. голова місцевого органу управління освітою

child [tʃaɪld] *n* 1) дитина 2) малолітній (до 14 років), неповнолітній (до 18 років у Великобританії)

child study team ['tʃaɪld 'stɑːdi 'ti:m]

амер. психолого-педагогічна комісія (до складу якої входять шкільний психолог, консультант із навчання дітей із вадами розвитку, вихователь; до компетенції комісії належить визначення потреби учня у спеціальній освіті для дітей з вадами розвитку; остаточний висновок про це робиться на основі результатів медичної комісії)

child-centered curriculum

['tʃaɪld 'sentəd kə'rikjuləm] амер. навчальний план, орієнтований на потреби учня у поєднанні з академічними цілями (базується на теорії Песталоцці, Русо, Фрєбеля)

child-centered schooling

['tʃaɪld 'sentəd 'sku:lɪŋ] *n* навчання, орієнтоване на потреби дитини (термін використовується у початковій та молодшій середній школі)

choices ['tʃɔɪsɪz] *n pl* «найкращі» (список учнів, що представляють школу на веслових перегонах чи футбольну команду на внутрішньошкільних змаганнях в Ітонському коледжі, Великобританія)

choir school ['kwaɪəsku:l] *брит.* школа з навчанням церковному співу (приватна платна школа, приєднана до церкви, собору (особливо при Оксфордському чи Кембриджському університетах), в якій деякі учні поряд з отриманням звичайної середньої освіти навчаються співу у хорі собору чи церкви)

chum I [tʃʌm] *n 1)* розм. товариш, приятель, нерозлучний друг 2) однокласник; співмешканець (по кімнаті)

chum II [tʃʌm] *v* жити з кимсь (в одній кімнаті)

chummery ['tʃʌməri] *n 1)* спільне проживання студентів (в одній кімнаті) 2) кімната, у якій живуть кілька студентів; гуртожиток

church school ['tʃə:tʃsku:l] 1) *брит.* державна школа, що субсидується ан-

гліканською церквою 2) амер. семінар із вивчення релігійно-етичних питань (під егідою місцевої церкви)

circle seating pattern ['sə:kl 'si:tɪŋ 'pætɪn] прийом розміщення по колу (розміщення учнів (студентів) по колу під час дискусії та на заняттях із практики мовлення, що підвищує їх ефективність)

circulating library

['sə:kjuleɪtɪŋ 'laɪbrəri; -'laɪbrɪ; US -'laɪbreri] *n* бібліотека з видачею книжок додому

city technology college (скор. CTC)

['sɪti tek'nɒlədʒi 'kɒlɪdʒ] *n брит.* міський технологічний коледж (середня школа з технічним ухилом, де навчаються учні 11–18 років)

civic education ['sɪvɪk 'edʒu'keɪʃ(ə)n] громадянська освіта

Clarendon Nine ['klærendən 'naɪn] *n брит.* Кларендонська дев'ятка (дев'ять найстаріших та найпрестижніших приватних середніх шкіл Великобританії: Eton College, Harrow (School), Winchester College, Westminster School, St. Paul's School, Merchant Taylor's (School)), Rugby, Charterhouse (School), Shrewsbury (School))

class I [kla:s; US klæs] *n 1)* клас (група учнів) (у школі) 2) заняття, урок 3) ~ of амер. випуск (певного року) 4) гурток 5) унів. відзнака (клас відзнаки)

class II [kla:s; US klæs] *v* присуджувати диплом певної категорії (залежно від результатів іспитів)

class III [kla:s; US klæs] *adj* навчальний, що стосується занять

class 1 degree *брит. див. first class degree*

class 1 *див. first class degree*

class 2 degree *брит. див. second class*

class 2.1 *див. upper second*

class 2.2 *див. lower second*

class 2.B *див. lower second*

class 2.A *див. upper second*

class 3 degree *брит. див* **third class degree**

class 3 див. third class degree

class day ['kla:s 'dei; US 'klæs-] *n амер.*

випускний захід із виступами учнів

class hours ['kla:s 'avəz; US 'klæs-] *n*

навчальні години, аудиторні години

class teacher ['kla:s 'ti:tfə(r); US 'klæs-]

n заст. класний керівник

class-book ['kla:sbuk; US 'klæs-] *n* 1)

класний журнал 2) підручник 3) *амер.*

«випускний альбом»

class-fellow ['kla:s,feləv; US 'klæs-] *n*

однокласник, шкільний товариш

classical ['klæsɪkl] *adj* класичний; гуманітарний

classical high school ['klæsɪkl 'haɪ sku:l]

n амер. школа з гуманітарним ухилом

classical learning ['klæsɪkl 'lɑ:nɪŋ] *див.*

polite learning

classical tutor

['klæsɪkl 'tju:tə(r); US -'tu:tə(r)] *n* учи-

тель класичних мов, що має певні

обов'язки наставника (куратора), вчитель-

наставник із класичних мов (зокрема, в

Тонському коледжі, Великобританія)

classical sixth ['klæsɪkl 'sɪksθ] *n брит.*

класичний шостий (клас), класичне

відділення, відділення класичних мов

(у шостому класі середньої школи)

Classics ['klæsɪks] *n pl* класичні, античні

мови; класична, антична література

class-list ['kla:slɪst; US 'klæs-] *n* 1) спи-

сок учнів (школярів, студентів) 2) уні-

верситетський список випускників, які

одержали диплом із відзнакою

class-man ['kla:smæn; US 'klæs-] *n* 1)

відмінник, випускник, який одержав

диплом із відзнакою 2) студент будь-

якого курсу

class-mate ['kla:smet; US 'klæs-] *n* одно-

класник; шкільний товариш; однокласник

classroom, class-room

['kla:sru:m, -rum; US 'klæs-] *n* клас,

класна кімната, аудиторія

classroom activities

['kla:sru:m æk'tɪvətɪz; US 'klæs-] *n*

класні заняття

classroom attendance

['kla:sru:m ə'tendəns; US 'klæs-] *амер.*

відвідання занять

classroom discipline

['kla:sru:m 'dɪsəplɪn; US 'klæs-] *n* на-

вчальна дисципліна

classroom discussion

['kla:sru:m dɪ'skʌʃ(ə)n; US 'klæs-] *n*

див. **discussion**

class-room film ['kla:sru:m 'fɪlm; US 'klæs-]

навчальний фільм

classroom management

['kla:sru:m 'menɪdʒmənt; US 'klæs-]

амер. управління класом

classwork ['kla:swə:k; US 'klæs-] *n* 1)

класна робота (робота у класі) 2) за-

вдання, що виконується всім класом

під керівництвом учителя

cleaner ['kli:nə(r)] *n* прибиральниця,

прибиральник

clinical training ['klnɪkl 'treɪnɪŋ] *n*

професійне навчання, стажування на

робочому місці під опікою викладачів

cloakroom ['kləʊkru:m; 'kləʊkrʊm] *n*

гардероб

close [kləʊs] *n* майданчик (біля школи)

cloze test ['kləʊz test] *n* тест : вставте слова

у текст (заповніть пропуски у тексті)

cluster college ['klʌstə 'kɒlɪdʒ] *n амер.*

університетський коледж

CNNA скор. від **Council for National**

Academic Awards

coach I [kəʊtʃ] *n* 1) *спорт.* тренер, ін-

структор 2) *унів. розм.* репетитор 3)

учитель, викладач

coach II [kəʊtʃ] *v* 1) *спорт.* тренувати 2)

натаскувати до іспиту 3) займатися з

репетитором

coaching ['kəʊtʃɪŋ] *n* наставництво (у

професійній освіті)

code [kəʊd] *n* новозел. код, шифр пред-

мету (використовується як позначка у

програмах методичних розробках т. ін.)

co-ed [ˌkəʊ'ed] *n* амер. розм. скор. від **co-educated**

co-educated [ˌkəʊ'edzukeɪtɪd] *n* розм. студентка, учениця

co-education [ˌkəʊedzʊ'keɪf(ə)n] спільне навчання (хлопців та дівчат)

co-educational [ˌkəʊedzʊ'keɪf(ə)nəl] *adj* зі спільним навчанням (хлопців та дівчат)

co-educational system [ˌkəʊedzʊ'keɪf(ə)nəl 'sɪstəm] система спільного навчання (хлопців та дівчат)

cognition [kɒg'nɪʃ(ə)n] *n* пізнання, пізнавальна здібність

cognitive monitoring [ˌkɒgnɪv 'mɒnɪtərɪŋ] *n* спрямування пізнання (пізнавальних здібностей) (уміння учнів вибирати та використовувати методи здобуття інформації)

cognitive power [ˌkɒgnɪv 'paʊə(r)] *n* пізнавальна здібність

coll скор. від **college**

collaborative learning

[kə'læbərətɪv 'lə:nɪŋ; US kə'læbərəɪtɪv-] *n* амер. див. **cooperative learning**

collective bargaining [kə'lektɪv 'bɑ:gənɪŋ] *n* колективна угода (напр. між учителями та роботодавцями)

collective body of the university

[kə'lektɪv 'bɒdɪ əv ðə ,ju:nɪ'vɜ:sɪtɪ] *n* колектив університету

college ['kɒlɪdʒ] *n* 1) коледж: заклад вищої чи професійної освіти 2) брит. університетський коледж 3) амер. університет 4) факультет університету 5) відділення, факультет університету 6) привілейована школа-інтернат; приватна середня школа 7) будівля, у якій мешкають учні-стипендіати Ітонського коледжу (Великобританія) 8) інститут, спеціальний вищий заклад освіти 9) коледж, середня школа у Франції 10) училище 11) амер. заст. спеціальний курс лекцій для отримання ступе-

ня 12) благодійний навчальний заклад, що функціонує на пожертвування

College Board ['kɒlɪdʒ 'bɔ:d] *n* амер. Рада коледжів (громадська організація)

college boards (скор. **C and B**)

['kɒlɪdʒ 'bɔ:dz] *n* вступні іспити (до вищого закладу освіти)

college bookstore ['kɒlɪdʒ 'bʊksto:(r)] *n* амер. див. **university bookstore**

college-bred ['kɒlɪdʒbrəd] *adj* з вищою освітою, що отримав вищу освіту

college cap ['kɒlɪdʒ ,kæp] див. **colleger** 3)

College Entry Examination Board (скор. **CEEb**)

['kɒlɪdʒ 'entri ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n 'bɔ:d] Екзаменаційна комісія з прийому до вищого закладу освіти США

college football ['kɒlɪdʒ 'fʊtbɔ:l] *n* амер. студентський футбол

college fraternity ['kɒlɪdʒ frə'tɜ:nəti] *n* амер. студентське братство

College Level Examination Program (скор. **CLEP**)

['kɒlɪdʒ 'lev(ə)l ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n 'prɒvɜ:grəm] амер. Програма екзаменів екстернату коледжу

college of advanced education

['kɒlɪdʒ əv əd'vɑ:nst ,edzʊ'keɪf(ə)n] австрал. коледж подальшого навчання (коледж вищої освіти)

College of Air ['kɒlɪdʒ əv 'eə(r)] *n* брит.

Теле-радіоколедж (система курсів, що надає особам від 16 років подальшу та спеціальну освіту, а також основи читання та математики для тих, хто не встигав із цих предметів у школі; не надає ступенів)

college of education

['kɒlɪdʒ əv ,edzʊ'keɪf(ə)n] *n* брит. педагогічний коледж

college of further education (скор. **CFE**)

['kɒlɪdʒ əv 'fə:ðə(r) ,edzʊ'keɪf(ə)n] *n* коледж подальшої освіти

college of higher education

[ˈkɒlɪdʒ əv ˈhaɪə(r), ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] *n*
коледж вищої освіти

college of technology

[ˈkɒlɪdʒ əv tekˈnɒlədʒi] *n* технологічний
коледж

college officials [ˈkɒlɪdʒ əˈfɪʃlɪz] *n* амер.
керівництво коледжу

college-preparatory subjects

[ˈkɒlɪdʒ prɪˈpærətɹɪ ˈsʌbzɪkts; -
ˈsʌbzɛkts; US -prɪˈpærɔːtɹɪ-] *амер.*
предмети, за якими готуються до
вступу до вищого закладу освіти

colleger [ˈkɒlɪdʒə(r)] *n* 1) амер. студент
2) учень-стипендіат Ітонського коле-
джу (Великобританія) (мешкає у пан-
сіоні при коледжі) 3) учень
благодійного навчального закладу

college reunion [ˈkɒlɪdʒ riːˈjuːniən] *n* зу-
стріч колишніх однокашників

College Scholarship Service (скор. CSS)

[ˈkɒlɪdʒ ˈskɒləʃɪp ˈsəːvɪs] *n* амер.
Служба стипендій коледжів

college supervisor

[ˈkɒlɪdʒ ˈsuːpəvaɪzə(r); -sjuːpəvaɪzə(r)] *n*
амер. супервайзер, методист (методист,
що відвідує заняття, які проводять
студенти-практиканти)

collegian [kəˈliːdʒiən] *n* 1) студент коле-
джу 2) особа з університетською осві-
тою; випускник коледжу

collegiate [kəˈliːdʒiət] *adj* університетський

collegiate institute

[kəˈliːdʒiət ˈɪnstitjuːt; -ˈɪnstituːt] *n* канад.
середня школа з підвищеними вимо-
гами

collegiate life [kəˈliːdʒiət ˈlaɪf] *n* універ-
ситетське життя

colours [ˈkɒləz] *n* відмітний знак, емб-
лема, значок школи, клубу

Columbia University

[kə(v) ˈlʌmbɪə ˌjuːnɪˈvɜːsɪti] *n* Колум-
бійський університет

combination-room [ˌkɒmbɪˈneɪf(ə)n ruːm]
n професорська кімната (у Кембридж-
ському університеті)

Combined Cadet Force (скор. CCF)

[kəmˈbaɪnd kəˈdet ˈfɔːs] об'єднаний
кадетський загін (напр. в Ітонському
коледжі, Великобританія)

combined elementary and secondary school

[kəmˈbaɪnd ˌeliˈment(ə)ri ənd
ˈsekənd(ə)ri skuːl; -ˈsekəndəri-] *амер.*
об'єднана молодша та середня школа

combined honours degree

[kəmˈbaɪnd ˈɒnəz dɪˈɡriː] *n* унів.
брит. диплом із відзнакою (із трьох
чи більше дисциплінами поглибленого
вивчення)

commence [kəˈmens] *v* отримувати вче-
ний ступінь в університеті

commencement [kəˈmensmənt] *n* 1)

день присудження вчених ступенів (у
Кембриджському т. ін. університе-
тах) 2) амер. церемонія вручення ди-
пломів 3) актовий день (в
американських навчальних закладах)

commencement speech

[kəˈmensmənt ˈspiːtʃ] *n* амер. промо-
ва на церемонії вручення дипломів

commercial subjects

[kəˈmɜːʃ(ə)l ˈsʌbzɪkts; -ˈsʌbzɛkts] *n*
брит. бізнес-предмети (стенографія,
друкарська справа, комп'ютерна гра-
мотність тощо)

common core [ˈkɒmən ˈkɔː(r)] *n* брит.
обов'язкові предмети шкільної про-
грами

Common Entrance [ˈkɒmən ˈentrəns] *n*

брит. загальний вступний іспит (випу-
скний екзамен у приватну платну
школу для учнів 7-13 років (prepara-
tory school) (для хлопців у 13 років, для
дівчат у 10 років), надає право вступу
до закритого привілейованого серед-
нього навчального закладу (див. public
school))

common mistake [ˈkɒmən mɪˈsteɪk] *n*
поширена помилка

common school [ˈkɒmən skuːl] *n* амер.

1) початкова школа 2) звичайна школа

commoner ['kɒmənə(r)] *n* студент, який не отримує стипендії і вносить плату за харчування (*в Оксфорді*)

common-room, common room ['kɒmənru:m] *n* кімната чи зала відпочинку (*у навчальних закладах; для викладачів чи студентів*)

communication skills [kə,mju:nɪ'keɪʃ(ə)n 'skɪlz] *n* уміння передавати знання

community college [kə'mju:nə'ti'kɒlɪdʒ] *n* амер. місцевий коледж, комунальний коледж

community school [kə'mju:nə'ti sku:l] *n* брит. державна виправна школа (*для неповнолітніх злочинців*)

compendium [kəm'pendiəm] (*pl* compendiums, compendia) *n* 1) конспект; резюме 2) короткий посібник (підручник)

compulsory education [kəm'pensə'tɔəri ,edʒu'keɪʃ(ə)n kəm'pensetɔ:ri] *n* амер. «компенсуюча освіта» (*надання коштів державою чи штатом на здобуття освіти дітьми незможних*)

competence ['kɒmpɪtəns] *n* компетентність, обізнаність

competency ['kɒmpɪtənsɪ] *n* компетенція (*сукупність необхідних знань та вмій*)

competency assessment ['kɒmpɪtənsɪ ə'sesmənt] *n* оцінювання знань

competency-based training [kɒmpɪtənsɪ 'beɪst 'treɪnɪŋ] *n* професійне навчання, на основі продемонстрованих здібностей

competitive [kəm'petətɪv] *adj* конкурсний

competitive examination [kəm'petətɪv ɪg,zæmɪ'neɪʃ(ə)n] *n* конкурсний екзамен

composite school ['kɒmpəzɪt sku:l] *n* новозел. комбінована школа (*школа, що поєднує початкову та середню школи, а також заочне відділення*)

composition [kɒmpə'zɪʃ(ə)n] *n* твір (*шкільний*)

comprehensive examination [kɒmpri'hensɪv ɪg,zæmɪ'neɪʃ(ə)n] *n* амер. комплексний іспит (*екзамен з усіх аспектів спеціалізації, складається перед отриманням ступеня магістра*)

comprehensives [kɒmpri'hensɪvz] *n* амер. див. **comprehensive examinations**

comprehensive school [kɒmpri'hensɪv 'sku:l] *n* брит. загальноосвітня державна середня школа (*навчаються діти від 11 до 16 (18) років, учні приймаються на загальних засадах, незалежно від інтелектуальних здібностей та соціального статусу*)

comps [kɒmps] амер. див. **comprehensive examinations**

compulsory [kəm'pʌlsəri] *adj* обов'язковий (*для всіх*)

compulsory attendance [kəm'pʌlsəri ə'tendəns] *n* амер. обов'язкове відвідування (*школи*)

compulsory course [kəm'pʌlsəri kɔ:s] *n* обов'язковий курс

compulsory education [kəm'pʌlsəri ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* обов'язкове навчання

compulsory subject [kəm'pʌlsəri 'sʌbzɪkt; -'sʌbzekt] *n* обов'язковий предмет

computer activities [kəm'pjʊ:tə(r) æk'tɪvətɪz] *n* заняття з використанням комп'ютера

computer and information sciences [kəm'pjʊ:tə(r) ənd ɪnfə'meɪʃ(ə)n 'saɪənsɪz] амер. інформатика (*предмет*)

computer assisted learning [kəm'pjʊ:tə(r) ə'sɪstɪd 'lɜ:nɪŋ] навчання за допомогою комп'ютера

computer assisted learning programmes [kəm'pjʊ:tə(r) ə'sɪstɪd 'lɜ:nɪŋ 'prəʊgræmz] комп'ютерні програми навчання

- concept-mapping** ['kɒnsɛpt 'mæpɪŋ] *n*
пошук зв'язків між поняттями, пошук
концептуальних зв'язків
- condition** [kən'dɪʃ(ə)n] *n* *амер. шк.* 1)
незадовільна успішність з якогось пред-
мета 2) предмет, із якого учень не
встигає
- conditional admission**
[kən'dɪʃ(ə)nəl əd'mɪʃ(ə)n] *амер.*
умовне зарахування (зарахування до
вищого закладу освіти абітурієнта,
що не відповідає умовам прийому до
цього закладу, на апробаційний тер-
мін)
- conduct I** [ˈkɒndʌkt; 'kɒndəkt] *n* 1) по-
ведінка 2) священик (в Ітонському ко-
леджі, Великобританія)
- conduct II** [kən'dʌkt] *v* проводити іспит;
~ an examination — проводити іспит
- conduct sheet** [ˈkɒndʌkt ʃi:t] *n* кондуїт,
штрафний шкільний журнал (до нього
заносили проступки учнів)
- confer** [kən'fə:(r)] *v* присуджувати, на-
давати (ступінь); ~ a degree надавати
ступінь
- conference** [ˈkɒnfərəns] *n* 1) конферен-
ція, нарада 2) присудження, надання
(ученого ступеня *т. ін.*) 3) *амер.* асо-
ціація університетів (церков *т. ін.*)
- conferment** [kən'fə:mənt] *n* присвоєння
звання; присудження ступеня
- Congregation** [ˌkɒŋgrɪ'geɪʃ(ə)n] *n* 1)
«конгрегація», академічні збори (в ан-
глійських університетах; зокрема, у
Кембриджському університеті — це
засідання Риджент Хауса чи Сенату)
2) конгрегація (керівний орган Окс-
фордського університету, до якого
входить увесь викладацький склад за-
кладу)
- conjoint professor**
[kən'dʒɔŋkt prə'fesə(r)] *n* помічник
професора
- consolidated school** [kən'sɒlɪdeɪtɪd sku:l]
n *амер., австрал.* консолідована шко-
ла; міжрайонна школа (укрупнена
школа для учнів з різних районів)
- consolidation** [kən'sɒlɪ'deɪʃ(ə)n] *n* *амер.*
консолідація, укрупнення (об'єднання
двох чи більше шкільних округів
(school district) в один більший шкіль-
ний округ)
- consortium** [kən'sɔ:tiəm] *n* (*pl* consorti-
ums, consortia) *амер.* консорціум
(об'єднання навчальних закладів на
підставі угоди про спільну діяльність
у певній галузі)
- conspectus** [kəns'pektəs] *n* *лат.* 1) кон-
спект 2) огляд
- constructivism** [kən'strʌktɪvɪzəm] *n* кон-
структивізм
- continuation class**
[kən,tɪnju'eɪʃ(ə)n ,kla:s; US -,kla:s]
брит. школа додаткових знань (для
осіб, що закінчили середню школу)
- continuation school**
[kən,tɪnju'eɪʃ(ə)n 'sku:l] *n* школа для
дорослих (викладаються загальноос-
вітні та спеціальні дисципліни)
- continuing education**
[kən'tɪnjuɪŋ ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* *амер.*
безперервна освіта (освіта дорослих
без отримання ступеня)
- continuing vocational training**
[kən'tɪnjuɪŋ vəv'keɪʃ(ə)nəl 'treɪnɪŋ] *n*
безперервна професійна освіта
- continuous assessment**
[kən'tɪnjuəs ə'sesmənt] *n* *амер.* пото-
чне оцінювання (система оцінювання
успішності протягом курсу навчання з
екзаменами включно чи без них)
- contract** ['kɒntrækt] *n* контракт, договір
- control of institutions**
[kənt'rəʊl əv ,ɪnstɪ'tju:ʃ(ə)nɪz] *амер.*
управління закладами освіти, конт-
роль за закладами освіти
- conversation classes**
[ˌkɒnvə'seɪʃ(ə)n 'kla:sɪz; US -'klæsɪz] *n*
диє. conversation (lesson)

conversation (lesson)

[kɒnvə'seɪʃ(ə)n ('les(ə)n)] *n* заняття з розмовної практики

convocation [kɒnvə'u'keɪʃ(ə)n] *n* *брит.* конвокація, рада (*вищий орган управління Оксфордського університету*)

co-operative education

[kəu'p(ə)rətɪv 'edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* *амер.* модель «навчання-робота»

co-operative learning

[kəu'p(ə)rətɪv 'lə:nɪŋ] *n* навчання без відбору (*підхід до навчання, при якому учні з різними здібностями навчаються в одній групі, де кожен виконує певне завдання для досягнення загальної цілі, заохочуються учні колективно, а не індивідуально*)

co-operative vocational education

[kəu'p(ə)rətɪv vəu'keɪʃ(ə)nəl 'edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* паралельна професійна освіта (*у школі чи у вищому закладі освіти; започаткована у США з метою пом'якшення переходу від навчання до роботи*)

copperplate I ['kɒpəpleɪt] *n* каліграфічний почерк

copperplate II ['kɒpəpleɪt] *adj* каліграфічний (*про почерк*)

copperplate handwriting

['kɒpəpleɪt 'hændraɪtɪŋ] *n* каліграфічний почерк

copy ['kɒpi] *v* 1) копіювати, робити копію 2) переписувати, списувати ~ from smb. списувати у когось

copy out ['kɒpi 'aʊt] *v* виписувати, робити виписки

copy up ['kɒpi ʌp] *v* переписати (начисто)

copy-book, copybook ['kɒpɪbʊk] *n* 1) прописи, зошит з прописами 2) *амер.* зошит із копіями листів чи документів

core curriculum ['kɔː kə'ɪkjʊləm] *n* *амер.* обов'язкова частина навчальної програми (*для початкового рівня. — розвиток мовлення, математика,*

природничі та суспільні науки, для середнього — англійська мова, математика, природничі та суспільні науки, іноземні мови)

core skills ['kɔː 'skɪlz] *n* основні (обов'язкові) вміння, обов'язкові навички

core subjects

['kɔː 'sʌbzɪkts; - 'sʌbzɛkts] *n* *амер.* обов'язкові предмети (*предмети, вивчення яких є обов'язковим для отримання сертифіката про середню освіту; серед них: англійська мова, природничі науки, соціологія, математика, інформатика*)

corporeal punishment

[kɔː'pɔːrɪəl 'pʌnɪʃmənt] *n* тілесне покарання

corps [kɔː(r)] (*pl* corps [kɔːz]) *n* 1) студентське товариство (*у німецьких університетах*) 2) *див.* **Combined Cadet Force** (*скор.* CCF)

correct I [kə'rekt] *adj* правильний, точний

correct II [kə'rekt] *v* 1) виправляти, поправляти; коректувати 2) робити зауваження

correction [kə'rekʃ(ə)n] *n* 1) виправлення, правка 2) *шк. pl* робота над помилками

corrective feedback [kə'rektɪv 'fiːdbæk] *n* коригуючий зв'язок (*інформація та зауваження, які викладач надає учням (студентам) про їхні успіхи у навчанні*)

correspondence college

[kɒrə'spɒndəns 'kɒlɪdʒ] *n* *брит.* коледж заочного навчання

correspondence course(s)

[kɒrə'spɒndəns kɔːs(ɪz); US 'kɔːrə'spɒndəns-] *n* заочні курси

correspondence school

[kɒrə'spɒndəns sku:l; US 'kɔːrə'spɒndəns-] *n* школа заочного навчання

cost of college attendance

['kɒst əv 'kɒlɪdʒ ə'tendəns; US 'kɔ:st-] *n*
 амер. вартість навчання у закладі післясередньої освіти

council ['kaʊns(ə)l] *n* рада (з фінансових питань)

Council for Legal Education

['kaʊns(ə)l fə 'li:g(ə)l ,edʒu'keɪf(ə)n]
 брит. Рада з питань юридичної освіти (організація, що надає 1-річний курс професійної підготовки всім студентам-баристерам)

Council for National Academic Awards

(скор. **CNNA**) ['kaʊns(ə)l fə 'næʃ(ə)nəl ,æksə'demɪk ə'wɔ:dʒ]
 брит. Рада з питань надання ступенів (видання дипломів, кваліфікацій) (орган, що встановлює перелік курсів, присвоєння ступенів та інших академічних кваліфікацій у неуніверситетських закладах освіти (polytechnics)). В міру надання політехнічним інститутам статусу університетів, **CNNA** припинила своє існування)

Council of Graduate Schools in the U.S.

['kaʊns(ə)l əv 'grædʒuət 'sku:lz ɪn ðə ,ju:'es]
 Рада післядипломних шкіл США (громадська організація)

Council on International Educational Exchange

['kaʊns(ə)l ɒn ,ɪntə'næʃ(ə)nəl ,edʒu'keɪʃən(ə)l ɪk's'tʃeɪndʒ] Рада з міжнародного обміну у сфері освіти

council school ['kaʊns(ə)l 'sku:l] *n* брит. школа під опікою місцевої ради

counselling ['kaʊnsəlɪŋ] *n* профорієнтаційні консультації

counsellor (амер. **counselor**) ['kaʊnsələ(r)] *n* вихователь, вожатий (у дитячому таборі)

countersivity [ˌkaʊntə'vɜ:sɪtɪ] амер. *div. free university*

county school ['kaʊnti 'sku:l] *n* брит. школа графства (початкова чи середня школа, що фінансується керівними структурами графства)

course [kɔ:s] *n* 1) курс (лекцій, навчання) 2) *pl* курси

course assessment ['kɔ:s ə'sesmənt] *n* оцінка ефективності курсу

course book ['kɔ:sbʊk] *n* підручник

course design ['kɔ:s dɪ'zain] *n* підготовка курсу, навчання

course objectives ['kɔ:s əb'dʒɔktɪvz] *n* цілі курсу

course of training ['kɔ:s əv 'treɪnɪŋ] *n* курс підготовки

courtesy bussing (busing)

['kə:təsi 'bʌsɪŋ] *n* амер. безплатне перевезення учнів (до школи та зі школи: для учнів К-8, якщо вони мешкають за 2 милі та далі від школи, для учнів 8-12 класів — за 2,5 милі та далі; учнів з вадами розвитку перевозять незалежно від відстані)

cow college ['kau 'kɒlɪdʒ] *n* амер. розм. 1) сільськогосподарський коледж 2) невеликий коледж у мальовничій місцевості

CPVE скор. від **Certificate of Pre-vocational Education**

craftsman ['kra:ftsmən; US 'kræftsmən] *n* висококваліфікований майстер

crammer ['kræmə(r)] *n* брит. розм. 1) репетитор, що готує до іспиту 2) зубрило, зубрій 3) *знев.* приватний навчальний заклад, що готує студентів до іспитів, які вони не склали раніше

creativity [ˌkri:'eɪtɪvəti] *n* творчість

creche, crèche [kreɪʃ] *n* фр. (дитячі) ясла

credentials [kra'denʃ(ə)lz] *n pl* документ про певний рівень компетентності

credit I ['kredit] *n* амер. 1) кредит 2) розм. найвища оцінка (на екзамені)

credit II ['kredit] *v* видати посвідчення про проходження курсу

credit by examination

['kredit baɪ ɪg ,zæmɪ'neɪʃ(ə)n] *n* амер. кредит за результатами іспиту

credit hour ['kredit 'aʊə(r)] *n* амер. кредитна година (одиниця виміру навчального часу, що дорівнює 50 хв аудиторних занять у тиждень)

credit student

[ˈkredit ˈstju:d(ə)nt; US ˈstu:d(ə)nt] *n*
 амер. студент, що складає іспит (на відміну від вільного слухача)

credit transfer [ˈkredit ˈtrænsfə:(r)] *n*

амер. трансфер кредитів, зарахування кредитів, перенесення кредитів (зарахування кредитів чи залікових годин, отриманих у закладі освіти однієї країни закладом освіти іншої країни)

crib I [krib] *n* шк. шпаргалка**crib II** [krib] *v* списувати, користуватися шпаргалкою**cribbage** [ˈkribɪdʒ] *n* розм. пларіат**criterion** [kraɪˈtɪəriən] *n* (pl criteria) критерій, норма**criterion-referenced assessment**

[kraɪˈtɪəriən ˈrefərənst əˈsesmənt] *n*
 амер. оцінювання відповідно до критеріїв (використовується для оцінювання знань у певній галузі)

critical thinking [ˈkrɪtɪk(ə)l ˈθɪŋkɪŋ] *n*
 амер. аналіз**critical thinking skills**

[ˈkrɪtɪk(ə)l ˈθɪŋkɪŋ ˈskɪlz] *n* уміння аналізувати

criticize, criticise [ˈkrɪtɪsaɪz] *v* аналізувати; ~ a lesson – аналізувати урок**croak** [krəʊk] *v* провалитися на іспиті

crossbusing [ˈkrɒsbʌsɪŋ; US ˈkrɒs-s-] *n*
 амер. зустрічне перевезення школярів (з одного мікрорайону міста в інший для встановлення расової рівноваги у школах; здійснювалося у 1960–1970 рр.)

cross-credit [ˈkrɒskredit; US ˈkrɒs-s-] *v*
 новозел. перезарахувати бали**cross-crediting**

[ˈkrɒskreditɪŋ; US ˈkrɒs-s-] *n* новозел. перезарахування балів (із програми одного ступеня в інший у випадку подвійної спеціалізації)

cross-registration

[ˌkrɒsˌredʒɪˈstreɪf(ə)n; US ˌkrɒs-s-] *n*
 амер. крос-реєстрація (паралельне навчання у кількох закладах освіти)

CTC скор. від city technology college

CU скор. від 1) Cambridge University 2)

Columbia University

culture [ˈkʌltʃə(r)] *n* культура

cupper [ˈkʌpə(r)] *n* розм. гра на кубок між коледжами (в Оксфорді)

curator [kjʊəˈreɪtə(r)] *n* куратор, член правління університету

current expenditures per pupil in enrolment (US enrollment)

[ˈkʌrənt ɪksˈpendɪtʃəz pə ˈpju:p(ə)l ɪn ɪnˈrɔʊlmənt] *n* поточні витрати на учня (сумарні поточні витрати на шкільний семестр, розділені на загальну кількість зарахованих до школи учнів)

curriculum [kəˈrɪkjələm] *n* (pl curricula)

1) навчальний план 2) курси, що пропонуються в університеті 3) розклад 4) програма університетського життя

Curriculum Council for Wales (скор.

CCW) [kəˈrɪkjələm ˈkaʊns(ə)l fə ˈweɪlz] *n* Рада Уельсу з питань Національного Навчального Плану

curriculum development

[kəˈrɪkjələm dɪˈveləpmənt] *n* розробка навчальної програми (плану)

curriculum frameworks

[kəˈrɪkjələm ˈfreɪmwɜːks] *n* амер. структура навчальної програми

curriculum vitae [kəˈrɪkjələm ˈvi:tai] *n*

автобіографія, професійна біографія

cut [kʌt] *n* амер. прогул (пропуск занять, зборів)

cv скор. від curriculum vitae

D

D [di:] амер. оцінка «задовільно» (не є нижчою за середній рівень)

D.A. скор. від Doctor of Arts

dame [deɪm] *n* заст. 1) начальниця школи 2) утримувачка (рідко утримувач) пансіону для учнів Ітона (Великобританія)

dame-school [ˈdeɪm ˌsku:l] *n* школа для маленьких дітей (очолована жінкою)

dancing school

['dɑ:nsɪŋ ,sku:l; US 'dænsɪŋ-] *n* школа танців

dancing-master

['dɑ:nsɪŋ ,mɑ:stə(r); US 'dænsɪŋ ,mɑ:stə(r)] *n* учитель танців

dancing-mistress

['dɑ:nsɪŋ ,mɪstrəs; US 'dænsɪŋ-] *n* учителька танців

D and B скор. від **distributive education**

day-boy, day boy ['deɪbɔɪ] *n* учень, який не живе при школі

daycare I ['deɪkeə(r)] *n* *див.* **daycare centre**

daycare II ['deɪkeə(r)] *adj* що стосується дитячого садка

daycare centre (US center)

['deɪkeə 'sentə(r)] *n* *амер.* дитячий садок, денний центр догляду за дітьми (*засновується групою місцевих жителів на добровільних засадах чи керівництвом компанії для дітей своїх співробітників*)

day girl ['deɪgɜ:l] *n* учениця, яка не живе при школі

day-nursery ['deɪ,nɜ:səri] *n* 1) денні дитячі ясла 2) кімната для дитячих ігор

day release [deɪ tɪ'li:z] *n* *брит.* офіційне звільнення від роботи для навчання

day-scholar ['deɪ,skɒlə(r)] *див.* **day-boy**

dayschool ['deɪsku:l] *n* 1) школа, в якій навчання проводиться вдень (*на відміну від вечірньої школи*) 2) школа без пансіону 3) школа, що працює в будні

DCU скор. від **Dublin City University**

D.D., DD скор. від **Doctor of Divinity**
dean [di:n] *n* 1) декан (*факультету*) 2) викладач-вихователь (*в університетах Оксфорда та Кембриджа*)

dean of admissions ['di:n əv əd'mɪʃ(ə)nz] *n* *амер.* декан із питань зарахування (*до вищого закладу освіти*)

dean of admissions and financial aid ['di:n əv əd'mɪʃ(ə)nz ənd faɪ'nænʃ(ə)'eɪd; - fə'nænʃ(ə)l-] *n* *амер.* декан із

питань зарахування та фінансової допомоги

death education ['deθ ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* спеціальні курси чи програми, присвячені проблемам, пов'язаним зі смертю

deduct marks [dɪ'dʌkt 'mɑ:ks] *v* *офіц.* виставити оцінки

de facto segregation

[.di:'fæktəv segrɪ'geɪʃ(ə)n ,deɪ'fæktəv-] *n* сегрегація de facto

deferment [dɪ'fə:mənt] *n* відстрочення на рік оплати позики (*зокрема, на навчання*)

deferred admission [dɪ'fəd əd'mɪʃ(ə)n] *n* *амер.* академічна відпустка

degrade [dɪ'greɪd] *v* перенести екзамен на рік (*зокрема, в Кембриджському університеті*)

degree [dɪ'grɪ:] *n* науковий ступінь, звання; університетський диплом

degree examination

[dɪ'grɪ: ɪg,zæmɪ'neɪʃ(ə)n] *тж* **final examination** *n* *брит.* випускний іспит у вищому закладі освіти (*іспит на отримання ступеня бакалавра*)

de jure segregation

[.di:'dʒʊəri segrɪ'geɪʃ(ə)n; ,deɪ'dʒʊəri-] *n* сегрегація de jure

delegate ['delɪgət] *n* делегат, член постійного комітету (*в Оксфордському університеті*)

deliver [dɪ'lvə(r)] *v* промовляти, читати; **to ~a lecture** – читати лекцію, **to ~a course of lectures** – читати курс лекцій, **to ~a speech** – вимовляти промову

demonstrator ['demənstreɪtə(r)] *n* *брит.* 1) демонстратор, асистент професора (*допомагає у демонстрації дослідів на факультеті природничих наук*) 2) лектор на факультеті природничих наук (*університету*)

demonstration lecture

[.demən'streɪʃ(ə)n ,lektʃə(r)] відкрита лекція, показова лекція

demonstration lesson

[,demən'streɪf(ə)n ,les(ə)n] відкритий урок, показовий урок

demonstration school

[,demən'streɪf(ə)n ,sku:l] *n* брит. показова школа (школа при відділенні педагогічної підготовки університету чи при педагогічному коледжі для демонстрації студентам сучасних методів навчання)

demy [di'maɪ] *n* демай, стипендіат коледжу Магдаліни (в Оксфорді)**demyship** [di'maɪʃɪp] *n* стипендія у коледжі Магдаліни (в Оксфорді)**denomination(al) education**

[di,nɒmɪ'neɪʃ(ə)n(əl) ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* австрал. релігійна освіта

Dep. скор. від **department****department** [di'pɑ:tmənt] *n* факультет; кафедра**Department for education** (скор. **DFE**)

[di'pɑ:tmənt fə(r) ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* брит. відділ освіти

Department of Education (скор. **DOE**)

[di'pɑ:tmənt əv ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *амер.* департамент освіти, відділ освіти (звич. штату)

department of education

[di'pɑ:tmənt əv ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* брит. відділення педагогічної підготовки (відділення при університеті, де проходять підготовку випускники, які бажають займатися педагогічною практикою; тривалість навчання звич. один рік)

Department of Education

[di'pɑ:tmənt əv ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *амер.* Міністерство освіти

Department of Education and Science

[di'pɑ:tmənt əv ,edʒu'keɪʃ(ə)n ənd 'saɪəns] Міністерство освіти та науки (у Великобританії)

departmental [,di:pɑ:t'mentl] *adj* кафедральний; факультетський**departmental secretary**

[,di:pɑ:t'mentl 'sekrətəri; US -'sekrətəri] *див.* **secretary of the department**

dependent learner [di'pendənt 'lə:nə(r)] *n*

ТЗН-залежний учень

dependent student

[di'pendənt 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] *n* *амер.* студент, якого утримують, матеріально-залежний студент (за законом США такими вважаються особи до 24 років)

Dept. скор. від **department****deputy head teacher**

['depjəti ,hed'ti:tʃə(r)] *n* заступник директора школи

deputy headmaster, head-master

['depjəti ,hed'mɑ:stə(r)] *n* заступник директора школи

deputy headmistress, head-mistress

['depjəti ,hed'mɪstrəs] *n* жінка-заступник директора школи

DES скор. від **Department of Education and Science****desist behaviour** (US **behavior**) [di'zɪst

bɪ'heɪvjə(r)] *n* стримувальна поведінка (поведінка вчителя, спрямована на гамування учнів)

desk [desk] *n* парта**detur** ['di:tə:] *n* *амер.* щорічна премія (у Гарварді) (як премію дарують книжку)**diagnostic assessment**

[,daɪəg'nɒstɪk ə'sesmənt] *n* брит. діагностичне оцінювання (визначення слабкої та сильної сторін окремого кандидата, використовується у роботі індивідуального плану)

diagnostic testing [,daɪəg'nɒstɪk 'testɪŋ] *n*

діагностична перевірка (тести, що використовуються вчителями для визначення рівня інтелектуального розвитку учнів)

dictation [dɪk'teɪʃ(ə)n] *n* диктант**dictation test** [dɪk'teɪʃ(ə)n 'test] *n* перерочний диктант, контрольний диктант**dictionary** ['dɪks(ə)n(ə)rɪ] *n* 1) словник 2) довідник, побудований за алфавітним принципом

dig [dɪg] *n* амер. старанний студент

digs [dɪgz] *n pl* брит. студ. розм. кімна-та, що винаймається

dining hall, dining-hall ['daɪnɪŋhɔ:l] *n* їдальня (у школі, коледжі тощо)

dinner lady ['dɪnə 'leɪdi] *n* брит. розм. рознощиця обіду (жінка, яка розносить обід у школі під час обідньої перерви)

dip-in pen [dɪp 'ɪn 'pen] *n* ручка з пером

diploma I [dɪp 'lɒmə] *n* 1) диплом 2) амер. атестат про закінчення середньої школи

diploma II [dɪp 'lɒmə] *v* рідко видавати диплом, дипломувати

Diploma in Education

[dɪp 'lɒmə ɪn 'edʒu 'keɪf(ə)n] *n* амер. диплом педагога (про закінчення вищого закладу освіти; видається після кількох років роботи за спеціальністю; підтверджує вищу педагогічну кваліфікацію)

diplomaism [dɪp 'lɒməɪzəm] *n* гонитва за дипломованими спеціалістами

diploma mill [dɪp 'lɒmə ,mɪl] *n* презирл. фабрика дипломів (про вищий заклад освіти із сумнівною репутацією)

diploma student

[dɪp 'lɒmə 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] студент-дипломник

direct instruction

[də 'rekt ɪn 'strʌkʃ(ə)n, dɪ 'rekt-, daɪ 'rekt-] *n* амер. 1) метод «прямого навчання» (подання нового матеріалу невеликими порціями) 2) спрямоване навчання (підхід до навчання базових умінь та знань, при якому навчальна діяльність чітко регламентується та спрямовується вчителем у потрібне русло)

direct-lending program

[də 'rekt 'lendiŋ 'prəʊgræm; dɪ 'rekt-, daɪ 'rekt-] *n* програма адресної допомоги студентам (позика направляється безпосередньо до навчального закладу, який відвідує студент)

director

[də 'rektə(r); dɪ 'rektə(r); daɪ 'rektə(r)] *n* директор, керівник навчального закладу

director of department

[də 'rektə(r) əv dɪ 'pa:təmənt] *n* амер. завідувач кафедри

director of education

[də 'rektə(r) əv 'edʒu 'keɪf(ə)n] *n* брит. див. chief educational officer

director of guidance and instruction

[də 'rektə(r) əv 'gaɪd(ə)nz ənd ɪn 'strʌkʃ(ə)n] *n* амер. керівник виховного та навчального процесу (аналогія завуча)

Director of Studies

[də 'rektə(r) əv 'stʌdɪz] *n* 1) керівник досліджень 2) директор-координатор із наукової роботи (зокрема, у Кембриджському університеті)

disadvantaged urban

[dɪsəd'vɑ:ntɪdʒd 'ə:bən] *n* амер. «міські бідняки»: 1) категорія шкіл у метрополіях, де навчаються діти з малозабезпечених сімей 2) власне учні цих шкіл

discovery learning [dɪ 'skʌv(ə)rɪ 'lə:nɪŋ] *n* навчання шляхом відкриттів (здобуття знань шляхом роботи над різними проектами, а не через підручники)

discussions [dɪ 'skʌʃ(ə)nz] *n* «Дебати», розширена рада університету (у Кембриджі)

disfellowship [dɪs 'feləʊʃɪp] *n* амер. виключення (з викладацького складу навчального закладу, позбавлення членства в науковому товаристві, релігійній общині)

diss. скор. від dissertation

dissert [dɪ 'sə:t] *v* 1) міркувати 2) писати дисертацію (дослідження)

dissertate ['dɪsətet] *див.* dissert

dissertation [dɪsə'teɪʃ(ə)n] *n* дисертація; (науковий) трактат

dissertation fellowship

[dɪsə'teɪʃ(ə)n 'feləʊʃɪp] *n* амер. аспі-

рантська стипендія, стипендія на час написання дисертації

dissertator ['disə:teitə(r)] *n* автор дисертації, дисертант

distance education
[ˈdist(ə)ns ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] *n* дистанційна освіта

distance learning [ˈdist(ə)ns ˈlɜ:nɪŋ] *n* дистанційне навчання

distinction [dɪˈstɪŋ(k)f(ə)n] *n* «відмінно»; відзнака; with ~ з відзнакою; to give (smb.) a ~ ставити «відмінно»

distinguished scholar
[dɪˈstɪŋɡwɪft ˈskɒlə(r)] *n* видатний учений

distributed practice
[dɪˈstrɪbjʊ:tɪd ˈpræktɪs; ˈdɪstrɪbjʊ:tɪd] *n* пролонгована практика (завдання, які студенти (учні) повинні виконувати протягом кількох занять невеликими частинами)

distribution requirements
[ˌdɪstrɪˈbjʊ:f(ə)n rɪˈkwaɪəmənts] *n* амер. 1) частково-елективні програми навчання 2) обов'язкові предмети (кількість курсів, які повинен прослухати студент на кожному факультеті чи рівні освіти)

distributive education (скор. **D and B**)
[dɪˈstrɪbjʊ:tɪv ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] *n* амер. освіта з розподілом часу (поєднання періодів навчання з періодами роботи та періодів без відриву від виробництва)

district administrator
[ˈdɪstrɪkt ədˈmɪnɪstreɪtə(r)] *n* амер. службовець місцевого відділу освіти

div скор. від **division**

divinity [dɪˈvɪnəti] *n* 1) богослов'я, теологія 2) факультет богослов'я

division [dɪˈvɪʒ(ə)n] *n* клас, семінарська група (зокрема, учнів Ітонського коледжу, Великобританія)

D.J.S. скор. від **Doctor of Judicial Science**

DM скор. від **Doctor of Medicine**

do [du:] *v* 1) вивчати певну дисципліну 2) писати (статті т. ін.) 3) розв'язувати (задачу)

docent I [dɔ(ʊ)'sent] *n* 1) викладач, ректор 2) амер. асистент

docent II [dɔ(ʊ)'sent] *adj* що навчає

doctor I ['dɒktə(r)] *n* 1) доктор (учений ступінь) 2) учений-богослов; теолог 3) учений муж; авторитет

doctor II ['dɒktə(r)] *v* налавати докторський ступінь

Doctor of Arts (скор. **D.A.**)
[ˈdɒktə(r) əv ˈɑ:ts] *n* доктор гуманітарних наук

Doctor of Divinity (скор. **D.D., DD**)
[ˈdɒktə(r) əv dɪˈvɪnəti] *n* доктор богослов'я

Doctor of Education (скор. **EdD**)
[ˈdɒktə(r) əv ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] *n* доктор освіти, педагогічних наук

Doctor of Judicial Science (скор. **D.J.S.**)
[ˈdɒktə(r) əv dʒuˈdɪʃ(ə)l ˈsaɪəns] амер. доктор юридичних наук

Doctor of Medicine
[ˈdɒktə(r) əv ˈmedsn; -ˈmædɪsn] *n* доктор медицини

Doctor of Pedagogy (скор. **Pd.D.**)
[ˈdɒktə(r) əv ˈpedəɡɒdʒi] *n* доктор педагогіки

Doctor of Philosophy (скор. **Ph.D.**)
[ˈdɒktə(r) əv fɪˈlɒsəfi] *n* доктор філософії

Doctor of Sacred Theology (скор. **S.T.D.**)
[ˈdɒktə(r) əv ˈseɪkrɪd θiˈɒlədʒi] *n* амер. доктор богослов'я (ступінь отримується після двох років навчання у магістратурі та кількох років у докторантурі)

Doctor of Science (скор. **Sc.D.**)
[ˈdɒktə(r) əv ˈsaɪəns] *n* доктор (природничих) наук

Doctor of Social Science (скор. **S.Sc.D.**)
[ˈdɒktə(r) əv ˈsəʊʃl ˈsaɪəns] амер. доктор соціальних наук (науковий ступінь, що вимагає від пошукувача двох чи більше років післядипломного на-

- вчання після отримання ступеня магістра та захисту дисертації)
- doctor's degree** ['dɒktəz dɪ'ɡri:] *n* 1) ступінь доктора наук 2) ступінь доктора (присвоюється випускникам медичних, стоматологічних, ветеринарних вищих закладів освіти)
- doctoral** ['dɒktərəl] *adj* докторський
- doctoral candidate**
['dɒktərəl 'kændɪdət; -'kændɪdeɪt] *n*
амер. докторант
- doctoral degree** ['dɒktərəl dɪ'ɡri:] *n*
учений ступінь доктора
- doctoral dissertation**
['dɒktərəl ,dɪsə'teɪʃ(ə)n] *n* докторська дисертація
- doctoral student**
['dɒktərəl 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] *n*
амер. докторант
- doctorate I** ['dɒktərət] *n* докторат, ступінь доктора (найвищий університетський ступінь)
- doctorate II** ['dɒkt(ə)reɪt] *v* надавати ступінь доктора
- doctorship** ['dɒktəʃɪp] *n* 1) ступінь доктора наук 2) становище та функції доктора наук
- dodo** ['dɒdəv] (*pl* dodoes, dodos) *n* *розм.* курсант школи аеродромних фахівців
- DOE** *скор.* від **Department of education**
- dominie** ['dɒmɪni] *n* *шотл.* шкільний пастор
- don** [dɒn] *n* *розм.* викладач (зокрема, в Оксфорді та Кембриджі)
- dormitory** ['dɔ:mətɪ; US 'dɔ:mətɔ:ri] *n* студентський гуртожиток
- dot-and-carry-one** ['dɒtən 'kæriwʌn] *n* 1) перенесення в наступний розряд (при додаванні) 2) *жарт.* учитель арифметики
- double award** ['dʌbl ə'wɔ:d] *n* подвійний диплом (*диплом з подвійною спеціалізацією*)
- double-first, double first** [dʌbl 'fɜ:st] *n* 1) диплом першого розряду (класу) з двох спеціальностей 2) той, що закінчив університет із дипломом першого ступеня із двох спеціальностей
- double major** ['dʌbl 'meɪdʒə(r)] *n* *амер.* подвійна спеціалізація (курс навчання у вищому закладі освіти з одночасним опануванням двох спеціальностей)
- double period** ['dʌbl 'pɪəriəd] *n* «пара», спарений урок (два уроки разом)
- Dphil, DPh** [di: 'fɪl] *скор.* від **Doctor of Philosophy**
- Dr** *скор.* від **doctor**
- drama school** ['drɑ:mə 'sku:l] *n* школа драматичного мистецтва
- drill and kill** ['drɪl ənd 'kɪl] *n* «тренуй та руйнуй» (*термін вказує на зневажливе ставлення до традиційних методів навчання, у яких для автоматизації умінь використовується заучування та тренування*)
- driving school** ['draɪvɪŋ 'sku:l] *n* курси водіїв
- drop or add** ['drɒp ə: 'æd] *амер.* «відмовся або додай» (*встановлений день, до якого студент повинен визначитися, від яких раніше вибраних курсів він відмовляється, а які курси вибирає додатково*)
- dropout** ['drɒp, aʊt] *n* *амер.* 1) той, що відвіявся (про учня середньої школи, що кинув школу чи був виключений) 2) виключення учня зі школи
- dropout rate** ['drɒpaʊt 'reɪt] *амер.* відсоток відсіву (учнів)
- drug-free school zone**
['drʌg 'fri: 'sku:l 'zəʊn] *n* зона «школа без наркотиків» (*територія, на якій за законом забороняється розповсюдження речовин наркотичної дії*)
- drug-free schools** ['drʌg 'fri: 'sku:l] *n* *амер.* «школи без наркотиків» (*одна з цілей «Goal 2000»*)
- dry-bob** ['draɪbɒb] *n* учень, що займається неводним видом спорту
- D.Sc., DSc, D.of S.** *скор.* від **Doctor of Sciences**
- dual major** ['dju:əl 'meɪdʒə(r); US 'duəl-] *т.ж.* **double major** *амер.* подвійна спеціалізація

Dublin City University (скор. DCU)

[ˈdʌblɪn ˈsɪti ˌjuːnɪˈvɜːsɪti] Дублінський міський університет

duenna [dju(:)ˈenə] *n* ісп. гувернантка

Duke of Edinburgh's Award Scheme

[ˈdju:k əv ˈedɪnb(ə)gəz əˈwɔːd ˈski:m] брит. Програма винагород герцога Единбурзького (бронзова, срібна та золота медалі присуджуються молодим людям віком 14–23 р. за підприємництво, ініціативу та досягнення у сфері громадського обслуговування)

duration of training

[djuˈreɪf(ə)n əv ˈtreɪnɪŋ; duˈreɪf(ə)n-] див. **training duration**

dyslexia [disˈleksiə] *n* психол. легастенія, дислексія

Е

E [i:] амер. оцінка «незадовільно»

E. скор. від **English**

eagle scout [ˈi:gl ˈskaʊt] *n* амер. скаут-орел

early admission [ˈɜ:lɪ ədˈmɪʃ(ə)n] *n* амер. дострокове зарахування (зарахування до деяких вищих закладів освіти США учнів середніх шкіл з особливими здібностями, що дає їм можливість розпочати навчання до закінчення школи)

early decision [ˈɜ:lɪ dɪˈsɪz(ə)n] *n* амер. попередній вибір (деякі коледжі та університети надають можливість учням старших класів на початку останнього навчального року дізнатися, чи можуть вони бути зараховані до певного навчального закладу; учень повинен вибрати «пріоритетний план» (див. **first-choice plan**) або «безальтернативний план» (див. **single choice plan**))

eating club [ˈi:tɪŋ ˌklʌb] *n* амер. університетська їдальня

ecological education

[i:kəˈlɒdʒɪk(ə)l ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] *n* екологічна освіта

Ed.M., ED M скор. від **Master of Education**

EdD скор. від **Doctor of Education**

educ. скор. від **education**

educability [ˌedʒu:kəˈbɪlɪti] *n* 1) здібність до сприйняття навчання 2) рідко можливість отримати освіту

educable [ˈedʒu:kəbl] *adj* що навчають, що піддається навчанню

educand [ˈedʒu:kænd] *n* об'єкт навчання, особа, яку навчають

educate [ˈedʒukeɪt] *v* 1) виховувати; давати освіту 2) тренувати, привчати

educated [ˈedʒukeɪtɪd] *adj* освічений, розвинений

education [ˌedʒuˈkeɪf(ə)n] *n* 1) освіта, навчання 2) виховання 3) освіченість, культура

education department

[ˌedʒuˈkeɪf(ə)n dɪˈpɑːtmənt] *n* 1) педагогічний факультет 2) австрал. відділ освіти (штату), департамент освіти (відповідає за початкову, середню, спеціальну освіту та освіту вчителів, розробляє навчальні програми тощо)

educationese [ˌedʒuˈkeɪf(ə)niːz] *n* знев. незрозуміла мова педагогічної науки

education faculty

[ˌedʒuˈkeɪf(ə)n ˈfæk(ə)lti] *n* педагогічний факультет

Education for All Handicapped Children

Act (Public Law 94-142) [ˌedʒuˈkeɪf(ə)n fə(r) ˈɔ:l ˈhændɪkæpt ˈtʃɪldrən ˈækt] амер. Закон про освіту для дітей із вадами розвитку (1975 р.)

Education for All Handicapped Children Act Amendment

[ˌedʒuˈkeɪf(ə)n fə(r) ˈɔ:l ˈhændɪkæpt ˈtʃɪldrən ˈækt əˈmendmənt] амер. Поправка до Закону про освіту для дітей із вадами розвитку

education gown [ˌedʒuˈkeɪf(ə)n ˈgaʊn] *n* мантия

education priority area

[,edʒu'keɪf(ə)n praɪ'ɔrəti 'eəriə; US - praɪ'ɔ:rəti-] *n* район підвищеної уваги до проблем освіти

Education Secretary

[,edʒu'keɪf(ə)n 'sekrətəri; -'sekrətəri] *n* міністр освіти та науки

educational [,edʒu'keɪf(ə)nəl] *adj* 1)

освітній; виховний 2) навчальний 3) педагогічний 4) просвітній

educational attainment

[,edʒu'keɪf(ə)nəl ə'teɪnmənt] *n* амер. успіхи у школі, шкільні досягнення

educational background

[,edʒu'keɪf(ə)nəl 'bækgraʊnd] *n* освітня підготовка

educational book [,edʒu'keɪf(ə)nəl bʊk] *n*

підручник; навчальний посібник

educational film [,edʒu'keɪf(ə)nəl fɪlm] *n*

освітній фільм

educational guidance

[,edʒu'keɪf(ə)nəl 'gaɪd(ə)ns] *n* консультації щодо вибору напрямку освіти

educational leave [,edʒu'keɪf(ə)nəl 'li:v] *n*

відпустка для навчання (будь-якого)

educational package

[,edʒu'keɪf(ə)nəl 'pækɪdʒ] *n* обов'язкова навчальна програма

educational park [,edʒu'keɪf(ə)nəl 'pa:k] *n*

амер. шкільний комплекс (сукупність кількох початкових та середніх шкіл зі спільними службами)

educational standards

[,edʒu'keɪf(ə)nəl 'stændədz] *n* освітні стандарти, вимоги

educational techniques

[,edʒu'keɪf(ə)nəl tek'nɪks] *n* амер. див.

educational technology

educational technology

[,edʒu'keɪf(ə)nəl tek'nɒlədʒi] *n* амер. 1) технічні засоби освіти (ТЗО)

2) педагогічна технологія

educational television

[,edʒu'keɪf(ə)nəl 'telɪvɪʒn] *n* амер. освітнє телебачення

Educational Testing Service [,ed-

ʒu'keɪf(ə)nəl 'testɪŋ 'sə:vɪs] *n* амер. Служба освітнього тестування (приватна некомерційна організація, що проводить та організовує іспити з «Scholastic Aptitude Test» (SAT))

educational theatre (US theater) [,ed-

ʒu'keɪf(ə)nəl 'θiətə(r); US 'θi:ətər] *n* амер. освітній театр

educational wastage

[,edʒu'keɪf(ə)nəl 'weɪstɪdʒ] *n* негативні сторони освіти (виховання)

educationalist [,edʒu'keɪf(ə)nəlɪst] *n* 1)

педагог; освітянин, діяч освіти 2) теоретик педагогіки

educationally [,edʒu'keɪf(ə)nəlɪ] *adv* у

галузі освіти; з точки зору освіти

educationist [,edʒu'keɪf(ə)nɪst] *div.*

educationalist

educative ['edʒukətɪv] *adj* 1) виховний

2) освітній, просвітній

educator ['edʒukeɪtə(r)] *n* 1) вихова-

тель; педагог 2) діяч народної освіти; просвітитель 3) освітній (виховний) фактор

educatress ['edʒukeɪtrɪs] *n* 1) виховате-

лька; викладачка 2) діячка народної освіти

educrat ['edʒukræt] *n* амер. офіційна

особа, що працює у системі освіти

edutainment [,edʒu'teɪnmənt] *n* «освіта

із задоволенням» (умотивована освіта, для здобуття якої використовуються інтерактивні методи навчання та новітні технології) (утворилося від *education + entertainment*)

EFC скор. від **expected family contribu-**

tion

efficiency of training

[ɪ'fɪʃ(ə)nsɪ əv 'treɪnɪŋ] *n* ефективність (професійної) освіти (підготовки)

elective I [ɪ'lektɪv] *амер. n* факультатив-

на дисципліна (у школі, коледжі), курс

за вибором

elective II [ɪ'lektɪv] *амер. adj* факультатив-

ний, необов'язковий

elective system [i'lektiv 'sistəm] *n* *амер.*
система курсів за вибором

electors [i'lektə(r)z] *n* *pl* колегія виборців Кембриджського університету (комісія з призначень на професорські посади)

Elementary and Secondary Education Act (скор. **ESEA**)

[,eli'ment(ə)ri ənd 'sekəndri ,edz'u'keɪf(ə)n ækt; -'sekəndəri-] *n* *амер.*
Закон про початкову та середню освіту (прийнятий у 1965 р. з метою покращення можливостей здобуття освіти дітьми незаможних та дітьми з емоційними розладами)

elementary education

[,eli'ment(ə)ri ,edz'u'keɪf(ə)n] *n* початкова освіта

elementary school [,eli'ment(ə)ri 'sku:l] *n*
початкова школа

Eleven-plus [i,levn 'plʌs] (**the~**) *n* *брит.*
«одинадцять-плюс» (вибірковий іспит для учнів, яким виповнилося 11 років, на навчання до середньої класичної школи (див. **grammar school**); останнім часом майже не проводиться)

Eleven plus examination

[i,levn 'plʌs ɪg,zæm'neɪf(ə)n] *див.*
Eleven-plus

elhi, el-hi ['elhai] *adj* *амер.* шкільний

el-hi students

['elhai 'stju:d(ə)nts; US -'stu:d(ə)nts] *n*
амер. школярі

eligibility certificate

[,elɪdʒə'bɪləti sə'tɪfɪkət] *n* *брит.* сертифікат (документ про освіту) (видається коледжем після його закінчення)

emerita [i'meritə] *жін.* від **emeritus**

emeritae [i'meriti:] *pl* від **emerita**

emeriti [i'meritai] *pl* від **emeritus**

emeritus [i'meritəs] *n* (*pl* **emeriti**) *лат.* 1) заслужений діяч у відставці 2) член професорсько-викладацького складу, що вийшов на пенсію (зокрема, у Кембриджському університеті)

emeritus professor

[i'meritəs prə'fesə(r)] *n* 1) заслужений професор у відставці 2) почесний професор (присуджується університетом видатному спеціалісту у певній галузі, який не має академічних звань)

Encaenia [en'sɪnjə] *n* щорічне свято в Оксфордському університеті

encyclop(a)edia [en,saiklə'pi:diə] *n* енциклопедія, енциклопедичний словник

Encyclopaedia Britannica

[en,saiklə'pi:diə brɪ'tænikə] *n* енциклопедія «Британіка»

engaged time [ɪn'geɪdʒd 'taɪm] *n* *див.*
time on task

engineering I [ˌendʒɪ'ni(ə)ɪŋ] *n* техніка; машинобудування

engineering II [ˌendʒɪ'ni(ə)ɪŋ] *adj* 1) прикладний (*про науку*) 2) технічний

engineering sciences

[ˌendʒɪ'niəriŋ 'saɪənsɪz] *n* технічні науки

English ['ɪŋɡlɪʃ] *n* англійська мова (предмет)

English as a Foreign Language (скор. **EFL**) [ˌɪŋɡlɪʃ əz ə 'fɔrɪŋ 'læŋɡwɪdʒ]

англійська мова як іноземна

English as a Second Language (скор. **ESL**) [ˌɪŋɡlɪʃ əz ə 'sekənd 'læŋɡwɪdʒ] *n* англійська мова як друга мова

English scholar [ˌɪŋɡlɪʃ 'skɒlə(r)] *n* учений-англіст

English studies [ˌɪŋɡlɪʃ 'stʌdɪz] *n* англістика, дослідження англійської мови та культури

English teacher [ˌɪŋɡlɪʃ 'ti:tʃə(r)] *n* учитель англійської мови

enlighten [ɪn'laɪtn] *v* освічувати, нести освіту

enlightenment [ɪn'laɪt(ə)nmənt] *n* 1) освіта; просвіта; освіченість 2) поінформованість, обізнаність

enrol (*амер.* **enroll**) [ɪn'reɪl] *v* вносити до списку, реєструвати (*учнів т. ін.*)

enrolee [ɪnˈrəʊˈliː] *n* абітурієнт, вступник до закладу освіти, зарахований (*особа, зарахована до школи т. ін.*)

enrolment (US **enrollment**)

[ɪnˈrəʊlmənt] *n* 1) зарахування 2) загальна кількість зареєстрованих у школі учнів на певний час

enrolment pack [ɪnˈrəʊlmənt ˈpæk] *n* *новозел.* добірка рекламно-інформаційних матеріалів для абітурієнтів

enter [ˈɛntə(r)] *v* вступати (*до школи, університету тощо*)

entrance [ˈɛntrəns] *n* вступ (*до закладу освіти*)

entrance examination

[ˈɛntrəns ɪɡˌzæmɪˈneɪʃ(ə)n] *n* вступний іспит

entrance requirements

[ˈɛntrəns rɪˈkwaɪəmənts] *n* умови вступу до вищого закладу освіти

entrant I [ˈɛntrənt] *n* вступник (*до навчального закладу*)

entrant II [ˈɛntrənt] *adj* котрий вступає (*до навчального закладу*)

entry [ˈɛntri] *n* вступ (*до закладу освіти т. ін.*) ~ **into working life** — вступ на ринок праці

Entry Level Mathematics Test (*скор. ELM*)

[ˈɛntri ˈlev(ə)l ˌmæθəˈmæɪtiks ˈtest] *амер.* тест для визначення рівня знань з математики у вступників до коледжу чи університету

environmental education

[ɪnˌvaɪrənˈmentl ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)n] *n* екологічна освіта

EPA *скор.* від **education priority area**

epistemology

[ˌɛpɪstɪ(ː)ˈmɒlədʒi; ˌɛpɪstəˈmɒlədʒi] *n* епістемологія, теорія пізнання

equivalence [ɪˈkwɪvələns] *n* еквівалентність

equivalence of certificates

[ɪˈkwɪvələns əv səˈtɪfɪkətɪz] еквівалентність документів про освіту, порівняння та офіційне визнання

академічних ступенів, документів про освіту та професійних кваліфікацій

eraser [ɪˈreɪzə(r); US ɪˈreɪsər] *n* гумка

ergonomics [ˌɜːɡəˈnɒmɪks] *n* ергономіка (*наука про оптимізацію економіки і безпечну діяльність, вивчення трудових процесів та умов праці*)

error [ˈɛrə(r)] *n* помилка, погрішність

ESEA *скор.* від **Elementary and Secondary Education Act**

Esquire Bedells [ɪˈskwaɪə ˈbiːdlz] есквайр-педелі (*два службовці з формальними обов'язками; несуть часткову відповідальність за загальне дотримання порядку на академічних зборах Кембриджського університету т. ін.*)

essay [ˈeseɪ] *n* 1) нарис, етюд 2) курсова робота, реферат

essentialism [ɪˈsenʃ(ə)lɪz(ə)m] *n* есенціалізм

establishment [ɪsˈtæblɪʃmənt] *n* 1) установа, заклад, організація 2) науково-дослідна організація

estimate I [ˈestɪmɪt] *n* оцінка

estimate II [ˈestɪmeɪt] *v* оцінювати; вносити судження; давати попередню оцінку

ethnology [eθˈnɒlədʒi] *n* етнологія (*наука про звичаї*)

ethology [ɪˈθɒlədʒi] *n* етологія (*наука про матеріальну основу вчинків, поведінки характеру тощо*)

Eton [ˈiːtn] *n* 1) Ітон 2) Ітонський коледж (*Великобританія*)

Eton College [ˈiːtn ˈkɒlɪdʒ] Ітонський коледж (*Великобританія*)

Etonian I [iː(ː)ˈtəʊniən] *n* 1) студент Ітонського коледжу (*Великобританія*) 2) випускник (вихованець) Ітонського коледжу (*Великобританія*)

Etonian II [iː(ː)ˈtəʊniən] *adj* ітонський (*про коледж*); що стосується Ітонського коледжу

Eton suit [ˈiːtn ˈsuːt; -sjuːt] *брит.* ітонський костюм (*шкільна форма Ітонського коледжу та деяких інших шкіл*);

складається з довгого чорного жакета, жилета, краватки та чорних брюк із тонкими стрічками, білої сорочки з широким білим жорстким накрохмаленим коміром, що від'єднується)

Euclid ['ju:kli:d] *n* 1) Евклід 2) *шк. жарг.* геометрія

European baccalaureate

[juərə'pi:ən ,bækə'lo:riət] *n* «європейський бакалаврат» (посвідчення про повну середню освіту за визначеною програмою та з 3-річною заключною стадією, надає право вільного вступу до всіх університетів розвинених країн)

evaluate [ɪ'væljueɪt] *v* оцінювати

evaluation [ɪ,væljʊ'eɪf(ə)n] *n* оцінювання

evaluation methods

[ɪ,væljʊ'eɪf(ə)n 'meθədz] методи оцінювання

evaluation of training

[ɪ,væljʊ'eɪf(ə)n əv 'treɪnɪŋ] оцінювання ефективності та (чи) контроль системи професійної підготовки

evening institute ['i:vnɪŋ 'ɪnstitju:t] *n* вечірні курси для дорослих

evening school ['i:vnɪŋ sku:l] *n* вечірні курси для дорослих

exact science [ɪg'zækt 'saɪəns] точна наука

exam [ɪg'zæm] *скор.* від **examination**

examinant [ɪg'zæmɪnənt] *n* 1) екзаменатор 2) *рідко* той, хто складає екзамен

examine [ɪg'zæmɪneɪt] *n* *рідко* той, хто складає іспит

examination [ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n] *n* іспит, екзамен

Examination boards

[ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n 'bɔ:dz] *брит.* екзаменаційні ради (незалежні структури, що встановлюють та організують перевірку (оцінювання) державних іспитів GCSE, A-Level, AS-Level у Англії та Уельсі)

Examination candidate

[ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n 'kændɪdət; -'kændɪdeɪt]

пособа, що складає іспит; екзаменова-ний

examination dictation

[ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n dɪk'teɪf(ə)n] *n* екзаменаційний диктант

examination for teachers' certificate

[ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n fə(r) 'ti:tʃəz sə'tɪfɪkət] *n* екзамен на отримання права викладання

examinational [ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)nəl] *adj* екзаменаційний

examinationism

[ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)nɪzəm] *n* екзаменаціоналізм, прихильність до системи іспитів як до найкращого способу перевірки знань

examination-paper

[ɪg,zæmɪ'neɪf(ə)n ,peɪpə(r)] *n* екзаменаційна робота

examinator [ɪg'zæmɪneɪtə(r)] *n* *шотл.* екзаменатор

examinatorial [ɪg,zæmɪnə'tɔ:riəl] *adj* екзаменаторський

examine [ɪg'zæmɪn] *v* екзаменувати ; to ~ in екзаменувати з (якогось предмета)

examinee [ɪg,zæmɪ'ni:] *n* екзаменова-ний; той, хто складає іспит

examiner [ɪg'zæmɪnə(r)] *n* екзаменатор

examining [ɪg'zæmɪnɪŋ] *adj* екзаменаційний (*про комісію т. ін.*)

examining board [ɪg'zæmɪnɪŋ 'bɔ:d] *n* екзаменаційна комісія

exchange student

[ɪks'tʃeɪndʒ 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] *n* студент (учень), що навчається за програмою обміну

exchanges and agreements administrator

[ɪks'tʃeɪndʒɪz ənd ə'grɪ:mənts əd'mɪnɪstreɪtə(r)] *n* *новозел.* адміністратор із питань обміну студентами

exclusive school [ɪk'sklu:sɪv sku:l] *n* аристократична школа

exeat ['eksɪæt] *n* *лат.* дозвіл на тимчасову відсутність (в університеті, монастирі тощо); відпускний білет учня

exercise [ˈeksəsaɪz] *n* 1) вправа, тренування 2) *pl* вправи; комплекс вправ 3) вправа, задача, приклад 4) *pl* *амер.* церемонія, урочистості, святкування

exercise-book, exercise book

[ˈeksəsaɪz bʊk] *n* 1) збірник вправ 2) зошит 3) абонентна книжка в бібліотеці

exhibitioner [ˌeksɪˈbɪʃ(ə)nə(r)] *n* стипендіат

exhibitions of mastery

[ˌeksɪˈbɪʃnz əv ˈmɑːstəri; US -ˈmæstəri] *n* *амер.* «демонстрація майстерності» (форма оцінювання, за якої студенти демонструють свої вміння та знання, використовуючи різноманітні методи: усне викладення, скетчі, відеозаписи, зразки своїх робіт тощо)

exmatriculate [ˌeksməˈtrɪkjuleɪt] *v* виключити учня зі школи

expected family contribution (*скор. EFC*)

[ɪkˈspektɪd ˈfæmɪli ˌkɒntrɪˈbjʊːʃ(ə)n] *n* *амер.* внесок сім'ї за навчання (частина платні за навчання, яку повинні сплатити батьки)

expel [ɪkˈspel] *v* виключати (з навчального закладу)

experienced-based education

[ɪkˈspɪəriənst ˈbeɪst ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)n] *n* *див. problem-based instruction*

experimental college

[ɪkˌspɪrɪˈmentl ˈkɒlɪdʒ] *амер. див. free university*

experimental learning

[ɪkˌspɪrɪˈmentl ˈlə:nɪŋ] *n* експериментальне навчання

experimental officer

[ɪkˌspɪrɪˈmentl ˈɒfɪsə(r)] *n* науковий співробітник

experimental university

[ɪkˌspɪrɪˈmentl ˌjuːnɪˈvɜːsɪti] *див. free university*

experimentalism

[ɪkˌspɪrɪˈment(ə)lɪz(ə)m] *n* 1) філос. емпіризм 2) експериментування

explicit instruction

[ɪkˈsplɪsɪt ɪnˈstrʌkʃ(ə)n] *n* *див. direct instruction* 2)

expulsion [ɪkˈspʌlʃ(ə)n] *n* *амер.* виключення зі школи (*на семестр чи назавжди через погану поведінку*)

extension courses [ɪkˈstɛnʃ(ə)n ˈkɔːsɪz] *n* курси підвищення кваліфікації

extension service [ɪkˈstɛnʃ(ə)n ˈsɜːvɪs] *n* служба поширення галузевих знань серед практиків

extension studies [ɪkˈstɛnʃ(ə)n ˈstʌdɪz] *n* *амер.* курсова система навчання (*курси для дорослих*)

external degree [ɪkˈstɜːn(ə)l dɪˈɡriː] *n* екстерн-ступінь (*ступінь, здобутий через екстернат*)

external department

[ɪkˈstɜːn(ə)l dɪˈpɑːtmənt] *n* відділення-екстернат

external examination

[ɪkˈstɜːn(ə)l ɪɡˌzæmɪˈneɪʃ(ə)n] *n* відкритий іспит у коледжі, публічний іспит (*на здобуття кваліфікації, нижчої від бакалавра*)

external examiner

[ɪkˈstɜːn(ə)l ɪɡˌzæmɪnə(r)] *n* сторонній екзаменатор (*екзаменатор з іншого навчального закладу*), запрошений екзаменатор

external student

[ɪkˈstɜːn(ə)l ˈstjuːd(ə)nt; US -ˈstuːd(ə)nt] *n* студент-екстерн

externat [ˌɛkstɛˈnɑː] *n* *фр.* школа-екстернат, школа для учнів, які приходять щодня, а не живуть при школі (*на відміну від інтернату*)

externe [ɛkˈstɜːn] *n* 1) учень, який не живе при школі 2) екстерн; вільний слухач

extra books [ˈɛkstrə ˌbʊks] *n* додаткова література (*зокрема, в Ітонському коледжі, Великобританія*) (*у середині кожного семестру за результатами опрацювання додаткової літератури проводиться контрольна робота, ба-*

- ли за яку враховуються у загальну оцінку за семестровий іспит)
- extra studies** ['ekstrə 'stʌdiz] *n* додаткові заняття (зокрема, в Ітонському коледжі, Великобританія; проводяться 4 рази на тиждень)
- extra work** ['ekstrə wɜ:k] *n* додаткові завдання з математики (зокрема, в Ітонському коледжі, Великобританія)
- extract I** ['ekstrækt] *n* 1) уривок, цитата 2) виписка (з документа)
- extract II** [ik 'strækt] *v* робити виписки, виписувати цитати
- extra-curricular activities** [ekstrəkə'rikjələ(r) æk'tivətiz] *n* позааудиторна діяльність, позакласна робота; суспільна діяльність
- extramural, extra-mural** [ekstrə'mjuərəl] *adj* 1) заочний; вечірній (про факультет, навчання) 2) позашкільний
- extramural courses** [ekstrə'mjuərəl 'kɔ:siz] *n* цикл лекцій і практичних занять при коледжах та університетах
- extramural department** [ekstrə'mjuərəl di'pɑ:tmənt] *n* заочний чи вечірній факультет
- extramural studies** [ekstrə'mjuərəl 'stʌdiz] *n* заочне навчання
- extramural teaching** [ekstrə'mjuərəl 'ti:tʃɪŋ] *n* цикл лекцій і практичних занять при коледжах та університетах
- extramural work** [ekstrə'mjuərəl wɜ:k] *n* позашкільна робота
- extras** ['ekstrəz] *n pl* індивідуальні заняття з учителем (в Ітонському коледжі, Великобританія)

F

- F** [ef] 1) *амер.* оцінка «задовільно» 2) оцінка «погано»
F *скор.* від **Fellow**

- F-1 visa** [ef 'wʌn 'vi:zə] *амер.* віза категорії F-1 (*студентська віза*)
- F.B.A.** *скор.* від **Fellow of the British Academy**
- facilitator** [fə'silɪ'teɪtə(r)] *n* методист-куратор
- factory-model schools** ['fækt(ə)ri 'mɒdl 'sku:lz] *n знев.* школи-фабрики, школи-конвесери (*про традиційне навчання, що асоціюється з уроками, лекціями, заучуванням т. ін.*)
- facultative** ['fæk(ə)ltətɪv] *adj* факультативний; необов'язковий
- facultative studies** ['fæk(ə)ltətɪv 'stʌdiz] *n* факультативні заняття
- facultatively** ['fækəlt(ə)tɪvli] *adv* рідко факультативно
- faculty** ['fæk(ə)lti] *n* 1) факультет, відділ 2) *амер.* професорсько-викладацький склад 3) *збірн.* особи з вищою освітою однієї професії
- faculty adviser (US advisor)** ['fæk(ə)lti əd'vaɪzə(r)] *n* *див.* **academic adviser**
- faculty board** ['fæk(ə)lti 'bɔ:d] *n* рада факультету
- faculty meeting** ['fæk(ə)lti 'mi:tɪŋ] *n* *розм.* засідання ради факультету
- faculty member** ['fæk(ə)lti 'membə(r)] *n* викладач навчального закладу
- faculty of law** ['fæk(ə)lti əv 'lɔ:] *n* юридичний факультет
- faculty of social science(s)** ['fæk(ə)lti əv 'səʊf(ə)l 'saɪəns(ɪz)] *тж* **social science faculty** факультет суспільних наук
- FAF** *скор.* від **Financial Aid Form**
- fag I** [fæg] *шк.* *n* молодший учень, що прислугує старшокласникові (*в англ. школах*)
- fag II** [fæg] *шк.* *v* ганяти молодших учнів із дорученнями; прислугувати старшим учням (*в англ. школах*)
- fail** [feɪl] *v* провалити (когось) на екзамені; to ~ in an examination провалитися на іспиті

fair book ['feə(r) bʊk] *n* чистовий зошит, чистовик

fair copy, fair-copy I ['feə(r) 'kɒpi] *n* чистовик, чистова копія, чистовий екземпляр

fair copy, fair-copy II ['feə(r) 'kɒpi] *v* переписувати начисто

fair use ['feə(r) 'ju:s] *n* амер. «чесне використання» (закон, що дозволяє вчителям робити копії з навчальних матеріалів, але використовувати їх лише в академічних цілях)

family tutor

['fæmili 'tju:tə(r); US -'tu:tə(r)] *n* сімейний учитель (учитель, який живе в сім'ї свого учня); гувернер

FE скор. від further education

federal aid to education

['fedərəl 'eid tu 'edʒu'keɪʃ(ə)n] амер. федеральна допомога освіті

fee-charging school ['fi:tʃɑ:dʒɪŋ sku:l] *n* платна школа

feedback ['fi:dbæk] *n* віддача, зворотній зв'язок

fee-paying ['fi:peɪŋ] *adj* брит. платний

fee-paying student

['fi:peɪŋ 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] *n* студент, який платить за навчання

fellow ['feləʊ] *n* 1) аспірант; стипендіат, який займається дослідницькою роботою; молодший науковий співробітник коледжу чи університету 2) (F) член ради коледжу (університету) 3) (F) дійсний член наукового товариства

fellow commoner ['feləʊ 'kɒmənə(r)] *n*

ist. привілейований студент; студент останнього курсу, що має привілеї обідати за столом старших членів коледжу (у Кембриджі та Дубліні)

Fellow of the British Academy

['feləʊ əv ðə 'brɪtɪʃ ə 'kædəmɪ] *n* член Британської Академії

fellow pupil ['feləʊ 'pju:p(ə)l] *n* шкільний товариш

fellow student

['feləʊ 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] *n* товариш по заняттях

fellowship ['feləʊʃɪp] *n* 1) членство (у науковому товаристві *т. ін.*) 2) звання члена ради (коледжу *т. ін.*) 3) стипендія аспіранта; дотація науковому чи творчому працівникові

felt-tip ['fel(t)tɪp] *див.* felt-tip pen

felt-tip pen [fel(t)tɪp 'pen] *n* фломастер

felt-tipped pen [fel(t)tɪpt 'pen] *див.* felt-tip pen

field of concentration

['fi:ld əv ,kɒnsn'treɪʃ(ə)n] амер. *див.* major I

field period ['fi:ld 'prɪəriəd] *n* розм. студ. практика в полі (*про геологів т. ін.*)

Fifth form ['fɪfθ 'fɔ:m] *n* брит. «п'ятий клас» (клас у середній школі, де учні, яким виповнюється 16 років, складають іспити на отримання документу про загальну середню освіту (GCSE))

file I [faɪl] *n* 1) швидкозшивач 2) підшиті документи; підшивка 3) картотека, архів 4) комп. файл

file II [faɪl] *v* 1) зберігати, підшивати (папери) у певному порядку 2) підшивати (газети)

film-projector ['fɪlm prə'zektə(r)] *n* кінопроектор

film-strip projector

['fɪlm ,stri:p prə'zektə(r)] *n* діаскоп, фільмоскоп

final examination

['faɪn(ə)l ɪg,zæmɪ'neɪʃ(ə)n] *n* 1) брит. випускні іспити у вищому навчальному закладі (іспити на отримання ступеня бакалавра) 2) амер. курсовий іспит (іспит, що проводиться після проходження курсу навчання)

Finals ['faɪn(ə)lz] *n* *pl* брит. випускні іспити у вищому закладі освіти (іспити на отримання ступеня бакалавра)

Finance Committee

['faɪnæns kə'mɪti; faɪ'næns-; fə'næns-] *n*

фінансовий комітет Кембриджського університету

financial aid administrator

[faɪ'nænʃ(ə)l 'əɪd əd'mɪnɪstreɪtə(r); fə'nænʃ(ə)l-] *амер. див. financial aid officer*

Financial Aid Form (*скор. FAF*)

[faɪ'nænʃ(ə)l 'əɪd 'fɔ:m; fə'nænʃ(ə)l-] *амер. заява із проханням про фінансову допомогу*

financial aid officer

[faɪ'nænʃl 'əɪd 'ɒfɪsə(r); fə'nænʃ(ə)l-] *н амер. консультант із фінансової допомоги (службовець у департаменті освіти штату чи вищому закладі освіти, який консулює абітурієнтів із питань фінансової допомоги)*

financial aid to education

[faɪ'nænʃl 'əɪd tu 'edʒu'keɪʃ(ə)n; fə'nænʃ(ə)l-] *н фінансова допомога освіті*

financial assistance

[faɪ'nænʃl ə'sɪstəns; fə'nænʃ(ə)l-] *н фінансова допомога*

finish ['fɪnɪʃ] *в завершити (освіту, виховання тощо)*

finishing school ['fɪnɪʃɪŋsku:l] *н амер. 1) приватна середня школа (коледж нижчого рівня, у якому більше уваги приділяється викладанню гуманітарних наук та розвитку внутрішньої культури) 2) брит. пансіон шляхетних дівчат (приватний коледж для дівчат, де більше уваги приділяється світському вихованню, ніж навчанню)*

first [fɜːst] *н 1) найвища оцінка (в англійських університетах) 2) розм. диплом першого розряду, диплом із відзнакою (в англійських університетах)*

first-choice plan ['fɜːst 'tʃɔɪs 'plæn] *н амер. «пріоритетний план» (дозволяє абітурієнтові подавати документи до кількох коледжів, після зарахування його до першого коледжу, він повинен відмовитись від решти пропозицій)*

first class [fɜːst 'klaːs; US -'klæs] *н брит. «відмінно», найвищий бал диплома (ступеня) з відзнакою*

first class degree

[fɜːst 'klaːs dɪ'ɡriː; US -'klæs-] *н диплом першого розряду, диплом із відзнакою (в англійських університетах)*

first degree [fɜːst dɪ'ɡriː] *н брит. перший вчений ступінь, ступінь бакалавра*

first professional degree

[fɜːst pre'feʃənl dɪ'ɡriː] *амер. 1) перший професійний ступінь 2) диплом про присудження першого професійного ступеня*

first reader ['fɜːst 'riːdə(r)] *н буквар*

first school ['fɜːst 'sku:l] *н брит. початкова школа нижчого рівня (для дітей від 5 до 8 (9, 10) років)*

first-time teacher ['fɜːst 'taɪm 'tiːtʃə(r)] *н амер. учитель, що перший рік працює на повну ставку у державній шкільній системі, учитель-новачок*

first track ['fɜːst træk] *н амер. жарг. «перша доріжка» (курс для учнів із підвищеним коефіцієнтом розумових здібностей)*

first-year student

[fɜːst jɪə 'stjuːd(ə)nt; US 'stuːd(ə)nt] *н студент-першокурсник*

fit [fɪt] *в амер. готуватися (до вступу у вищий заклад освіти)*

fitting school ['fɪtɪŋ sku:l] *н курси підготовки до вступу у вищий заклад освіти*

flip-flop ['flɪpflop] *н «метушня» (ситуація, у якій учитель, розпочинаючи одне завдання, кидає його, починає інше і, не завершивши його, повертається до попереднього)*

flock [flɒk] *н учні (ученого, філософа тощо)*

floorer ['flɔːrə(r)] *н розм. важке екзаменаційне питання завдання; нерозв'язна задача*

flunk I [flʌŋk] *амер. н повний провал (на екзамені)*

flunk II [flʌŋk] *амер.* *v* бути звільненим (виключеним) за непридатністю; відсіятися (з навчального закладу)

flunkey ['flʌŋki] *n* той, що провалився на екзамені

flunk-out ['flʌŋkaut] *n* розм. студент, виключений за неуспішність

flunk out ['flʌŋk 'aut] *v* 1) виключати із закладу освіти 2) бути виключеним із закладу освіти, відсіятися

folder ['fəuldə(r)] *n* папка

follow-up ['fɒləʊp] *n* закріплення (використання) набутих знань та (чи) умінь

follow-up schooling ['fɒləʊp 'sku:lɪŋ] курс удосконалення

follow-up study ['fɒləʊp 'stʌdi] *n* подальше вивчення професійних досягнень випускників (працевлаштування, просування по службі, відповідність здобутої кваліфікації та зарплатні тощо; є важливим аспектом для планування та вдосконалення професійної підготовки)

foozle ['fu:z(ə)l] *n* 1) *амер.* тупиця, тупак 2) *шк.* предок, старий (про батька)

foreign languages

['fɔrɪŋ 'læŋgwɪdʒɪz; US 'fɔ:riŋ] *n* іноземні мови

Foreign Student Adviser (*скор.* FSA)

['fɔrɪŋ 'stju:d(ə)nt əv 'dvaɪzə(r); US 'fɔ:riŋ 'stu:d(ə)nt-] *n* *амер.* консультант у справах іноземних студентів (посадова особа вищого закладу освіти, що займається питаннями перебування у країні іноземних студентів і членів їхніх сімей)

foreign tutor

['fɔrɪŋ 'tju:tə(r); US 'fɔ:riŋ 'tu:tə(r)] *n* особа, яка опікує учня у закордонній подорожі

form ['fɔ:m] *n* клас (у школі)

formal education system ['fɔ:m(ə)l ,ed-ʒu'keɪʃ(ə)n 'sɪstəm] *n* система офіційної освіти

formal training ['fɔ:m(ə)l 'treɪnɪŋ] *n* офіційна професійна підготовка

form captain ['fɔ:m 'keptɪn] *n* староста класу (*обирається* учнями)

form master ['fɔ:m ,mɑ:stə(r)] *n* *заст.* класний керівник (у приватній школі)

form mistress ['fɔ:m ,mɪstrəs] *n* *заст.* жінка-класний керівник, класна керівниця (у приватній школі)

form period [fɔ:m 'pɪəriəd] *n* виховна година

form prefect [fɔ:m 'pri:fekt] *n* староста класу (*вибирається* учнями)

form room ['fɔ:mru:m] *n* класна кімната; кабінет, закріплений за певним класом (*тут* проводиться переключка, -деякі уроки *т. ін.*)

form teacher ['fɔ:m 'ti:tʃə] *n* *заст.* класний керівник

form tutor ['fɔ:m 'tju:tə(r); US - 'tu:tə(r)] *n* класний керівник

foundation courses [faʊn'deɪʃ(ə)n 'kɔ:sɪz] *n* *брит.* підготовчі курси

foundationer [faʊn'deɪʃnə(r)] *n* стипендіат (*за* рахунок благодійного фонду)

foundation grant

[faʊn'deɪʃ(ə)n 'grɑ:nt; US - 'grænt] *n* стипендія із благочинних коштів

foundation-school [faʊn'deɪʃ(ə)n sku:l] *n* школа, що функціонує на кошти благодійного фонду

foundling hospital ['faʊndlɪŋ 'hɒspɪtl] *n* виховний дитячий будинок, притулок

fountain-pen ['faʊntənpen] *n* авторучка

four faculties ['fɔ:(r) 'fæk(ə)ltɪz] (*the-*) *n* «чотири факультети» (богословський, юридичний, медичний факультети і відділення гуманітарних наук)

Fourth of June ['fɔ:θ əv 'dʒu:n] *n* Четверте червня (батьківський день в Ітонському коледжі, Великобританія)

four-year college ['fɔ: jə 'kɒlɪdʒ] *див.* senior college

four-year institution

['fɔ: jə ,ɪnstɪ'tju:f(ə)n] *n* *амер.* чоти-

річний навчальний заклад (вищої освіти)

fox [fɒks] *n* амер. розм. першокурсник (університету)

frat [fræt] амер. 1) скор. від **fraternity** 2) член студентського братства (тж **frat rat**) 3) студент із забезпеченої сім'ї

frat rat [ˈfræt ˈræt] *див.* **frat** 2)

fraternal order [frəˈtə:nl ˈɔ:də(r)] *див.* **fraternity**

fraternity [frəˈtə:nəti] *n* амер. студентське братство, земляцтво

fraternity house [frəˈtə:nəti haʊs] *див.* **chapter house**

Fraulein [ˈfrɔɪlɪn] *n* нім. (рл без змін) 1) гувернантка-німкеня 2) учителька німецької мови (у Великобританії)

free education [ˈfriː ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)n] *n* безплатна освіта

free electives [ˈfriː ɪˈlektɪvz] *n* амер. курси за вибором

Free lunch eligible [ˈfriː ˈlʌntʃ ˈelɪdʒəbl] *n* амер. «Безплатний шкільний ланч для малозабезпечених» (програма допомоги дітям з незаможних сімей у формі забезпечення їх безплатними сніданками чи сніданками за низькими цінами)

free period [ˈfriː ˈpɪəriəd] *n* вільний урок, «вікно»

free university [ˈfriː ˌjuːnɪˈvɜːsɪti] *n* амер. «вільний університет» (дискусійний клуб, семінар, що організовується студентами на знак протесту проти освіти, яка не задовольняє їхні інтереси, а також із метою обійти систему оцінки знань та диктат викладачів; дискутуються проблеми, що не входять до університетської програми)

fresher [ˈfreʃə(r)] *n* брит. розм. *див.* **freshman**

freshman [ˈfreʃmən] *n* (рл **freshmen**) 1) амер. учень дев'ятого класу повної середньої школи (дев'ятий клас є першим у старшій середній школі) 2) першокурсник 3) новачок (у школі)

freshman class [ˈfreʃmən ˈklaːs; US -ˈklæs] амер. молодший курс

freshman standing admission

[ˈfreʃmən ˈstændɪŋ ədˈmɪʃ(ə)n] *n* амер. зарахування на основі шкільної успішності (зарахування абітурієнта до вищого закладу освіти згідно з шкільними оцінками за умови, якщо існує відповідна двостороння домовленість між школою та вищим закладом освіти)

freshman year [ˈfreʃmən ˈjɪə(r)] *n* перший рік перебування (у закладі освіти, організації т. ін.), перший рік навчання

front-loading [ˈfrʌnt ˈlɔʊdɪŋ] *n* заохочувальна фінансова допомога першокурсникам

FSA *див.* **Foreign Student Adviser**

full inclusion [ˈfʊl ɪnˈkluːʒ(ə)n] *див.* **inclusion**

full professor [ˈfʊl prəˈfesə(r)] амер. професор

Fullbright Scholarship Program [ˈfʊlbrʌt ˈskɒləʃɪp ˈprɔʊgræm] *n* програма стипендій Фулбрайта

full-needed [ˈfʊlniːdɪd] *adj* повного забезпечення (про коледж)

full-needed college [ˈfʊlniːdɪd ˈkɒlɪdʒ] *n* коледж повного забезпечення (коледж, що задовольняє всі потреби студентів через надання їм субсидій, стипендій і можливості поєднання роботи і навчання)

full-time [ˈfʊl ˈtaɪm] *adj*. 1) стаціонарний, денний (про форму навчання) 2) повний (про курс т. ін.)

full-time course [ˈfʊl ˈtaɪm ˈkɔːs] *n* повний курс, очний курс

full-time enrollment

[ˈfʊl ˈtaɪm ɪn ˈrəʊlmənt] *n* амер. кількість студентів стаціонару

full-time instructional faculty

[ˈfʊl ˈtaɪm ɪn ˈstrʌktʃ(ə)nəl ˈfæk(ə)lti] *n* амер. постійний професорсько-викладацький склад

full-timer [ˌfʊl ˈtaɪmə(r)] *n* 1) студент денної форми навчання 2) школяр, що відвідує всі заняття

full-time student

[ˌfʊl ˈtaɪm ˈstju:d(ə)nt; US -ˈstu:d(ə)nt] *n* очний студент (*амер. повинен отримати не менше 12 кредитів за семестр*)

fundamental science

[ˌfʌndəˈmentl ˈsaɪəns] *n* фундаментальна наука

further degree [ˈfɜːdə(r) dɪˈɡriː] *n* учений ступінь

further education (*скор. FE*)

[ˈfɜːdə(r) ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)n] *n* подальша освіта

further educational

[ˈfɜːdə(r) ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)nəl] *adj* який стосується подальшої освіти

further training [ˈfɜːdə(r) ˈtreɪnɪŋ] *n* подальша освіта

G

games field [ˈɡeɪmz ˈfiːld] *n* шкільний двір; майданчик для ігор

games-master

[ˈɡeɪmz ˌmaːstə(r); US -, məstə(r)] *n* учитель фізкультури (*у школі*); організатор спортивних ігор

games-mistress [ˈɡeɪmz ˌmɪstrəs] *n* 1) вихователька дитячого садка; вихователька молодшого класу школи 2) викладачка фізкультури; організатор спортивних ігор

Gary Plan [ˈɡæri ˌplæn] *амер. план* Г'ері (*широко розповсюджена система профорієнтації школярів*)

gaudeamus [ˌɡɔːdɪˈeɪməs] *n лат.* (студентська) гулянка

gaudy [ˈɡɔːdi] *n* щорічний обід на честь колишніх випускників (*в англійських університетах*)

gaudy-day [ˈɡɔːdɪdeɪ] *n* день щорічного обіду на честь колишніх випускників (*в англійських університетах*)

GCE *скор. від* General Certificate of Education

GED recipient [ˌdʒiː ɪː ˌdiː rɪˈsɪpiənt] *n амер.* особа, що отримала документ про визнання еквівалентності її середньої освіти, виконавши встановлені вимоги та склавши тест на загальний освітній розвиток (*General Educational Development Test*)

gender equity [ˈdʒendə(r) ˈekwəti] *амер.* рівність за статтю (*для отримання освіти*)

gender wrestling, mixed gender wrestling [ˈdʒendə ˈreslɪŋ] *n* змагання у середній школі зі змішаної боротьби (*боротьби, у якій беруть участь особи різної статі*)

General Certificate of Education (*скор. GCE*)

[ˈdʒen(ə)rəl səˈtɪfɪkət əv ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)n] *n брит. заст.* 1) іспити на здобуття сертифіката (атестата) про середню освіту 2) сертифікат про середню освіту

General Certificate of Secondary Education (*скор. GCSE*)

[ˈdʒen(ə)rəl səˈtɪfɪkət əv ˈsekəndri ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)n; -ˈsekəndəri -] *n брит.* 1) іспити на здобуття сертифіката (атестата) про загальну середню освіту 2) сертифікат (свідчення) про загальну середню освіту (*упроваджено замість GCE та O level GCE*)

general degree [ˈdʒen(ə)rəl dɪˈɡriː] *n брит.* загальний ступінь, диплом (*отримується із предметів неспеціалізації у деяких університетах Великобританії*)

General Educational Development Test (*скор. GED*)

[ˈdʒen(ə)rəl ˌedʒuˈkeɪʃ(ə)nəl dɪˈveləpmənt test] *n амер.* тест на загальний освітній розвиток (*тест на визнання еквівалентності середньої освіти*)

general library

[ˈdʒen(ə)rəl ˈlaɪbrəri; -ˈlaɪbri; US -

'[aɪbrəri] *n* 1) загальна бібліотека 2) університетська бібліотека
geometry [dʒi'ɒmətri] *n* геометрія
Georgic [dʒɔ:dʒɪk] *n* «Георгік» (один із «Георгіків» Вергілія, який задають переписувати як покарання в Ітонському коледжі, Великобританія)
Gerbil, GERBIL *скор.* від **Great Educational Reform Bill**
get class ['get 'kla:s; US -'klæs] *тж obtain class* закінчити курс із відзнакою
gifted and talented ['giftɪd ənd 'tæləntɪd] обдаровані й талановиті; здібні, талановиті
gifted students ['giftɪd 'stju:d(ə)nts; US -'stu:d(ə)nts] *n* обдаровані учні (студенти)
Girl Scouts (of the USA) [gə:l'skaʊts] *n* «Герл-скаути США» (організація дівчат-скаутиє США)
Girtonian [gə:'tʌnɪən] *n* (колишня) студентка жіночого коледжу Гертон (у Кембриджі)
give [gɪv] *n* давати уроки, проводити заняття; to ~ a lesson провести урок; to ~ a lecture прочитати лекцію; to ~ a lesson (lecture) to smb. вчитати когось; ~ a mark поставити оцінку (усно чи письмово); ~ an examination екзаменувати
global education ['glɒb(ə)l ,edʒu'keɪʃ(ə)n] *n* глобальна освіта (сучасна концепція навчання з пріоритетом загальнонародського над вузьконаціональним)
GMAT *скор.* від **Graduate Management Admission Test**
goal [gəʊl] *n* мета, ціль
Goals 2000 ['gəʊlz tu: 'θəʊz(ə)nd] *n* *амер.* «Цілі 2000», закон 1994 р., що встановлює державні цілі освітньої політики
go down ['gəʊ 'daʊn] *v* *розм.* закінчити університет, кинути університет (Оксфордський чи Кембриджський)

go in for an examination

['gəʊ ɪn fə(r) ən ɪg,zæmɪ'neɪʃ(ə)n] *v* скласти іспит

go in the poll ['gəʊ ɪn ðə 'pəʊl] *v* одержати диплом без відзнаки (у Кембриджському університеті)

goody ['gʊdi] *n* *амер.* прибиральнича студентських кімнат

go on a course ['gəʊ ɒn ə 'kɔ:s] *v* відвідувати курси

go up ['gəʊ 'ʌp] *v* 1) готуватись до захисту дисертації 2) *рідко* вступити до Оксфордського чи Кембриджського університетів

governess ['gʌvənəs] *n* гувернантка; вихователька

governing body ['gʌvənɪŋ 'bɒdi] *n* орган правління (школи *т. ін.*)

Government grant

['gʌvənmənt 'grɑ:nt; US -grænt] *n* *амер.* урядовий грант (на спеціальний дослідницький проект чи програму)

governmental school [gʌvən'məntl ,sku:l] *n* *австрал.* державна школа

government-funded university ['gʌvənmənt 'fʌndɪd ,ju:nɪ'vɜ:sɪti] *n* університет на державному забезпеченні

government-run preschool

['gʌvənmənt ,rʌn ,pri:'sku:l] *n* *австрал.* державна дошкільна установа

governor ['gʌvənə(r)] *n* 1) член правління закладу освіти 2) завідувач школи

gown ['gaʊn] *n* 1) мантія (викладача університету) 2) *збірн.* студенти і викладачі університету

gown-boy ['gaʊnbɔɪ] *n* учень добродійного навчального закладу

GPA *скор.* від **grade point average**

gr. *скор.* від 1) **grade 2) graduate**

grad student

['græd 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] *амер. див.* **graduate student**

grade I [greɪd] *n* 1) клас (у школі) 2) оцінка

grade II [greɪd] *v* ставити оцінку

grade point average (скор. GPA)

['greɪd 'pɔɪnt 'ævərɪdʒ] *n* середній бал (характеристика успішності учня, що вираховується шляхом ділення набраної суми балів на кількість витрачених залікових годин)

grade(d) school ['greɪd(id) ,sku:l] *n* амер. початкова школа (навчання здійснюється по класах зі зростаючою складністю подання матеріалу)

grader ['greɪdə(r)] *n* амер. учень (у початковій школі)

grades K through 12

['greɪdz 'keɪ θru: 'twelv] *амер.* повна середня школа (утворилося від *K* — kindergarten (дитячий садок) до 12 класу)

graduate I ['grædʒuət] *n* 1) випускник вищого закладу освіти 2) амер. той, хто закінчив будь-який навчальний заклад; особа, що отримала документ про закінчення певної програми навчання

graduate II ['grædʒuɛɪt] *v* 1) закінчити вищий заклад освіти й одержати ступінь бакалавра 2) амер. закінчити будь-який навчальний заклад (~ from) 3) амер. видавати диплом, присуджувати, надавати вчений ступінь

graduate course ['grædʒuət 'kɔ:s] *амер.* післядипломний курс; магістратура

graduate degree ['grædʒuət'di: 'gri:] *учений ступінь (вище бакалавра)*

Graduate Management Admission Test (скор. GMAT)

['grædʒuət 'menɪdʒmənt əd 'mɪʃ(ə)n 'test] *амер.* вступний іспит до післядипломної школи бізнесу (магістратури чи аспірантури)

graduate members of the university ['grædʒuət 'membə(r)z əv ðə ,ju:ni'və:sɪti] професори та викладачі університету

graduate nurse ['grædʒuət 'nɔ:s] *амер.* дипломова медсестра

graduate point average

['grædʒuət 'pɔɪnt 'ævərɪdʒ] *амер.* 1) рейтинг студента за оцінками (середня успішність студента) 2) прохідний бал

Graduate Record Examination (скор. GRE) ['grædʒuət 'rekɔ:d ɪg,zæm'neɪʃ(ə)n; US -'rekɔ:d-] *амер.* тест вступника до магістратури (два загальних тести та один спеціалізований)

graduate school (courses)

['grædʒuət sku:l ('kɔ:sɪz)] *амер.* аспірантура

graduate student

['grædʒuət 'stju:d(ə)nt; US -'stu:d(ə)nt] *амер.* післядипломний студент (той, який отримав ступінь бакалавра й займається науково-дослідною роботою при вищому закладі освіти, кандидат на ступінь магістра); аспірант

graduate teacher ['grædʒuət 'ti:tʃə(r)] *дипломований учитель*

graduate teaching assistant

['grædʒuət 'ti:tʃɪŋ ə'sɪst(ə)nt] *див. teaching assistant*

graduate teaching fellow

['grædʒuət 'ti:tʃɪŋ 'feləʊ] *аспірант-викладач*

graduated ['grædʒuɛɪtɪd] *adj* 1) дипломований; який має учений ступінь бакалавра 2) амер. що закінчив будь-який навчальний заклад

graduation [ˌgrædʒu'eɪʃ(ə)n] *n* 1) закінчення вищого закладу освіти й одержання ступеня бакалавра 2) амер. закінчення будь-якого закладу освіти 3) амер. церемонія вручення дипломів (або присвоєння вчених ступенів)

graduation ceremony

[ˌgrædʒu'eɪʃ(ə)n 'serəməni; US -'serəməʊni] *n* церемонія вручення дипломів (або присудження ступенів)

graduation exercises

[ˌgrædʒu'eɪʃ(ə)n 'eksəsaɪzɪz] *урочисті*

- збори на честь випуску (у закладі вищої освіти)
- graduation fee** [ˌgrædʒu'eɪʃ(ə)n 'fi:] амер. випускний внесок (сплачується студентами перед закінченням вищого закладу освіти)
- graduation gowns** [ˌgrædʒu'eɪʃ(ə)n 'gaʊnz] вбрання, призначене для церемонії вручення дипломів
- graduation requirements** [ˌgrædʒu'eɪʃ(ə)n rɪ'kwaɪəmənts] *n* амер. кваліфікаційні вимоги (вимоги до кваліфікації випускників)
- gram.** скор. від **grammar**
- grammar** ['græmə(r)] *n* 1) граматики 2) підручник із граматики 3) граматичні навички 4) основи науки
- grammar book** ['græməbʊk] *n* підручник із граматики
- grammar mistake** ['græmə mi'steɪk] *n* граматична помилка
- grammar school** ['græməsku:l] *n* 1) середня класична школа 2) амер. 5–8 кл. середньої школи 3) іст. школа латинської граматики; *тж див. elementary school*
- grammatical mistake** [grə'mætɪk(ə)l mi'steɪk] *див. grammar mistake*
- grant** [grɑːnt; US grænt] *n* 1) стипендія 2) грант
- grant-in-aid programs** [ˌgrɑːnt in 'eɪd 'prɔʊgræm; US ˌgrænt-] амер. програми цільових субсидій (система федеральної допомоги місцевій владі для сприяння розвитку шкільної освіти *т. ін.*)
- grant-maintained school** [ˌgrɑːnt meɪn'teɪnd 'sku:l; US ˌgrænt-] *n* субсидована урядом школа
- graph book** ['græf bʊk; 'grɑːf-] *n* зошит із листками міліметрового паперу
- graph paper** ['græf 'peɪpə(r)] *n* міліметровий папір

- graphic organizer** ['græfɪk 'ɔːɡənaɪzə(r)] *n* графічне подання (упорядковане візуальне подання нового матеріалу)
- graphing calculator** ['græfɪŋ 'kælkjuleɪtə(r)] *n* амер. графічний калькулятор (калькулятор із великим екраном, що дає змогу користувачеві бачити всі математичні функції та вихідні дані)
- GRE** скор. від **Graduate Record Examination**
- Great Educational Reform Bill** ['greɪt ˌedʒu'keɪʃ(ə)nəl rɪ'fɔːm 'bɪl] *n* брит. Законопроект про докорінне реформування освіти
- great go** ['greɪtgəʊ] *n* останній екзамен на одержання ступеня бакалавра гуманітарних наук (у Кембриджі та Оксфорді)
- great hall** ['greɪt 'hɔːl] *n* актовий зал
- Greats** [greɪts] *n pl* розм. останній екзамен на одержання ступеня бакалавра гуманітарних наук (у Кембриджі та Оксфорді з *Litterae Humaniores* (латини, грецької мови, літератури, історії, філософії))
- Great Tom** ['greɪt 'tɒm] *n* брит. Великий Том (назва дзвона над воротами церкви Хреста (Christ Church) в Оксфорді (б'є 101 раз увечері о 21.05; був призначений для скликання всіх студентів увечері до коледжу з міста; 101 — кількість студентів, що жили при коледжі))
- Greek-letter societies** ['ɡriːk 'letə(r) sə'saɪətɪz] амер. студентські братства (назви таких братств складаються з літер грецького алфавіту)
- Greyfriars** ['greɪ, fraɪz] брит. 1) Грейфрас (коледж Оксфордського університету) 2) Грейфрас, вигадана приватна школа для хлопців із серіалу про шкільне життя, де головним героєм є Біллі Бантер (*див. Billy Bunter*)

ground [graʊnd] *n* майданчик, спортивний майданчик

grounding ['graʊndɪŋ] *n* навчання основ (предмета)

group [gru:p] *n* група

group investigation

[ˈgru:p ɪnˌvestɪˈgeɪf(ə)n] *n* метод групового дослідження (підхід, що використовується у навчанні без відбору за здібностями, за такою схемою: учні окреслюють тему дослідження, а потім спільно працюють над її втіленням)

group leader ['gru:p 'li:də(r)] лідер групи (призначений формально чи визначений неформально)

group training ['gru:p 'treɪnɪŋ] груповий метод навчання (навчання груп студентів на протилежному індивідуальному)

group vocational guidance

[ˈgru:p vəʊˈkeɪf(ə)nəl 'gaɪd(ə)ns] групові професійні консультації (розповсюдження фактичного матеріалу та проведення консультацій серед груп людей з однаковими професійними потребами)

GSL *скор.* від **Guaranteed Student Loan**

Guaranteed Student Loan (*скор.* **GSL**) [ˌgærən'tɪd 'stju:d(ə)nt 'ləʊn; US -'stu:d(ə)nt-] *амер.* гарантований кредит для студентів вищих закладів освіти

guest-night ['gestnaɪt] *n* прийом, званий вечір (у клубі, коледжі)

guidance ['gaɪd(ə)ns] *n* управління, керівництво, наставництво

guidance counsellor

[ˌgaɪdnz 'kaʊnsələ(r)] *n* *амер.* наставник-консультант (консультант із проблем навчання, надає практичні поради батькам та учням)

guide [gaɪd] *n* путівник, посібник, підручник

guided inquiry

[ˌgaɪdɪd ɪn'kwɪəri; US -'ɪnkwəri] *n* *тж* **structured inquiry** кероване дослідження (дослідження із запрограмованим результатом)

guided practice ['gaɪdɪd 'præktɪs] *n* вправи для виконання з учителем (вправи, виконання яких потребує нагляду вчителя)

gun-free school zone ['ɡʌn 'fri: 'sku:l 'zəʊn] зона «школа без зброї» (територія, на якій за законом забороняється розповсюдження зброї)

Gut [ɡʌt] *n* вигин ріки (позначають під час спортивних змагань в Оксфордї та Кембриджї)

gym [dʒɪm] *скор.* від **gymnasium**

gymnasial [dʒɪm'neɪziəl] *adj* рідко що стосується гімназії

gymnasiast [dʒɪm'neɪziæst] *n* 1) гімназист 2) гімнаст

gymnasium [dʒɪm'neɪziəm] *n* (*pl* **gymnasiums, gymnasia**) 1) гімнастична зала 2) гімназія

gyp [dʒɪp] *n* слуга (у Кембриджському та Даремському університетах)

gyte [gaɪt] *n* учень першого класу другого ступеня (у середній школі Единбурга)

H

half [hɑ:f; US hæf] *n* семестр, півріччя; триместр

half-blue ['hɑ:f 'blu:] *n* *спорт.* 1) член збірної команди з мало популярних видів спорту (напр., плавання, теніс) (в Оксфордї та Кембриджї) 2) право на участь у такій команді 3) нагорода спортсменам за друге місце (за участь у малих спортивних змаганнях у Оксфордї та Кембриджї)

half-term [ˌhɑ:f'tɜ:m] *n* *брит.* шкільні канікули в середині семестру (звичайно продовжуються тиждень)

half-time system [ˌhɑ:f'taɪm 'sɪstəm] система, коли учні можуть відвідувати половину занять у школі, а решту часу працювати

half-timer [ˌhɑ:f'taɪmə(r)] *n* учень, звільнений від частини занять у школі (через роботу)

hall [hɔ:l] *n* 1) будинок коледжу чи університету (призначений для зборів, за-

нять) 2) університетський гуртожиток
 3) студенти, що живуть у гуртожитку
 4) студентська їдальня 5) університетський коледж 6) обід в університетській їдальні 7) актовий зал (у школі) 8) the Hall *розм. скор. від Trinity Hall*
hall of residence [ˈhɔ:l əv 'rezɪdəns] *брит.* студентський гуртожиток
handout material ['hændaʊt mə'ti(ə)riəl] *n* роздатковий матеріал, підручний навчальний матеріал
handouts ['hændaʊts] *n* *див.* **handout material**
hands-on activities [ˈhændz ən æk'tɪvətɪz] *n* *амер.* практичні заняття; інтенсивні заняття
hands-on learning [ˈhændz ən 'lə:nɪŋ] *n* активне навчання, практичне навчання
handwriting ['hænd,raɪtɪŋ] *n* 1) почерк 2) *заст.* рукопис
hardware ['hɑ:dwɛə(r)] *n* технічне забезпечення
Harv *амер. розм. скор. від Harvard University*
Harvard Square ['hɑ:vəd 'skweə(r)] *n* Гарвардська площа (*знаходиться у Кембриджі, шт. Массачусетс, США; є одним із центрів студентського життя Гарвардського університету*)
Harvard University ['hɑ:vəd ,ju:nɪ'vɜ:sɪti] *n* Гарвардський університет (*один із найстаріших і найпрестижніших приватних університетів США; входить до Ліги Плюща див. Ivy League*)
Harvard, Yale and Princeton
hazing ['heɪzɪŋ] *n* *амер. студ. жарг.* випробування (*випробувальний термін для студента, який дав обіцянку вступити у братство; може означати виконання (звичайно протягом тижня) важких та принизливих доручень*)
HE *скор. від higher education*
head boy [ˈhed'boɪ] *n* голова учнівського комітету чи ради, старший учень, староста (*у школі для хлопців*)

head girl [ˌhed'gɔ:l] *n* дівчина-голова учнівського комітету чи ради, старша учениця, староста (*у школі для дівчат*)
Head Master, headmaster, head-master [ˌhed'mɑ:stə(r)] *n* директор школи (*амер. приватної школи*)
Head Mistress, headmistress, headmistress [ˌhed'mɪstrəs] *n* директриса школи, жінка-директор школи (*амер. приватної школи*)
head of department ['hed əv dɪ'pɑ:tmənt] *n* завідувач кафедри
Head Start [ˌhed 'stɑ:t] *амер.* «Хед-старт», «Гарний початок», «Перевага» (*федеральна програма, що надає можливість дітям дошкільного віку з незаможних сімей здобувати освіту*)
heading ['hedɪŋ] *n* заголовок, рубрика
Headmasters' Conference (*скор. НМС*) [ˌhed'mɑ:stəz 'kɒnfərəns] *n* *брит.* Асоціація директорів приватних шкіл (*обстоює інтереси приблизно 250 приватних шкіл для хлопців*)
headmastership [ˌhed'mɑ:stə(r)ʃɪp] *n* дирекція школи
headteacher [ˌhed'ti:tʃə(r)] *n* 1) *амер.* учитель-методист (завуч); 2) *брит.* директор школи (*державної*)
Hebdomadal Council [ˌheb'dɒmədəl 'kaʊns(ə)] *n* щотижнева рада, Рада Оксфордського університету
hedge school ['hedʒskʊ:l] *n* 1) початкова школа для бідняків просто неба 2) дуже бідна початкова школа
HEFC *скор. від Higher education funding councils*
heterogeneous grouping [ˌhet(ə)rə(v)'dʒi:niəs 'gru:pɪŋ] *n* *амер.* гетерогенна група (*об'єднання у групи учнів із різними здібностями та успішністю*)
HEW *скор. від Department of Health, Education and Welfare*
High [haɪ] *n* *амер.* середня школа

high junior school (скор. HJS)

['haɪ 'dʒuːniə(r) 'sku:l] *н амер.* молодша середня школа (7–9 класи середньої школи)

high master ['haɪ 'mɑːstə(r)] *н* директор школи

high school ['haɪ 'sku:l] *амер.* 1) середня школа (9–12 класи загальноосвітньої школи з 4-річним терміном навчання, що дає деякі професійні навички) 2) старша середня школа (10–12 класи школи із 3-річним терміном навчання, якщо є поділ на старшу та молодшу середню школу)

high school certificate

['haɪ 'sku:l sə 'tʃɪkət] *амер.* диплом про середню освіту; атестат зрілості

high school diploma

['haɪ 'sku:l dɪp 'lʌmə] *амер.* диплом про закінчення середньої школи, атестат зрілості

high school instruction

['haɪ 'sku:l ɪn 'strʌkʃ(ə)n] повна середня освіта

high school program

['haɪ 'sku:l 'prɔʊgræm] *амер.* програма середньої школи (програма, призначена для підготовки учнів до післясередньої освіти та до майбутньої професії; у системі освіти США їх чотири: академічна (готує учнів до навчання у коледжі чи університеті), професійна (готує до працевлаштування), загальна (поєднує елементи академічної та професійної програм) та індивідуальна (її метою є забезпечення учнів загальними знаннями зі сфери охорони здоров'я, релігії та військової справи))

high school senior ['haɪ 'sku:l 'siːniə(r)] *амер.* випускник середньої школи, учень старших класів

high talker tap out ['haɪ 'tɔːkə 'tæp 'aʊt] «говори по черзі», «спочатку візьми слово» (прищеплення учням навичок участі у дискусіях та обговореннях)

higher degree ['haɪə(r) di 'ɡriː] вищий учений ступінь (після бакалавра)

higher education

['haɪə(r) ,edʒu 'keɪf(ə)n] вища освіта

Higher Education Act

['haɪə(r) ,edʒu 'keɪf(ə)n 'ækt] *амер.* Закон про вищу освіту (прийнятий у 1965 р.)

higher educational

['haɪə(r) ,edʒu 'keɪf(ə)nəl] який стосується вищої освіти

Higher education funding councils (скор.

HEFC) ['haɪə(r) ,edʒu 'keɪf(ə)n 'fʌndɪŋ 'kaʊns(ə)lz] *брит.* Ради з питань фінансування вищих закладів освіти (розподіляють кошти на навчання та наукові дослідження у вищих закладах освіти; складаються з представників вищих закладів освіти)

higher education institution

['haɪə(r) ,edʒu 'keɪf(ə)n 'ɪnstɪ 'tjuːʃ(ə)n] *амер.* установа вищої освіти (коледж, університет, магістратура, аспірантура, професійна школа то. ін.)

higher forms ['haɪə(r) 'fɔːmz] старші класи (у школі)

higher learning ['haɪə(r) 'lɜːnɪŋ] *амер.* вища освіта

Higher National Certificate

['haɪə(r) 'næʃ(ə)nəl sə 'tʃɪkət] *н брит.* Вищий державний сертифікат (професійна кваліфікація та документ про неї, що видається Радою з технічної та бізнесової освіти (BTEC) після трирічного заочного вивчення технічних предметів)

Higher National Diploma

['haɪə(r) 'næʃ(ə)nəl dɪp 'lʌmə] *н брит.* Вищий державний диплом (професійна кваліфікація та документ про неї, що видається Радою з технічної та бізнесової освіти (BTEC) після трирічного очного вивчення технічних предметів)

higher-order questions

['haɪə(r) 'ɔːdə(r) 'kwɛstʃənz] *амер.*

- питання вищого порядку (питання, що дають можливість учням роздумувати над набутими знаннями)
- high-order skills** ['haɪ 'ɔ:də(r) 'skɪlz] вміння (навички) вищого рівня (уміння аналізувати, розв'язувати проблеми, знаходити необхідну інформацію тощо)
- Hilary** ['hɪləri] *n* семестр від Різдва до Великодня (в Оксфорді та Дубліні)
- history of language**
['hɪst(ə)rɪ əv 'læŋgwɪdʒ] історія мови
- HMC скор.** від **Headmasters' Conference**
- HNC скор.** від **Higher National Certificate**
- HND скор.** від **Higher National Diploma**
- hold a degree** ['həʊld ə dɪ'grɪ:] *v* мати ступінь
- hold an examination**
['həʊld ən ɪg.zæmɪ'neɪʃ(ə)n] *v* екзамінувати, проводити іспит
- holiday** ['hɒlədeɪ; 'hɒlədɪ] *n pl* відпустка; канікули; вакації
- holistic scoring** [həʊ'listɪk 'skɔ:ɪŋ] *v* амер. метод цілісного оцінювання
- home school** ['həʊm ,sku:l] *v* амер. навчати вдома (без відвідування школи)
- home schooling** ['həʊm ,sku:lɪŋ] *n* амер. домашня освіта, індивідуальна освіта вдома (без відвідування школи)
- home-coming** ['həʊm ,kʌmɪŋ] *n* амер. університетський вечір за участю колишніх вихованців
- home-work, homework** ['həʊmwə:k] *n* домашнє завдання; уроки; домашня робота (школяра)
- homework notebook** ['həʊmwə:k 'nəʊtbʊk] *n* зошит для запису завдань додому з різних предметів (у такому зошиті завдання лише фіксуються, виконуються ж в іншому зошиті)
- homogeneous grouping**
[hə'mɒdʒɪnəs 'gru:pɪŋ] *n* амер. гомогенні групи (об'єднання у групи учнів з однаковими здібностями та успішністю)

- honorary** ['ɒnə(r)əri] *adj* почесний (про звання, ступінь)
- honorary course** ['ɒnə(r)əri 'kɔ:s] амер. див. **honors course**
- honorary degree** ['ɒnə(r)əri dɪ'grɪ:] *n* амер. звання заслуженого діяча наук; почесне звання
- honour (US honor)** ['ɒnə(r)] *n pl* відзнака (при складанні іспитів)
- honour (US honor) points** (скор. **HP**) ['ɒnə 'pɔɪnts] амер. оціночні бали (напр. **A** = 4HP's; **B** = 3 HP's; **C** = 2HP's; **D** = 1HP's; **F** = 0 HP's)
- honour (US honor) system**
['ɒnə 'sɪstəm] *n* унів. 1) брит. складання більш здібними студентами іспитів, що дають право на отримання диплому з відзнакою 2) амер. «система довіри» (проведення іспитів на основі цілковитої довіри щодо списування та шпаргалок)
- honour-man (US honor-man)**
['ɒnəmæn] див. **honours-man**
- honours (US honor) course** ['ɒnəz 'kɔ:s] *n* курс для студентів-відмінників (його проходження надає право отримання диплому з відзнакою)
- honours (US honors) degree**
['ɒnəz dɪ'grɪ:] *n* унів. диплом із відзнакою
- honours-man, (US honors-man) тж**
['ɒnə(z)mæn] *n* який отримав диплом із відзнакою; що отримав найвищу оцінку на іспиті
- honours (US honors) program**
['ɒnəz 'prəʊgræm] *n* амер. програма для студентів-відмінників (передбачає спецкурс чи самостійне дослідження; після закінчення видається диплом із відзнакою)
- hood** [hʊd] *n* амер. див. **academic costume**
- hooky-player, hooky-player** ['hʊki ,pleɪə(r)] *n* амер. розм. прогульник (про школяра)